

Návrh zlepšení hospodaření v obcích mikroregionu Dolní Poolšaví

Bc. Barbora Körberová

Diplomová práce
2014

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Barbora Körberová**
Osobní číslo: **M12570**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Návrh zlepšení hospodaření v obcích mikroregionu
Dolní Poolšaví**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Provedte rešerši literatury a legislativy související s hospodařením obcí.

II. Praktická část

- Zpracujte socioekonomickou charakteristiku mikroregionu Dolní Poolšaví.
- Analyzujte současné ukazatele monitoringu hospodaření obcí v mikroregionu Dolní Poolšaví.
- Navrhněte zlepšení hospodaření obcí v mikroregionu Dolní Poolšaví.

Závěr

Rozsah diplomové práce: **cca 70**
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

GRUBER, Jonathan. Public Finance and Public Policy. 3. vyd. New York: Worth Publishers, 2011, ISBN 978-1-4292-1949-5.
OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ. Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2011, 178 s. ISBN 978-80-7400-342-4.
PEKOVÁ, Jitka. Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011, 587 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
PROVAZNÍKOVÁ, Romana. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 2., aktual. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2009, 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.
ROSEN, Harvey, S. a Ted GAYER. Public Finance. 9. vyd. New York: McGraw-Hill Higher Education, 2010, 595 s. ISBN 978-0-07-351135-1.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Milana Otrusinová, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví
Datum zadání diplomové práce: **17. února 2014**
Termín odevzdání diplomové práce: **2. května 2014**

Ve Zlíně dne 17. února 2014

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

doc. RNDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému;
- na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

- (1) Vysoká škola nevydělčeně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.
- (2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.
- (3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

- (3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užitje-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpirá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – diplomovou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem diplomovou práci zpracovala samostatně a použité informační zdroje jsem citovala;
- odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 30.4.2014

Korková

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložil, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Teoretickou část práce zahajuje kapitola o systému veřejné správy v České republice, kde je především popsáno postavení obcí a rozdělení úkolů, které vykonávají. Na tyto informace navazuje charakteristika orgánů obce a jejich role v oblasti hospodaření. Následuje bližší popis hospodaření obcí, včetně informací o rozpočtu, majetku či finanční analýze. V teoretické části jsou také uvedeny informace o specifčnosti účetnictví obcí. Poslední kapitolou jsou pak informace o monitoringu hospodaření obcí, který provádí Ministerstvo financí. Praktická část práce začíná informacemi o mikroregionu Dolní Poolšaví, následuje analýza ukazatelů monitoringu hospodaření obcí, analýza výdajů a výsledku hospodaření. V návaznosti na tyto analýzy je pak vypracován návrh na zlepšení hospodaření těchto obcí.

Klíčová slova: obec, hospodaření obce, příjmy, výdaje, rozpočet, výsledek hospodaření

ABSTRACT

The theoretical part begins with the chapter about public administration system in the Czech Republic, where the position of municipalities and distribution of their tasks are mainly described. According to this information, there is a characteristic of bodies of the municipality and their role in the municipal finances. Then there is a detail description of municipal finances, including budget information, assets or financial analysis. In the theoretical part also provides information of the specificity of municipal accounting. The last chapter is about the information about monitoring of municipal finances provided by Ministry of Finance. The practical part starts with information about the microregion Dolní Poolšaví, analysis of indicators monitoring of municipal finances, analysis of expenditure and income follows. According to these analyses, there is the proposal to improve municipal finances in this municipalities.

Keywords: municipality, municipal finances, revenues, costs, budget, economic result

Zde bych ráda poděkovala vedoucí své diplomové práce Ing. Milaně Otrusínové, Ph.D. za odborné vedení a cenné rady při zpracování práce. Dále děkuji zástupcům obcí mikroregionu Dolní Poolšaví za ochotu při poskytování potřebných informací.

Motto: „*Umění hospodařit s penězi předpokládá nějaké peníze mít.*“ (Kurt Götz)

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	12
I TEORETICKÁ ČÁST	13
1 SYSTÉM VEŘEJNÉ SPRÁVY V ČESKÉ REPUBLICE	14
1.1 ROZDĚLENÍ VEŘEJNÉ SPRÁVY	14
1.1.1 Státní správa	14
1.1.2 Samospráva	14
1.1.3 Ostatní veřejná správa	15
1.2 SUBJEKTY A VYKONAVATELÉ VEŘEJNÉ SPRÁVY	15
2 ROLE ORGÁNŮ OBCE V OBLASTI HOSPODAŘENÍ	18
2.1 ORGÁNY OBCE.....	18
2.1.1 Zastupitelstvo	19
2.1.2 Rada.....	20
2.1.3 Starosta.....	20
2.1.4 Obecní úřad	21
2.1.5 Zvláštní orgány obce	21
3 HOSPODAŘENÍ OBCÍ	22
3.1 ROZPOČET OBCE A MIMOROZPOČTOVÉ FONDY	23
3.1.1 Rozpočet.....	23
3.1.2 Mimorozpočtové fondy	26
3.2 ZÁVĚREČNÝ ÚČET	27
3.3 PŘEZKOUMÁNÍ HOSPODAŘENÍ	27
3.4 FINANČNÍ ANALÝZA	28
3.4.1 Ukazatele rentability.....	29
3.4.2 Ukazatele likvidity	29
3.4.3 Ukazatele zadluženosti.....	30
3.4.4 Ukazatele aktivity.....	30
4 SPECIFIKA ÚČETNICTVÍ OBCÍ	31
4.1 ÚČETNÍ ZÁVĚRKA	31
4.1.1 Rozvaha.....	31
4.1.2 Výkaz zisku a ztráty	32
4.1.3 Příloha	33
4.1.4 Přehled o peněžních tocích.....	33
4.1.5 Přehled o změnách vlastního kapitálu.....	33
5 MONITORING HOSPODAŘENÍ OBCÍ	34
5.1 LEGISLATIVA A ZMĚNY V MONITORINGU HOSPODAŘENÍ OBCÍ.....	34
5.2 UKAZATELE MONITORINGU HOSPODAŘENÍ OBCÍ	35
5.3 VÝSLEDKY MONITORINGU HOSPODAŘENÍ OBCÍ V ČESKÉ REPUBLICE V PŘEDCHOZÍCH LETECH	37
5.3.1 Rok 2010	37

5.3.2	Rok 2011	37
5.3.3	Rok 2012	38
II	PRAKTICKÁ ČÁST	39
6	MIKROREGION DOLNÍ POOLŠAVÍ	40
6.1	DRSLAVICE.....	40
6.2	HRADČOVICE.....	41
6.3	VELETINY	41
6.4	PODOLÍ.....	42
6.5	POPOVICE	43
6.6	KUNOVICE.....	44
6.7	UHERSKÉ HRADIŠTĚ.....	44
7	ANALÝZA MONITORINGU HOSPODAŘENÍ OBCÍ V MIKROREGIONU DOLNÍ POOLŠAVÍ.....	46
7.1	DOSTUPNOST INFORMACÍ	46
7.2	DRSLAVICE.....	47
7.3	HRADČOVICE.....	48
7.4	VELETINY	49
7.5	PODOLÍ.....	50
7.6	POPOVICE	51
7.7	KUNOVICE.....	52
7.8	UHERSKÉ HRADIŠTĚ.....	53
7.9	ZÁVĚREČNÉ ZHODNOCENÍ ANALÝZY MONITORINGU HOSPODAŘENÍ OBCÍ	54
8	ANALÝZA VÝDAJŮ A VÝSLEDKU HOSPODAŘENÍ.....	55
8.1	DRSLAVICE.....	55
8.1.1	Analýza výdajů.....	55
8.1.2	Analýza výsledku hospodaření.....	56
8.2	HRADČOVICE.....	56
8.2.1	Analýza výdajů.....	56
8.2.2	Analýza výsledku hospodaření.....	57
8.3	VELETINY	58
8.3.1	Analýza výdajů.....	58
8.3.2	Analýza výsledku hospodaření.....	58
8.4	PODOLÍ.....	59
8.4.1	Analýza výdajů.....	59
8.4.2	Analýza výsledku hospodaření.....	60
8.5	POPOVICE	60
8.5.1	Analýza výdajů.....	60
8.5.2	Analýza výsledku hospodaření.....	61

8.6	KUNOVICE.....	62
8.6.1	Analýza výdajů.....	62
8.6.2	Analýza výsledku hospodaření.....	62
8.7	UHERSKÉ HRADIŠTĚ.....	63
8.7.1	Analýza výdajů.....	63
8.7.2	Analýza výsledku hospodaření.....	64
8.8	ZÁVĚREČNÉ ZHODNOCENÍ ANALÝZY KAPITÁLOVÝCH VÝDAJŮ	65
9	NÁVRH ZLEPŠENÍ HOSPODAŘENÍ OBCÍ MIKROREGIONU DOLNÍ POOLŠAVÍ.....	66
9.1	NÁVRH ŘEŠENÍ DLE VÝSLEDKŮ MONITORINGU HOSPODAŘENÍ OBCÍ, ANALÝZY VÝDAJŮ A VÝSLEDKU HOSPODAŘENÍ	66
10	APLIKACE NÁVRHU V OBCÍCH MIKROREGIONU DOLNÍ POOLŠAVÍ	69
10.1	DRSLAVICE.....	69
10.1.1	Výchozí údaje.....	69
10.1.2	Použití vlastních zdrojů.....	70
10.1.3	Použití cizích zdrojů.....	70
10.1.4	Dopady do budoucna.....	71
10.1.5	Navrhované změny.....	72
10.2	HRADČOVICE.....	72
10.2.1	Výchozí údaje.....	73
10.2.2	Použití vlastních zdrojů.....	73
10.2.3	Použití cizích zdrojů.....	73
10.2.4	Dopady do budoucna.....	74
10.2.5	Navrhované změny.....	75
10.3	VELETINY.....	76
10.3.1	Výchozí údaje.....	76
10.3.2	Použití vlastních zdrojů.....	76
10.3.3	Použití cizích zdrojů.....	77
10.3.4	Dopady do budoucna.....	78
10.3.5	Navrhované změny.....	79
10.4	PODOLÍ.....	79
10.4.1	Výchozí údaje.....	80
10.4.2	Použití vlastních zdrojů.....	80
10.4.3	Použití cizích zdrojů.....	80
10.4.4	Dopady do budoucna.....	81
10.4.5	Navrhované změny.....	82
10.5	POPOVICE.....	83
10.5.1	Výchozí údaje.....	83
10.5.2	Použití vlastních zdrojů.....	83
10.5.3	Použití cizích zdrojů.....	83
10.5.4	Dopady do budoucna.....	85
10.5.5	Navrhované změny.....	85

10.6	KUNOVICE.....	85
10.6.1	Výchozí údaje.....	86
10.6.2	Použití vlastních zdrojů.....	86
10.6.3	Použití cizích zdrojů.....	86
10.6.4	Dopady do budoucna.....	88
10.6.5	Navrhované změny.....	88
10.7	UHERSKÉ HRADIŠTĚ.....	89
10.8	ZÁVĚREČNÉ ZHODNOCENÍ NÁVRHU A RIZIK.....	89
	ZÁVĚR	91
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	93
	MONOGRAFICKÉ PUBLIKACE	93
	OSTATNÍ ZDROJE	94
	SEZNAM OBRÁZKŮ	103
	SEZNAM TABULEK.....	104
	SEZNAM PŘÍLOH.....	106

ÚVOD

Slova jako finance či hospodaření jsou v médiích, ale i mezi lidmi, používána a skloňována ve všech různých směrech. Počínaje hospodařením státu, ale i dalších institucí veřejného sektoru, přes hospodaření firem, a domácnostmi konče. Toto neustálé diskutování svědčí právě o důležitosti daného tématu.

Hospodaření obcí je tématem, jež se začalo v poslední době řešit stále častěji a podrobněji. Prvotním impulsem bylo možná právě to, že se stát a zákonodárci přesvědčili o tom, že i obec se může dostat do finančních problémů, a v nejhorším případě i zkrachovat. V návaznosti na to se dbá na transparentnost hospodaření. Nejen, že musí obce informace o svém hospodaření zveřejňovat, ale snahu lze vnímat například i v tom, že v oblasti hospodaření obcí byly zavedeny některé změny, které stále více toto hospodaření přibližují běžným firmám. Obce v současné době musí vést účetnictví, zpracovávat finanční výkazy či nechávat přezkoumávat své hospodaření.

Hospodaření, v takové podobě jako u firem, však u obcí v plném rozsahu zavést nelze, jelikož primárním cílem obcí není dosahování zisku. Obce musí především zabezpečit služby pro své občany a pečovat o svůj majetek. Důvodem je také to, že obce jsou ve většině případů odkázány na stát, který jim na jejich činnost poskytuje finanční prostředky. Nutno však podotknout, že hospodaření s těmito prostředky je už pak v rukou orgánů obce, které mohou sami rozhodovat, jak a na co budou dané finanční zdroje použity. Členy zastupitelstva, jež má na hospodaření obce nejpodstatnější vliv, volí občané. Je tedy možno říci, že i občané se jistou měrou podílí na hospodaření obce, ve které žijí.

Cílem práce je zjistit teoretická východiska ohledně tematiky obcí jako celku a blíže pak z pohledu hospodaření. Dále pak zanalyzovat dostupná data a na základě nich navrhnout zlepšení hospodaření obcí, nacházejících se v mikroregionu Dolní Poolšaví.

Pro navržení zlepšení hospodaření obcí, je třeba využít několik metod pro sběr a zpracování informací. Pro teoretickou část byla provedena metoda literární rešerše. V praktické části pak převažuje analýza informací z velkého množství zdrojů, která slouží jako východisko pro návrh zlepšení hospodaření vybraných obcí.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 SYSTÉM VEŘEJNÉ SPRÁVY V ČESKÉ REPUBLICE

Vymezit či definovat veřejnou správu je složité, a to zejména kvůli její mnohotvárnosti a různorodosti, ale i pro specifické vztahy, které zde vznikají. V žádné právní normě nenajdeme konkrétní definici pojmu veřejná správa. Horzinková a Novotný (2013, s. 13) ve své knize vymezují pojem veřejné správy, jako správu veřejných záležitostí vykonávanou subjekty veřejné správy a jejich orgány. V obecném smyslu vidí tyto autoři veřejnou správu jako řídicí činnost, která je záměrná, účelová, kontinuální a organizovaná ve veřejném zájmu. V současné době je také chápána jako služba občanům. Prostřednictvím veřejné správy se zabezpečují veřejné úkoly a veřejná správa vytváří podmínky a předpoklady pro jejich realizaci a současně je také uskutečňuje.

Při vykonávání veřejné správy se uplatňuje veřejná moc, která autoritativně rozhoduje o zákonem přiznaných právech a povinnostech subjektů, přičemž tyto subjekty nejsou v rovném postavení s orgánem, který rozhoduje. Veřejnou moc vykonává stát především prostřednictvím orgánů moci zákonodárné, výkonné a soudní, ale za určitých podmínek ji může vykonávat i prostřednictvím dalších subjektů.

1.1 Rozdělení veřejné správy

Veřejná správa se rozděluje dle subjektů, které ji zabezpečují. Základní rozdělení je na státní správu a ostatní veřejnou správu, do které patří především územní a zájmová samospráva, ale také zbytková veřejná správa, což je taková správa, která není vykonávána ani státem ani územní samosprávou. (Horzinková a Novotný, 2013, s. 16)

1.1.1 Státní správa

Státní správa se z hlediska výkonu ještě dále člení, a to na státní správu přímou, vykonávanou bezprostředně orgány státu, tedy správními úřady, a na státní správu nepřímou, kterou vykonávají orgány veřejnoprávních korporací. V souvislosti s výkonem nepřímé státní správy hovoříme o tzv. přenesené působnosti. (Sládeček, 2013, s. 20)

1.1.2 Samospráva

Pro samosprávu je typické, že je vykonávána subjekty odlišnými od státu, tzv. veřejnoprávními korporacemi. Tyto veřejnoprávní korporace jsou subjekty veřejného práva

s vlastní správní způsobilostí, jejichž činnost je právním řádem specificky upravena tak, aby se věnovala především věcem veřejného zájmu. V oblasti samosprávy jsou jimi nejčastěji vyšší územní samosprávné celky – kraje a základní územní samosprávné celky – obce. Předmětem jejich činnosti je správa veřejných věcí na místní úrovni. V souvislosti se samosprávou se také hovoří o samosprávě související s výkonem určitého specifického povolání, tedy tzv. profesní komory, které mají rovněž vlastní samosprávu. Pokud subjekty veřejné správy vykonávají samosprávu, jedná se o výkon tzv. samostatné působnosti. Z toho vyplývá, že subjekt, který samosprávu vykonává, není nikomu podřízen, a do jeho činnosti lze zasahovat pouze výjimečně na základě zákona. (Sládeček, 2013, s. 20 – 21; Pomahač a kolektiv, 2012, s. 55)

1.1.3 Ostatní veřejná správa

Považuje se za zbytkovou oblast veřejné správy. Vykonávají ji samosprávné i nesamosprávné instituce a jejich struktura může být poměrně pestrá. Mají různé postavení, působnost a pravomoc. Někteří mají postavení nezávislých správních úřadů a jiné jsou státními úřady. Příkladem mohou být státní fondy. Dalšími specifickými orgány jsou veřejnoprávní instituce, například Český rozhlas, Česká televize, nebo Česká tisková kancelář. Ostatní veřejnou správu také mohou vykonávat subjekty, které mají smíšené právní postavení, nejedná se o správu ani územní ani zájmovou. Z tohoto pohledu jsou sem nejčastěji řazeny subjekty, které se zřizují zákonem, nebo na základě zákona, jako veřejné ústavy, veřejné podniky, nadace a nadační fondy, obecně prospěšné společnosti a veřejné výzkumné instituce. (Horzinková a Novotný, 2013, s. 69 – 77; Sládeček, 2013, s. 21)

1.2 Subjekty a vykonavatelé veřejné správy

Organizace veřejné správy je trvale vytvořený systém. Tento systém je uspořádáním subjektů a vykonavatelů veřejné správy a jejich vzájemných vztahů. Každá činnost ve veřejné správě musí příslušet určitému subjektu z hlediska působnosti a pravomoci. Z organizačního hlediska tedy můžeme veřejnou správu charakterizovat jako soubor institucí, které mají vytvořenou strukturu, jež je založena na právu. (Horzinková a Novotný, 2013, s. 15 – 16)

Dle Sládečka (2013, s. 255) je subjektem veřejné správy nositel veřejných práv a povinností a odpovědnosti z toho vyplývající. Mezi tyto subjekty veřejné správy patří:

1. stát,
2. jiné subjekty, o nichž to stanoví Ústava nebo zákon, a to:
 - a) veřejnoprávní korporace,
 - b) veřejné ústavy a veřejné podniky,
 - c) státní fondy,
 - d) nadace a nadační fondy,
 - e) obecně prospěšné společnosti a
 - f) veřejné výzkumné instituce.

Vykonavateli veřejné správy jsou myšleny subjekty, které ji bezprostředně provádějí. U vykonavatelů ještě dále rozlišujeme, zda vykonávají státní správu nebo samosprávu, a rozdělujeme je na:

- přímé vykonavatele státní správy, jimiž jsou:
 1. vláda,
 2. prezident republiky,
 3. ministerstva,
 4. jiné ústřední správní úřady,
 5. další správní úřady s celostátní působností,
 6. regionální správní úřady,
 7. veřejné bezpečnostní sbory a
 8. nezávislé správní úřady,
- nepřímé vykonavatele státní správy, mezi něž patří:
 1. orgány krajů (krajský úřad, zvláštní orgány kraje a rada kraje),
 2. orgány obcí (obecní úřady, pověřené obecní úřady, úřady obcí s rozšířenou působností, komise rady obce, zvláštní orgány obce a rada obce) a

3. právnické a fyzické osoby soukromého práva,
- vykonavatele samosprávy:
 1. orgány krajů (především zastupitelstvo kraje),
 2. orgány obcí (především zastupitelstvo obce),
 3. orgány stavovských komor,
 4. orgány základních škol a
 5. orgány veřejných vysokých škol,
 - vykonavatele ostatní veřejné správy, takové, kteří plní některé veřejné úkoly. (Sládeček, 2013, s. 253 – 255)

2 ROLE ORGÁNŮ OBCE V OBLASTI HOSPODAŘENÍ

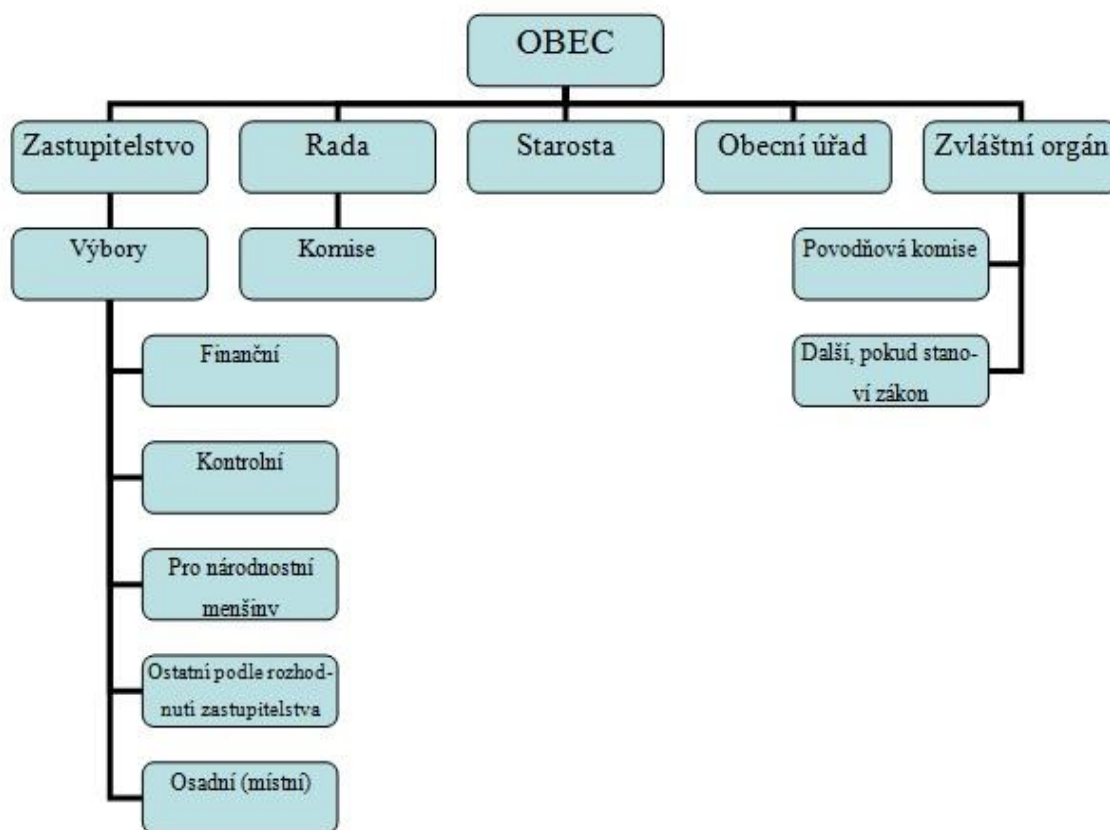
Zákon o obecním zřízení, nazýván také zákonem o obcích, říká, že obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů a tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Dále je v zákoně obec charakterizována jako veřejnoprávní korporace, jež má vlastní majetek, vystupuje v právních vztazích svým jménem a z těchto vztahů nese odpovědnost. Úkolem obcí je pečovat o svůj všestranný rozvoj, potřeby občanů a při plnění úkolů chránit veřejný zájem. Z Ústavy České republiky pak vyplývá, že obce mají právo na samosprávu, tedy mají vlastní majetek a hospodaří s ním samostatně na základě příjmů a výdajů svého rozpočtu. (Česko, 2000; Česko, 1993)

Jak již bylo naznačeno výše, působnost obcí je dle zákona rozdělena na samostatnou působnost a na přenesenou působnost. Pro samostatnou působnost platí, že obec spravuje své záležitosti samostatně, a státní orgány a orgány krajů mohou do této působnosti zasahovat jen, vyžaduje-li to ochrana zákona a také pouze způsobem, který zákon stanoví. Přenesenou působností je myšlen výkon státní správy, který byl zákonem svěřen některému z orgánů obce. Pro určení působnosti platí, že pokud zvláštní zákon nestanoví, že jde o přenesenou působnost, jde vždy o působnost samostatnou. (Česko, 2000)

2.1 Orgány obce

Zákon o obcích stanovuje jako orgány obce zastupitelstvo obce, dále pak radu obce, starostu, obecní úřad a zvláštní orgány. (Česko, 2000)

Orgány obce spravují samostatně záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů. Pokud zákon nestanoví, zda se jedná o samostatnou nebo přenesenou působnost, platí, že jde o samostatnou působnost. Orgány všech obcí pak mohou vykonávat také přenesenou působnost ve věcech, které stanoví zvláštní zákony. Přenesená působnost orgánů obcí může být rozšířena o další pravomoci, pokud se jedná o obec s pověřeným úřadem či o obec s rozšířenou působností. (Provazníková, 2007, s. 29 – 30)

Obrázek 1 – Schéma orgánů obce (Horzinková a Novotný, 2013, s. 136)

2.1.1 Zastupitelstvo

Tvoří jej členové zastupitelstva, kteří byli zvoleni ve volbách. Zastupitelstvo si může zřídit další orgány, které se nazývají výbory. Tyto výbory si může zřídit dle potřeby. Povinností je však zřídit finanční výbor a kontrolní výbor. V obcích, kde žije nejméně 10 % občanů hlásících se k jiné národnosti než české, je také zastupitelstvo povinno zřídit výbor pro národnostní menšiny. (Horzinková a Novotný, 2013, s. 186)

Mezi hlavní pravomoci zastupitelstva patří rozhodování ve všech samosprávních záležitostech kromě těch, které patří do rozhodovací pravomoci zastupitelstva kraje jako vyššího územního samosprávného celku. Zastupitelstvo v rámci samostatné působnosti vydává obecně závazné vyhlášky, jako podzákonný právní předpis. Mimo to má také velmi významný vliv na hospodaření obce. Mezi jeho pravomoci v oblasti hospodaření patří například:

- schvalování programu rozvoje obce a územně plánovací dokumentace,
- schvalování rozpočtu a závěrečného účtu obce,

- přijímání rozpočtových opatření,
- rozhodování o výši osobních a věcných nákladů,
- rozhodování o přijetí či převzetí úvěru či půjčky,
- rozhodování o založení, zřízení či zániku neziskových organizací nebo právnických osob,
- apod. (Peková, 2004, s. 87 – 88)

2.1.2 Rada

Rada je výkonným orgánem obce v samostatné působnosti. V oblasti přenesené působnosti přísluší radě rozhodovat jen, pokud tak stanoví zákon. Členy rady jsou starosta, místostarosta, popřípadě místostarostové a další členové rady. Pro svou činnost může rada zřídit své iniciativní a poradní orgány, nazývané komise. (Horzinková a Novotný, 2013, s. 188)

V přenesené působnosti vydává rada obce nařízení obce, tato nařízení může vydat jen na základě zákonného zmocnění. Rada obce má však také pravomoci v oblasti hospodaření.

Jsou jimi například:

- připravování materiálů pro jednání zastupitelstva,
- zabezpečování plnění usnesení zastupitelstva,
- zabezpečování hospodaření a provádění rozpočtových opatření dle usnesení zastupitelstva,
- rozhodování o uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčce. (Peková, 2004, s. 89 – 90)

2.1.3 Starosta

Je orgánem obce, který zastupuje obec navenek. Starosta je volen zastupitelstvem z řad jeho členů a ze své funkce je také zastupitelstvu odpovědný. Má pravomoci jako člen zastupitelstva, ale kromě nich například také:

- se souhlasem ředitele krajského úřadu jmenuje a odvolává tajemníka obecního úřadu a stanovuje mu plat dle zvláštních předpisů,
- odpovídá za včasné objednání přezkoumání hospodaření,

- pokud v obci není tajemník, plní úkoly zaměstnavatele a vedoucího úřadu,
- pokud není zřízena rada obce, jmenuje a odvolává vedoucí odboru a stanovuje jim plat,
- odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce,
- spolu s místostarostou nebo jiným radním podepisuje právní předpisy obce, usnesení zastupitelstva a rady obce,
- má právo pozastavit výkon usnesení rady obce, má-li ho za nesprávné,
- apod. (Horzinková a Novotný, 2013, s. 175 – 176)

2.1.4 Obecní úřad

Obecní úřad je orgánem obce, který tvoří starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu a zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu. V čele stojí starosta, úkoly zaměstnavatele však plní tajemník. Pro činnost obecního úřadu zřizuje rada odbory a oddělení úřadu.

V samostatné působnosti plní obecní úřad úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo nebo rada obce a pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti. V přenesené působnosti pak vykonává státní správu, s výjimkou těch, které patří jiným orgánům.

Dle rozsahu výkonu státní správy v přenesené působnosti rozlišujeme:

- obce se základním rozsahem přenesené působnosti a
- obce s rozšířeným rozsahem přenesené působnosti (do této kategorie patří obce s matričním úřadem, obce se stavebním úřadem, obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností). (Horzinková a Novotný, 2013, s. 180)

2.1.5 Zvláštní orgány obce

Jedná se o orgány zřízeny na základě zvláštního zákona. Zřizuje je starosta pro výkon přenesené posobnosti. Těmito orgány mohou být například komise pro projednávání přestupků, povodňová komise, obce s rozšířenou působností zřizují jako zvláštní orgán komisi pro sociálně-právní ochranu dětí a někdy je mezi zvláštní orgány řazena také bezpečnostní rada obce. Dalším zvláštním orgánem, který zřizuje a zrušuje zastupitelstvo obecně závaznou vyhláškou, může být obecní policie. (Horzinková a Novotný, 2013, s. 183 – 185)

3 HOSPODAŘENÍ OBCÍ

Obce hospodaří s veřejným majetkem a s veřejnými financemi. Gruber ve své knize (2011, s. 22 – 23) zdůrazňuje, že hospodaření s veřejnými financemi je velmi důležité, protože existuje mnoho způsobů, jak je využít a je třeba zohlednit jak pozitivní, tak i negativní dopady všech možných variant jejich použití. Každé rozhodnutí může mít dopad na široký okruh obyvatelstva.

Základem pro hospodaření obce je její majetek. Obec má právo majetek získávat, užívat jej a nakládat s ním. Vzhledem k tomu, že se jedná o veřejný majetek, jsou stanovena určitá omezení, pro hospodaření s ním. Musí být využíván účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti. (Horzinková a Novotný, 2013, s. 144)

Cílem hospodaření s majetkem je uspokojování potřeb občanů obce a částečně také zabezpečování veřejných statků, proto nemohou orgány obce při hospodaření s majetkem upřednostňovat ziskovost před zájmy občanů. Obec hospodaří se svým majetkem na základě schváleného rozpočtu, který schvaluje zastupitelstvo na každý rok.

Obec může svůj majetek prodat, směnit, darovat, pronajmout nebo poskytnout jako výpůjčku. Tento záměr však musí zveřejnit na své úřední desce nejméně 15 dnů před rozhodnutím v orgánech obce. Obec naopak svým majetkem nesmí ručit za závazky fyzických a právnických osob. Jsou však přípustné výjimky, a to pokud se jedná o závazky vyplývající ze smluv o úvěru, jsou-li peněžní prostředky určeny pro investici uskutečňovanou finanční podporou ze státního rozpočtu, státních fondů nebo národního fondu, dále pokud jde o závazky vyplývající ze smlouvy o úvěru, jsou-li peněžní prostředky určeny pro investici do obcí vlastněných nemovitostí. Obec může ručit za závazky fyzických či právnických osob, pokud je jejich zřizovatelem obec, kraj nebo stát, také těch, v nichž má míru účasti sama či s jinou obcí nebo obcemi, krajem nebo kraji nebo státem vyšší než 50 %. Ručit může také za závazky bytových družstev a honebních společenstev. (Česko, 2000)

Stát za závazky obce neručí, pokud toto ručení nepřevzme smluvně. (Horzinková a Novotný, 2013, s. 145 – 146)

Při hospodaření obcí s majetkem se uplatňuje tzv. princip 3E. Tento princip zahrnuje hospodárnost (economy), účelnost (effectiveness) a efektivitu (efficiency). Hospodárnost spočívá ve vynakládání co nejnižších prostředků při dodržení odpovídající kvality. Hodnotí se

tedy poměr ceny a výkonu. Účelností je myšleno zaměření na cíle a jejich dosahování, efektivitou pak dosahování výsledků, při čemž se řeší vztah vstupů a výstupu. Nově se však doporučuje rozšíření tohoto principu na 6E. Původní 3E se tak doplňují o spravedlnost (equity), životní prostředí (environment) a etiku (ethics). (Otrusinová a Kubičková, 2011, s. 8)

3.1 Rozpočet obce a mimorozpočtové fondy

Kromě hospodaření s majetkem, musí obce zabezpečovat řadu dalších úkolů a veřejných statků či služeb. To jsou takové služby, jejichž spotřeba je nerivalitní a nikoho z ní nelze vyloučit. Určité množství těchto statků spotřebovává každý. Tyto statky jsou zabezpečovány veřejným sektorem, protože je soukromý sektor není schopen zajistit, nebo je schopen, ale s daleko vyššími náklady, což způsobuje, že je nikdo ze soukromého sektoru poskytovat nechce. Nástrojem, který slouží k tomu, aby obce mohly plnit své funkce, je rozpočet, případně mimorozpočtové fondy. (Rosen a Gayer, 2012, s. 68 – 69; Peková, 2004, s. 205)

Hospodaření podle rozpočtu znamená, že obce uskutečňují své finanční hospodaření v souladu s tímto schváleným rozpočtem a provádějí pravidelnou, systematickou a úplnou kontrolu svého hospodaření, ale také kontrolu hospodaření jimi zřízených a založených právnických osob, nejčastěji příspěvkových organizací. (Havlan a Janeček, 2013, s. 174)

3.1.1 Rozpočet

Rozpočet je označován jako decentralizovaný peněžní fond, ve kterém se soustřeďují příjmy, které obec získá buď na základě jejich přerozdělení v rozpočtové soustavě, nebo vlastní činností. Tyto příjmy se pak používají k financování výdajů. Rozpočet je nástroj, sloužící k zabezpečení a financování obecní politiky, který dává do souladu plánované příjmy a výdaje obce. (Provazníková, 2007, s. 57)

Rozpočet vychází z rozpočtového výhledu, jenž je pomocným nástrojem pro střednědobé finanční plánování a sestavuje se na základě uzavřených finančních vztahů a přijatých závazků. Obsahuje souhrnné základní údaje o příjmech a výdajích, hlavně pak o dlouhodobých závazcích a pohledávkách, o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů. (Otrusinová a Kubičková, 2011, s. 13)

V souvislosti s rozpočtem definuje Peková (2011, s. 213) následující zásady sestavování:

- každoroční sestavování,
- reálnost a pravdivost rozpočtu,
- úplnost a jednotnost,
- dlouhodobá vyrovnanost rozpočtu,
- hospodárnost a efektivnost,
- finanční kontrola a účetní audit,
- publicita.

Peková (2011, s. 214) dále také uvádí základní charakteristiky rozpočtu jako:

- decentralizovaný peněžní fond,
- bilance z účetního hlediska,
- plán pro rozpočtové období,
- nástroj realizace koncepce obecní politiky.

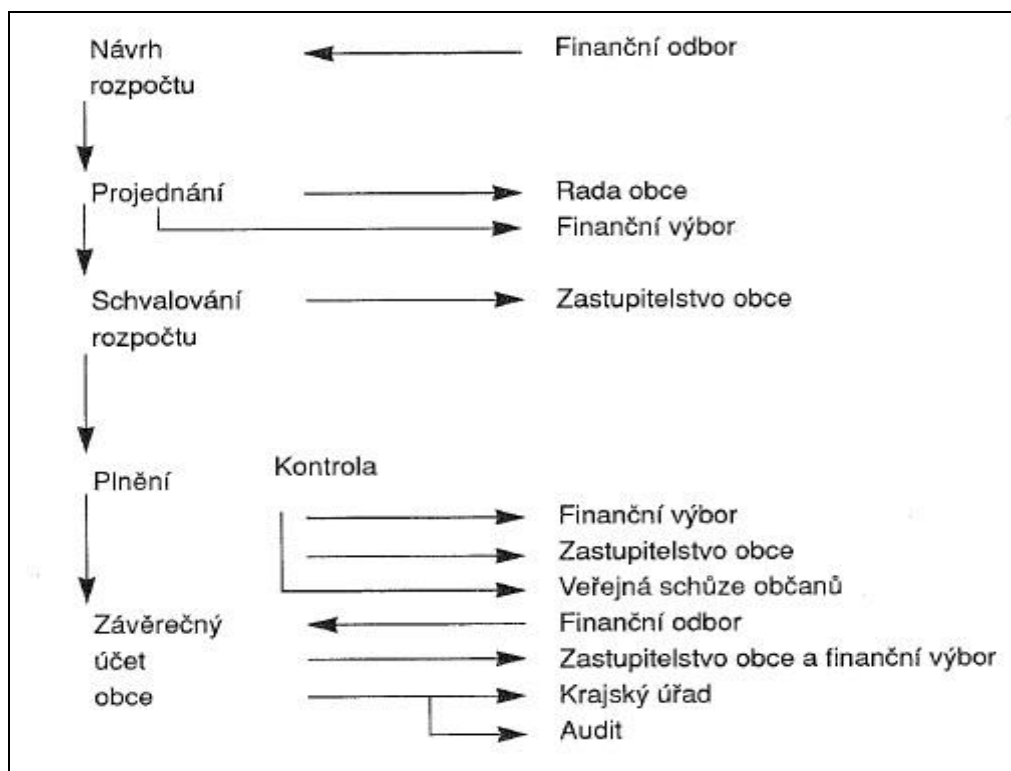
Rozpočtový proces na obecní úrovni

Pod rozpočtovým procesem rozumíme souhrn činností, které jsou nezbytné k řízení hospodaření obce v daném rozpočtovém období. V české republice se rozpočet sestavuje na jeden kalendářní rok. Rozpočtový proces lze rozdělit do několika etap:

1. analýza minulosti a stanovení priorit pro rozpočtové období,
2. sestavení návrhu rozpočtu – tento návrh provádí obvykle výkonný orgán obce, což je finanční odbor, musí obsahovat konkrétní požadavky jednotlivých vedoucích odborů a zastupitelů, popřípadě svých organizací,
3. projednávání a schválení – sestavený návrh rozpočtu se projednává ve finančním výboru a v radě obce, schvalování je pak v pravomoci zastupitelstva,
4. přehled o skutečném plnění rozpočtu – závěrečný účet – sestavují výkonné orgány, tedy finanční odbor a rada, jejich schválení je opět v kompetenci zastupitelstva, nezbytnou součástí závěrečného účtu je zpráva o přezkoumání hospodaření obce, jeli-

kož obec má ze zákona povinnost nechat přezkoumat své hospodaření, a to buď krajem, nebo auditorem,

5. následná kontrola,
6. aktualizace programu rozvoje a rozpočtového výhledu. (Provazníková, 2009, s. 70)

Obrázek 2 – Rozpočtový proces (Peková, 2004, s. 212)

Příjmy rozpočtu obcí

Jsou různorodé, obecně se rozdělují na příjmy daňové, nedaňové, kapitálové a přijaté transfery.

Daňové příjmy tvoří nejvýznamnější skupinu rozpočtů. Mají charakter běžných příjmů. Každoročně se opakují, i když ne ve stejné výši. Objem prostředků pro daňové příjmy stanovuje v České republice zákon č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, zkráceně nazýván zákon o rozpočtovém určení daní. Obce mají daňové příjmy z daně z přidané hodnoty, z daně z příjmů právnických osob, daně z příjmů fyzických osob a z daně z nemovitých věcí. Přesné schéma rozpočtového určení daní je přílohou č. 1 této práce.

Nedaňové příjmy mohou obce mnohem výrazněji ovlivnit vlastní činností než příjmy daňové. Jedná se především o příjmy z vlastního podnikání, pokuty, přijaté dary, případně příjmy z mimorozpočtových fondů, ale také přijaté návratné finanční výpomoci – úvěry a půjčky.

Kapitálové příjmy se někdy v literatuře řadí mezi příjmy nedaňové, patří sem zejména příjmy z prodeje či pronájmu majetku.

Poslední částí příjmů jsou přijaté transfery, které vznikají hlavně z důvodu toho, že obce většinou nejsou finančně soběstačné a jejich vlastní příjmy jim nestačí na financování výdajů. Jedná se zejména o dotace ze státního rozpočtu, ze státních fondů, z rozpočtu kraje či evropské dotace. (Peková, 2011, s. 237 – 275; Provozníková, 2009, s. 79 – 99)

Výdaje rozpočtu obcí

Rozsah výdajů ovlivňuje rozpočtové omezení ze strany příjmů a rozsah odpovědnosti a pravomoci obce. (Provozníková, 2009, s. 209)

Základní rozdělení výdajů obce je na výdaje běžné a výdaje kapitálové. Z výdajů běžných se financují pravidelně se opakující potřeby, hovoří se o nich také jako o neinvestičních výdajích. Kapitálové výdaje pak slouží financování dlouhodobých, zejména investičních akcí. Souvisí s pořízením nových investic, ale i se splátkami půjček.

Výdaje rozpočtu obce zahrnují především výdaje na zajištění veřejného pořádku a bezpečnosti, výdaje na veřejné osvětlení, výdaje na vlastní správu a samosprávu, dále také výdaje na vzdělání (především na základní vzdělání), ale zahrnují také nenávratné platby v podobě transferů či dotací neziskovým organizacím, dotace soukromým podnikatelům, dary, a podobně. (Peková, 2004, s. 333 – 342)

3.1.2 Mimorozpočtové fondy

Je v pravomoci zastupitelstva tyto fondy zřizovat. Jsou součástí finančního systému obce. Dělí se na účelové a neúčelové, častější jsou však ty účelové, které sledují přímou vazbu na financování potřeb. Specifickým fondem, se kterým se lze setkat u většiny obcí (i krajů) je fond rezerv a rozvoje.

Využívání velkého počtu mimorozpočtových fondů ale omezuje volnost orgánů v jejich rozhodování. A také může dojít k situaci, kdy v jednom fondu prostředky přebývají a

v jiném chybí, pravidla hospodaření však neumožňují tyto prostředky během roku převádět. (Provazníková, 2009, s. 75)

3.2 Závěrečný účet

Do závěrečného účtu se po skončení roku zpracovávají údaje o ročním hospodaření obce. Jsou zde obsaženy údaje o plnění rozpočtu příjmů a výdajů a o dalších finančních operacích, včetně tvorby a použití fondů. Vše je zde uvedeno ve velmi podrobném členění, aby bylo možné zhodnotit finanční hospodaření obce. Součástí je také vyúčtování finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, rozpočtům krajů, státním fondům a dalším rozpočtům.

Návrh závěrečného účtu projednává zastupitelstvo obce. Před jeho projednáním musí být návrh zveřejněn vhodným způsobem nejméně po dobu 15 dnů. Občané mohou k závěrečnému účtu uplatnit připomínky, a to buď písemně ve stanovené lhůtě, nebo ústně na zasedání zastupitelstva.

Projednání závěrečného účtu se uzavírá buď souhlasem s hospodařením bez výhrad, nebo souhlasem s hospodařením s výhradami, na základě nichž přijme zastupitelstvo potřebná opatření k nápravě chyb a nedostatků. (Horzinková a Novotný, 2013, s. 153)

3.3 Přezkoumání hospodaření

Kontrolu hospodaření s finančními prostředky a majetkem v oblasti veřejné správy upravuje zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí a regionálních rad regionů soudržnosti. V zákoně je stanoven předmět, hlediska, postup a pravidla přezkoumání hospodaření obcí, ale nejen obcí i některých dalších orgánů veřejné správy. (Sládeček, 2013, s. 249)

Hospodaření obcí je přezkoumáváno vždy za uplynulý kalendářní rok. Obec může o toto přezkoumání požádat příslušný krajský úřad, nebo zadat přezkoumání auditorovi či auditorské společnosti. Náklady na toto přezkoumání hradí obec ze svého rozpočtu. Pokud obec nikoho nepožádá o přezkoumání hospodaření, přezkoumá ho příslušný krajský úřad.

Výsledkem přezkoumání hospodaření je zpráva o výsledcích přezkoumání hospodaření obce. Tato zpráva zachycuje výsledky jednorázových nebo dílčích přezkoumání hospodaření. Musí obsahovat předepsané náležitosti, jako je název kontrolovaného územního celku, místo, kde se přezkoumání uskutečnilo, a jména kontrolorů. Součástí této zprávy je

také vyjádření, zda byly zjištěny chyby a nedostatky, nebo zda byly zjištěny závažné chyby a nedostatky. Zpráva také obsahuje vyjádření kontrolora k budoucímu vývoji, zda již v současné době vznikají možnosti rizik. Součástí zprávy může být písemné stanovisko příslušného orgánu obce, jelikož zpráva o přezkoumání hospodaření není jednostranným aktem kontrolujícího orgánu, a příslušný orgán obce má právo se písemným stanoviskem k návrhu zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření vyjádřit.

Zprávu o výsledcích přezkoumání hospodaření spolu se závěrečným účtem musí projednat zastupitelstvo obce do 30. června následujícího roku. Pokud jsou nalezeny nedostatky, musí také zastupitelstvo přijmout opatření k nápravě těchto nedostatků. (Horzinková a Novotný, 2013, s. 151 – 152)

3.4 Finanční analýza

Je významným prvkem pro zkvalitnění rozhodování, ale také důležitým nástrojem řízení na úrovni obcí. Jde o odhalení pozitivních i negativních faktorů, které hospodaření ovlivnily. Výsledkem finanční analýzy by mělo být nastínění možností, jak odstranit negativní vlivy, a naopak posílit vlivy pozitivní. Hlavními oblastmi, které se sledují ve finanční analýze obcí, jsou běžné hospodaření, investiční činnost a její financování a hospodaření s majetkem.

Základními zdroji dat pro finanční analýzu jsou účetní výkazy – rozvaha, výkaz zisku a ztráty, výkaz cash flow a výkaz o změnách ve vlastním kapitálu. (Otrusínová a Kubičková, 2011, s. 86)

Finanční analýza zahrnuje:

- analýzu hospodaření v běžném rozpočtu,
- analýzu druhů příjmů a výdajů,
- analýzu salda běžného rozpočtu,
- analýzu dosahovaných úspor,
- analýzu hospodaření v kapitálovém rozpočtu,
- analýzu zajišťování a financování oprav a údržby,
- analýzu vytváření a využití rezerv,

- analýzu dluhů a
- analýzu majetku. (Peková, 2004, s. 215)

Nejčastěji používanými ukazateli finanční analýzy jsou ukazatele rentability (výnosnosti), ukazatele likvidity (krátkodobé solventnosti), ukazatele zadluženosti a ukazatele aktivity (obratovosti). (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 96)

3.4.1 Ukazatele rentability

Vyjadřují výkonnost subjektu. Obecným vyjádřením výpočtu rentability je poměr mezi dosaženými výsledky činnosti a vynaloženými prostředky.

$$\text{Rentabilita (výkonnost)} = \frac{\text{Výstup}}{\text{Vstup}}$$

Existuje však několik dalších specifitějších ukazatelů rentability. Jsou jimi rentabilita vlastního kapitálu (ROE), rentabilita vloženého kapitálu (ROA), dále rentabilita tržeb (ziskové rozpětí, ROS) a rentabilita dlouhodobě investovaného kapitálu (ROCE). (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 97 – 99)

3.4.2 Ukazatele likvidity

Zajištění likvidity je jedním z hlavních cílů každé organizace, obce nevyjímaje. Pro zjištění likvidity se používá několik výpočtů, protože existuje několik typů likvidity, a to běžná likvidita, pohotová likvidita a peněžní (okamžitá likvidita). Ukazatel běžné likvidity považuje za prostředky využitelné k úhradě závazků všechny položky oběžných aktiv, pohotová likvidita z oběžných aktiv vylučuje nejméně likvidní složku, což jsou zásoby a případně i nedobytné pohledávky. Nejprísnějším ukazatelem je pak peněžní likvidita, která používá pro výpočet pouze krátkodobý finanční majetek.

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{Oběžná aktiva celkem}}{\text{Krátkodobé závazky}}$$

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{\text{Finanční majetek} + \text{krátkodobé pohledávky} + \text{Ostatní aktiva}}{\text{Krátkodobé závazky}}$$

$$\text{Peněžní likvidita} = \frac{\text{Krátkodobý finanční majetek}}{\text{Krátkodobé závazky}}$$

V literatuře se uvádí doporučená hodnota pro běžnou likviditu v rozmezí od 1,5 do 2,5, v závislosti na odvětví. Pro hodnotu pohotové likvidity se doporučuje hodnota v intervalu od 1,0 až 1,5 a pro peněžní likviditu 0,2 až 0,5. U peněžní likvidity v případě obcí se klade důraz především na rovnost mezi zdroji úhrad a potřebami úhrad. (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 99 – 102)

3.4.3 Ukazatele zadluženosti

Těchto ukazatelů je mnoho, patří mezi ně ukazatel věřitelského rizika, koeficient samofinancování, ukazatel finanční páky, ukazatel podílu cizího kapitálu na vlastním kapitálu, ukazatel dlouhodobé zadluženosti vlastního kapitálu, míra finanční samostatnosti, ukazatel úrokového krytí, ukazatel krytí dluhové služby a stav kapitalizace. (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 104 – 106)

3.4.4 Ukazatele aktivity

Tyto ukazatele vypovídají o relativní vázanosti peněžních prostředků v jednotlivých nepeňěžních formách. Vyjadřují se prostřednictvím doby obratu a rychlosti obratu. Vzorců pro výpočet těchto ukazatelů je několik, protože výpočet závisí na zvolené položce. Vypočítává se například doba obratu zásob, doba obratu pohledávek či doba obratu závazků. Jako příklad jsou uvedeny ty následující.

$$\text{Doba obratu} = \frac{\text{Stav zvolené položky aktiv}}{\text{Výnosy (tržby, náklady, příjmy) za období}}$$

$$\text{Rychlost obratu} = \frac{\text{Počet dní v období}}{\text{Doba obratu (ve dnech)}}$$

(Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 106 – 108)

4 SPECIFIKA ÚČETNICTVÍ OBCÍ

Obce jsou řazeny mezi municipální účetní jednotky, z pohledu účetnictví pak spadají mezi tzv. vybrané účetní jednotky. Úkolem účetnictví je popsat věrně a poctivě ekonomickou situaci konkrétní účetní jednotky a tím poskytnout ucelený popis reality uživatelům účetních informací. Zřejmě i díky tomuto úkolu je ve veřejném sektoru v současné době snaha o přiblížení se k manažerským metodám, které byly dříve používány výhradně podnikateli. (Vodáková, 2013, s. 11 – 28)

4.1 Účetní závěrka

Jedná se o výsledek procesu uzavírání účtů neboli účetní uzávěrky. Podává ucelené informace o finanční a majetkové situaci účetní jednotky za dané časové období. V případě obcí se jedná o kalendářní rok. Účetní závěrka se sestavuje v peněžních jednotkách a její jednotlivé položky se vykazují v celých tisících.

Povinně ji tvoří:

- rozvaha (balance),
- výkaz zisku a ztráty,
- příloha,
- přehled o peněžních tocích a
- přehled o změnách vlastního kapitálu.

Pokud vybrané účetní jednotky k rozvahovému dni a za bezprostředně předcházející účetní období splní kritéria, jež jsou aktiva v celkové výši více než 40 milionů korun a roční úhrn čistého obratu více než 80 milionů korun, musí také sestavovat další dva výkazy, a to přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu. Pokud tyto dvě podmínky nesplní, je jejich sestavení dobrovolné. (Vodáková, 2013, s. 39)

4.1.1 Rozvaha

Jedná se o výkaz, který podává informace o objemu a struktuře majetku a zdrojů financování dané účetní jednotky k určitému časovému okamžiku. Majetek je v rozvaze označován jako aktiva a zdroje krytí jako pasiva. Rozvaha je tak založena na rovnosti, nazývané bilanční princip, kdy majetek (aktiva) a zdroje jeho krytí (pasiva) se musí rovnat. Aktiva se

pak dále člení na dlouhodobý majetek a oběžná aktiva, pasiva se člení na vlastní kapitál a cizí zdroje. (Vodáková, 2013, s. 39 – 40)

Tabulka 1 – Struktura rozvahy územních samosprávných celků

Aktiva celkem	Pasiva celkem
Dlouhodobý majetek	Vlastní kapitál
Dlouhodobý nehmotný majetek	Jmění účetní jednotky
Dlouhodobý hmotný majetek	Fondy účetní jednotky
Dlouhodobý finanční majetek	Výsledek hospodaření
Dlouhodobé pohledávky	Příjmový a výdajový účet rozpočtového hospodaření
Oběžná aktiva	Cizí zdroje
Zásoby	Rezervy
Krátkodobé pohledávky	Dlouhodobé závazky
Krátkodobý finanční majetek	Krátkodobé závazky

Zdroj: Vlastní zpracování dle přílohy č. 1 vyhlášky Ministerstva financí č. 410/2009 Sb.

4.1.2 Výkaz zisku a ztráty

Slouží jako zdroj informací o výnosech, nákladech a výsledku hospodaření dané účetní jednotky. Výnosy a náklady se zjišťují narůstajícím způsobem, proto jsou nazývány jako tokové veličiny. Obcím, potažmo všem vybraným účetním jednotkám, ukládá legislativa povinnost vykazovat náklady a výnosy, ale i výsledek hospodaření zvlášť za hlavní a zvlášť za hospodářskou činnost. Za hlavní činnost se považují veškeré činnosti, pro něž byla daná účetní jednotka zřízena a za hospodářskou činnost ostatní činnosti. Toto členění má i daňové dopady.

Tabulka 2 – Struktura položek výkazu zisku a ztráty územních samosprávných celků

Náklady celkem	Výnosy celkem
Náklady z činnosti	Výnosy z činnosti
Finanční náklady	Finanční výnosy
Náklady na nezpochybnitelné nároky na prostředky státního rozpočtu, rozpočtu územních samosprávných celků a státních fondů	Výnosy z daní a poplatků
	Výnosy z nezpochybnitelných nároků na prostředky státního rozpočtu, rozpočtů územních samosprávných celků a státních fondů

Zdroj: Vlastní zpracování dle přílohy č. 2 vyhlášky Ministerstva financí č. 410/2009 Sb.

4.1.3 Příloha

Cílem je vysvětlit a doplnit informace obsažené v ostatních částech účetní závěrky. Její struktura je přesně dána vyhláškou č. 410/2009 Sb. Kromě základních identifikačních informací jsou v příloze například uvedeny informace o použitých účetních metodách, o podrozvahových účtech, informace, které poskytují informace, jež nastaly po konci rozvahového dne, či informace, které existovaly ke konci rozvahového dne, a jejichž důsledky mění významným způsobem pohled na finanční situaci účetní jednotky, a také doplňující informace k účetním výkazům. To vše s ohledem na princip významnosti.

4.1.4 Přehled o peněžních tocích

Je rozpisem vybraných položek aktiv a pasiv a podává informace o přírůstcích a úbytcích peněžních prostředků za účetní období.

4.1.5 Přehled o změnách vlastního kapitálu

Je rozpisem změn v položkách, které jsou součástí vlastního kapitálu.

5 MONITORING HOSPODAŘENÍ OBCÍ

Monitoring hospodaření obcí je prováděn Ministerstvem financí České republiky na základě usnesení vlády České republiky. Jeho cílem je vést obce k větší opatrnosti při hospodaření s veřejnými prostředky. (Česko. Ministerstvo financí, © 2005 – 2013a)

5.1 Legislativa a změny v monitoringu hospodaření obcí

Monitoringu hospodaření obcí předcházela regulace zadluženosti obcí a krajů pomocí ukazatele dluhové služby. Tuto povinnost regulace schválila vláda České republiky usnesením č. 346 z roku 2004. Toto usnesení ukládalo místopředsedovi vlády a ministru financí upozornit po vyhodnocení všech podkladů představitele obcí a krajů, pokud ukazatel dluhové služby ve smyslu platné rozpočtové skladby po konsolidaci překročil 30 %, a také si od nich vyžádat odůvodnění vzniklého překročení. Další povinností místopředsedy vlády a ministra financí bylo informovat vládu vždy 30. dubna o stavu zadluženosti obce a krajů. Vláda a vedoucí ústředních správních úřadů pak na základě tohoto usnesení byli povinni stanovit pravidla pro poskytování účelových dotací, půjček a návratných finančních výpomocí ze státního rozpočtu. V těchto pravidlech muselo být zohledněno, zda obce a kraje překračují stanovených 30 % ukazatele dluhové služby. Tato úprava platila až do roku 2008. (Česko, 2004)

V roce 2008 vláda svým usnesením č. 1395 předchozí usnesení o Regulaci zadluženosti obcí a krajů pomocí ukazatele dluhové služby zrušila a schválila monitoring hospodaření obcí. Tímto usnesením také vláda uložila povinnost ministru financí, aby po vyhodnocení všech podkladů oslovil dopisem obce, jejichž ukazatel celkové likvidity je v intervalu $<0;1>$ a zároveň podíl jejich cizích zdrojů a přijatých návratných finančních výpomocí k celkovým aktivům je vyšší než 25 % včetně. Tímto dopisem si je také ministr financí povinen vyžádat zdůvodnění tohoto stavu a stanovisko zastupitelstva obce. Povinností ministra v souvislosti s tímto usnesením je také informovat vládu o výsledcích monitoringu hospodaření obcí vždy nejpozději 30. září každého kalendářního roku. (Česko, 2008)

V roce 2010 bylo vydáno další usnesení, a to usnesení č. 695, které provedlo změnu v ukazateli Podíl cizích zdrojů a přijatých návratných finančních výpomocí, a to tím způsobem, že z tohoto ukazatele byla vypuštěna slova „a přijatých návratných finančních výpomocí“. Tím došlo ke změně jednoho z ukazatelů a nově musí ministr financí oslovovat dopisem

obce, jejichž ukazatel celkové likvidity je v intervalu $<0;1>$ a nově jen podíl jejich cizích zdrojů k celkovým aktivům překračuje 25 % včetně. (Česko, 2010)

Poslední legislativou k monitoringu hospodaření obcí je usnesení vlády České republiky č. 722 ze dne 3. října 2012. Tímto usnesením vláda schválila změny v tomto monitoringu. Na základě tohoto usnesení každoročně Ministerstvo financí provede výpočet soustavy informativních a monitorujících ukazatelů za všechny obce a jimi zřízené příspěvkové organizace a vyhodnotí výsledky výpočtu. Při tomto výpočtu Ministerstvo financí vychází z údajů k 31. 12. příslušného roku. Tímto usnesením také došlo ke změně v jednom z informativních ukazatelů, konkrétně se jedná o ukazatel č. 15 - cizí zdroje na 1 obyvatele, který byl nahrazen 8-letým saldem. Toto saldo tvoří součet položky Saldo příjmů a výdajů po konsolidaci, kterou lze nalézt ve Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtů ÚSC, za posledních 8 let. Další změnou je použití Brutto hodnoty u ukazatele Aktiva celkem, oproti dřívější Netto hodnotě. (Česko. Ministerstvo financí, © 2005 – 2013a)

5.2 Ukazatele monitoringu hospodaření obcí

Ukazatele monitoringu hospodaření obcí jsou označovány jako Soustava informativních a monitorujících ukazatelů, zkráceně SIMU. Jak již z názvu vyplývá, ukazatele jsou rozděleny do dvou kategorií, a to informativní ukazatele a monitorující ukazatele. Informativních ukazatelů je 16 a monitorující ukazatele jsou jen 2.

Jedná se o následující ukazatele:

- A. informativní ukazatele,
 1. počet obyvatel obce,
 2. příjem celkem (po konsolidaci),
 3. úroky,
 4. uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků,
 5. dluhová služba celkem,
 6. ukazatel dluhové služby (v %),
 7. aktiva celkem,
 8. cizí zdroje,

9. stav na bankovních účtech celkem,
 10. úvěry a komunální dluhopisy,
 11. přijaté návratné financí výpomoci a ostatní dluhy,
 12. zadluženost celkem,
 14. podíl zadluženosti na cizích zdrojích (v %),
 15. 8-leté saldo,
 16. oběžná aktiva,
 17. krátkodobé závazky;
- B. monitorující ukazatele,
13. podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %),
 18. celková (běžná) likvidita.

Výpočet ukazatelů monitoringu hospodaření obcí provádí každý rok Ministerstvo financí České republiky. Metodiky výpočtu za rok 2011 i 2012 jsou součástí přílohy této práce. Tento výpočet provádí z předložených finančních a účetních výkazů. Jak již bylo zmíněno výše, po výpočtu ukazatelů osloví Ministerstvo financí ty obce, které překročily stanovené ukazatele a následně je žádá o zdůvodnění. Teprve po obdržení tohoto zdůvodnění informuje Ministerstvo financí vládu o výsledcích monitoringu. Překročení se sleduje u obou monitorujících ukazatelů současně. Sledují se však také obce, jejichž ukazatel celkové likvidity je v intervalu $<0;1>$, hlavně ty, které se v tomto intervalu vyskytly opakovaně. Obcím, u nichž jsou i po vyhodnocení všech dostupných podkladů identifikovány vážné problémy s jejich platební schopností, nabídne Ministerstvo financí, ve spolupráci s Ministerstvem vnitra, pomoc, spočívající v analýze vzniklých problémů a návrhu doporučení jak postupovat při jejich řešení. Obce, které překročí stanovené hodnoty u obou monitorujících ukazatelů, jsou nazývány jako Obce s vyšší mírou rizika hospodaření a obce, u kterých je ukazatel likvidity v intervalu $<0;1>$, jsou nazývány jako Obce s rizikovým hospodařením.

Jelikož tyto ukazatele musí vypočítat za všechny obce a následně také žádat zdůvodnění této situace, jedná se o velmi zdoluhavý proces.

Časový harmonogram monitoringu hospodaření obcí je následující:

- výpočet informativních a monitorujících ukazatelů a jejich vyhodnocení (březen),
- rozeslání dopisů ministra financí dotčeným obcím (duben),
- zdůvodnění znepokojivého stavu (červen) a
- informace pro členy vlády (III. čtvrtletí). (Česko. Ministerstvo financí, © 2005 – 2013a)

5.3 Výsledky monitoringu hospodaření obcí v České republice v předchozích letech

Ministerstvo financí informuje o výsledcích monitoringu hospodaření obcí vládu pomocí předkládací zprávy. Kromě toho mají ke stručnému shrnutí těchto výsledků přístup i občané na internetových stránkách ministerstva. Dle metodiky mohou být obce zařazeny do dvou kategorií. Pokud obec překročí oba ukazatele, tedy je její poměr cizích zdrojů k celkovým aktivům vyšší jak 25 % a současně ukazatel celkové likvidity je menší jak 1, jedná se o obec s vyšší mírou rizika hospodaření. Pokud má obec pouze celkovou likviditu menší jak 1, ale její poměr cizích zdrojů k celkovým aktivům nepřekročí 25%, je zařazena do kategorie obce s rizikovým hospodařením.

5.3.1 Rok 2010

V tomto roce bylo analyzováno 6 243 obcí, z nichž do kategorie obcí s vyšší mírou rizika bylo zařazeno 62 obcí, nově se to týká 51 obcí. Obce se do této kategorie dostaly hlavně z důvodu realizace projektů podpořených dotacemi, jiné zase z důvodu chybného účtování, jelikož proběhla účetní reforma. Jako obce s nejvyšším rizikem platební neschopnosti byly následně vyhodnoceny obce Bublava, Nebanice, Pohled, Prameny a Rostěnice-Zvonovice. (Česko. Ministerstvo financí, © 2005 – 2013b)

5.3.2 Rok 2011

Výpočet ukazatelů monitoringu hospodaření obcí byl v roce 2011 proveden u 6 243 samosprávných obcí. Do kategorie obcí s vyšší mírou rizika hospodaření spadalo 84 obcí, což znamená nárůst o 22 obcí a opakovaný výskyt byl zaznamenán u 27 obcí. Nově se tak do

kategorie obcí s vyšší mírou rizika hospodaření zařadilo 57 obcí. Vysoké riziko platební neschopnosti bylo identifikováno pouze u obcí Bublava, Prameny a Turovice.

V roce 2010 došlo k účetní reformě a v roce 2011 byly zavedeny účetní odpisy dlouhodobého majetku. Díky tomu nejsou data zcela srovnatelná s předchozím rokem. (Česko. Ministerstvo financí, © 2005 – 2013c)

5.3.3 Rok 2012

V roce 2012 bylo do monitoringu hospodaření obcí zahrnuto 6 244 samosprávných obcí, 2 obce nepředaly včas svou řádnou účetní závěrku). U 495 obcí bylo zjištěno, že se jejich ukazatel celkové likvidity k 31. 12. 2012 nachází v intervalu $<0;1>$, z toho 47 obcí vykázalo hodnotu podílu cizích zdrojů k celkovým aktivům vyšší než 25 %. Meziročně jde o pokles o 37 obcí. 20 z těchto obcí již tyto hodnoty překročilo v některém z minulých let. Kvůli změně metodiky však nelze ani tyto údaje zcela srovnávat s předchozím rokem.

Většina obcí, u nichž došlo k překročení stanovených hodnot monitorujících ukazatelů, by se neměla dostat do vážných problémů se svou platební schopností, protože jejich riziko se ukázalo pouze jako dočasné. Vysoké riziko platební neschopnosti bylo identifikováno pouze u třech obcí, konkrétně se jedná stejně jako v předchozím roce o obce Bublava, Prameny a Turovice. Všechny tyto obce se s problémy v oblasti hospodaření potýkají dlouhodobě. (Česko. Ministerstvo financí, © 2005 – 2013d)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 MIKROREGION DOLNÍ POOLŠAVÍ

Mikroregion Dolní Poolšaví leží v jihozápadní části Zlínského kraje a severní části národopisné oblasti Slovácko. Tento svazek obcí byl založen v lednu roku 2005 za účelem ochrany společných zájmů v různých oblastech, především kultury a cestovního ruchu. Součástí mikroregionu jsou obce Drslavice, Hradčovice, Veletiny, Podolí, Popovice, Kunovice a také tři městské části Uherského Hradiště, a to Míkovice, Sady a Vésky. Rozloha mikroregionu je bezmála 7 500 ha a žije zde téměř 12 000 obyvatel. (Dvouletý a kol., 2010, s. 174 – 175)

6.1 Drslavice

Obec Drslavice byla založena již v roce 1373. V obci žije 529 obyvatel a její rozloha činí 790,62 ha. Obec zřizuje Mateřskou školu Drslavice, jako svou příspěvkovou organizaci.

Tabulka 3 – Přehled příjmů a výdajů obce Drslavice (v tis. Kč)

Položka/Rok	2011	2012	2013	2014 (schválený)
Daňové příjmy	4 113,53	4 671,37	5 396,73	5 315,00
Nedaňové příjmy	368,76	638,46	322,34	1 624,50
Kapitálové příjmy	328,80	0,00	0,00	0,00
Přijaté transfery	488,49	10 320,62	2 065,94	120,50
Příjmy celkem	5 299,59	15 630,45	7 785,00	7 060,00
Běžné výdaje	3 538,04	4 978,99	5 796,48	6 212,2
Kapitálové výdaje	7,20	11 499,67	11 182,34	847,8
Výdaje celkem	3 545,24	16 478,66	16 978,82	7 060,00
Financování	- 1 754,35	848,21	9 193,82	0,00

Zdroj: Česko. Ministerstvo financí, 2011a, 2012a a 2013a; Drslavice, © 2008 – 2014a

Po finanční stránce je na tom obec velmi dobře, v letech 2008 až 2011 byl rozpočet obce přebytkový, v roce 2012 a 2013 schodkový, což bylo způsobeno výstavbou Polyfunkčního domu. Rozpočet na rok 2014 je schválený jako vyrovnaný. (Drslavice, © 2008 – 2014b)

6.2 Hradčovice

Počátky obce sahají až do 11. století, patří tak mezi nejstarší obce okresu Uherské Hradiště. V obci žije 1011 obyvatel a její rozloha je 925, 97 ha. Je rozdělena na dvě části – Hradčovice a Lhotka. Obec Hradčovice je zřizovatelem dvou příspěvkových organizací, a to Mateřské školy Hradčovice a Základní školy Hradčovice.

Tabulka 4 – Přehled příjmů a výdajů obce Hradčovice (v tis. Kč)

Položka/Rok	2011	2012	2013	2014 (schválený)
Daňové příjmy	7 771,64	7 866,23	10 105,33	10 401,00
Nedaňové příjmy	1 108,89	1 384,92	1 207,32	816,00
Kapitálové příjmy	110,11	60,00	8,47	0,00
Přijaté transfery	4 635,87	8 945,16	1 072,84	573,00
Příjmy celkem	13 626,50	18 256,31	12 393,96	11 790,00
Běžné výdaje	9 730,95	13 192,67	6 428,36	6 919,00
Kapitálové výdaje	2 553,29	3 797,30	2 436,34	7 486,00
Výdaje celkem	12 284,25	16 989,97	8 864,69	14 405,00
Financování	- 1 342,26	- 1 266,34	- 3 529,26	2 615,00

Zdroj: Česko. Ministerstvo financí, 2011b, 2012b a 2013b; Hradčovice, 2013

Rozpočet této obce byl v posledních třech letech přebytkový. V letech 2011 a 2012 jsou jak příjmy, tak i výdaje výrazně vyšší, hlavně díky přijatým transferům a souvisejícím výdajům. Pro rok 2014 je plánován deficitní rozpočet. V oblasti příjmů je plán přibližně stejný, jako byly příjmy v předchozích letech, změna je však na straně výdajů. (Hradčovice, © 2008 – 2014)

6.3 Veletiny

První písemná zmínka o této obci je z roku 1201. Na rozloze 625,66 ha zde žije 553 obyvatel. Obec Veletiny je zřizovatelem pouze jedné příspěvkové organizace, a to Mateřské školy Veletiny.

Tabulka 5 – Přehled příjmů a výdajů obce Veletiny (v tis. Kč)

Položka/Rok	2011	2012	2013	2014 (schválený)
Daňové příjmy	4 581,02	4 801,80	5 696,03	5 698,00
Nedaňové příjmy	320,61	790,40	336,23	213,00
Kapitálové příjmy	223,40	0,00	3,84	0,00
Přijaté transfery	764,75	358,34	991,56	299,00
Příjmy celkem	5 889,78	5 952,92	7 027,66	6 210,00
Běžné výdaje	3 797,16	3 868,76	3 983,176	4 951,00
Kapitálové výdaje	6 331,32	1 795,46	1 993,56	3 150,00
Výdaje celkem	10 128,49	5 664,22	5 976,73	8 101,00
Financování	4 238,70	- 288,70	- 1 050,93	1 891,00

Zdroj: Česko. Ministerstvo financí, 2011c, 2012c a 2013c; Veletiny, 2014

V roce 2011 byl rozpočet výrazně schodkovým, a to hlavně kvůli abnormálně vysokým kapitálovým výdajům, jelikož obec v tomto roce výrazně investovala do budov. V následujících letech již byl rozpočet přebytkový. Pro rok 2014 je plán rozpočtu schodkový, ale ne nijak výrazně. Mírné zvýšení lze vidět jak u běžných, tak i u kapitálových výdajů. (Veletiny, © 2008)

6.4 Podolí

První písemná zmínka pochází z roku 1228. V obci žije 870 obyvatel a její rozloha je 599,47 ha. Má jednu příspěvkovou organizaci – Základní škola a Mateřská škola Podolí.

Tabulka 6 – Přehled příjmů a výdajů obce Podolí (v tis. Kč)

Položka/Rok	2011	2012	2013	2014 (schválený)
Daňové příjmy	6 399,52	6 503,38	8 250,69	7 148,00
Nedaňové příjmy	614,64	584,30	593,97	471,00
Kapitálové příjmy	493,33	0,00	5,34	0,00
Přijaté transfery	718,46	481,57	511,07	856,00
Příjmy celkem	8 225,95	7 569,25	9 361,07	8 475,00
Běžné výdaje	5 979,31	5 674,64	5 740,45	7 266,00
Kapitálové výdaje	851,85	143,14	1 537,18	4 348,00
Výdaje celkem	6 831,16	5 817,78	7 277,63	11 614,00
Financování	- 1 394,80	- 1 751,47	- 2 083,44	3 139,00

Zdroj: Česko. Ministerstvo financí, 2011d, 2012d a 2013d; Podolí, 2013a

Rozpočet obce byl za poslední tři roky přebytkový. V rozpočtu nejsou žádné výraznější výkyvy, pouze kapitálové výdaje v roce 2013 jsou vyšší. Oproti tomu plánované kapitálové výdaje v roce 2014 jsou podstatně vyšší a rozpočet je plánován jako deficitní. (Podolí, © 2011)

6.5 Popovice

První písemnosti o obci Popovice jsou datovány do roku 1220. Počet obyvatel obce činí 1060 a její rozloha je 859,59 ha. Obec byla zřizovatelem jedné příspěvkové organizace, a to Základní škola a Mateřská škola Popovice. Od roku 2013 je však její další příspěvkovou organizací amfiteátr Amfik Bukovina Popovice.

Tabulka 7 – Přehled příjmů a výdajů obce Popovice (v tis. Kč)

Položka/Rok	2011	2012	2013	2014 (schválený)
Daňové příjmy	8 077,46	8 169,64	10 177,38	9 000,00
Nedaňové příjmy	919,42	773,23	617,11	650,00
Kapitálové příjmy	45,00	52,00	9,26	0,00
Přijaté transfery	419,54	644,76	3 010,92	15 264,40
Příjmy celkem	9 461,42	9 639,63	13 814,67	24 914,40
Běžné výdaje	7 771,58	7 290,35	10 751,62	8 371,00
Kapitálové výdaje	5 478,49	351,31	2 364,99	23 364,00
Výdaje celkem	13 520,06	7 641,66	13 116,61	31 735,80
Financování	3 788,64	- 1 997,97	- 698,06	6 821,40

Zdroj: Česko. Ministerstvo financí, 2011e, 2012e a 2013e; Popovice, 2013

Rozpočet obce byl v roce 2011 schodkový, díky vysokým kapitálovým výdajům v oblasti dopravy. V roce 2013 můžeme vidět zvýšení u přijatých transferů, konkrétně šlo o dotace na kanalizaci, třídění odpadů a opravu školy. Plánovaný rozpočet na rok 2014 se absolutně odlišuje od rozpočtů předchozích let, je plánován jako schodkový a výdaje jsou několikanásobně vyšší. Velkou změnu lze pozorovat rovněž na položce přijaté transfery. (Popovice, © 2014)

6.6 Kunovice

První písemná zmínka o Kunovicích pochází z roku 1196. Od roku 1971 byly městskou částí Uherského Hradiště, avšak v roce 1990 se opět osamostatnily a v roce 1997 se staly městem. Počet obyvatel obce, při rozloze 2 854,95 ha, je 5 501. Obec je zřizovatelem tří příspěvkových organizací, jsou jimi dvě základní školy a jedna mateřská.

Tabulka 8 – Přehled příjmů a výdajů obce Kunovice (v tis. Kč)

Položka/Rok	2011	2012	2013	2014 (schválený)
Daňové příjmy	49 508,02	53 163,82	67 184,84	56 257,50
Nedaňové příjmy	12 285,57	13 132,16	11 873,11	11 556,50
Kapitálové příjmy	4 957,31	10 637,38	16 338,35	0,00
Přijaté transfery	97 089,99	78 344,90	4 687,30	2 970,00
Příjmy celkem	163 840,89	155 278,26	100 083,60	71 784,00
Běžné výdaje	70 479,77	108 902,26	60 420,56	56 910,00
Kapitálové výdaje	107 808,24	20 265,25	15 396,61	10 011,00
Výdaje celkem	178 288,01	129 167,51	75 817,17	66 921,00
Financování	14 447,12	- 26 110,75	- 24 266,43	- 4 863,00

Zdroj: Česko. Ministerstvo financí, 2011f, 2012f a 2013f; Kunovice, 2013

V oblasti příjmů lze vidět vyšší částky přijatých transferů v letech 2011 a 2012. Jedná se převážně o dotace na opravu Panského dvora v Kunovicích, kde vznikl podnikatelský inkubátor. S tímto projektem souvisí i výše kapitálových výdajů v roce 2011. Vyšší běžné výdaje v roce 2012 byly způsobeny finančními operacemi – položka Převody vlastním rozpočtovým účtům. Pro rok 2014 je plánován přebytkový rozpočet. Příjmy i výdaje jsou nižší oproti předchozím letům. (Kunovice)

6.7 Uherské Hradiště

Město Uherské Hradiště bylo založeno v roce 1257 Přemyslem Otakarem II. V obci žije 25 343 obyvatel na rozloze 2 125,70 ha. Obec je zřizovatelem 15 příspěvkových organizací, kromě základních a mateřských škol se jedná například o příspěvkové organizace Městská kina Uherské Hradiště, Slovácké divadlo Uherské Hradiště, Klub kultury Uherské Hradiště, Aquapark Uherské Hradiště, apod.

Do mikroregionu Dolní Poolšaví však patří jen tři ze sedmi městských částí Uherského Hradiště, a to Sady s počtem obyvatel přibližně 1 178 a rozlohou 179 ha, dále Vésky

s počtem obyvatel 543 a rozlohou 312 ha a Míkovice, kde žije 826 obyvatel a jejich rozloha činí 301 ha. (Uherské Hradiště, 2011, s. 25)

Tabulka 9 – Přehled příjmů a výdajů obce Uherské Hradiště (v tis. Kč)

Položka/Rok	2011	2012	2013	2014 (schválený)
Daňové příjmy	276 144,25	297 943,25	330 450,64	314 523,30
Nedaňové příjmy	128 385,82	128 208,84	126 189,05	175 166,30
Kapitálové příjmy	21 649,25	11 555,24	29 825,94	171 394,7
Přijaté transfery	2 046 797,61	1 430 822,91	115 273,56	720,70
Příjmy celkem	2 472 976,92	1 868 530,27	601 739,19	661 805,00
Běžné výdaje	2 327 930,69	1 749 818,18	445 149,04	460 587,20
Kapitálové výdaje	161 317,21	197 318,18	63 228,75	298 823,00
Výdaje celkem	2 489 247,91	1 947 136,36	508 377,79	759 410,20
Financování	16 270,99	78 606,09	- 93 361,41	97 605,20

Zdroj: Česko. Ministerstvo financí, 2011g, 2012g a 2013g; Uherské Hradiště, 2013

V letech 2011 a 2012 byl rozpočet obce schodkový. Tuto situaci způsobila realizace celé řady projektů, z nichž nejvýznamnější je celková rekonstrukce kina Hvězda a revitalizace jezuitské koleje, kde vzniklo Slovácké centrum kultury a tradic. V souvislosti s projekty je také vyšší položka příjmů – přijaté transfery. V roce 2013 byl rozpočet přebytkový a pro rok 2014 je schválen opět jako schodkový. Vzhledem k velmi nízkým plánovaným přijatým transferům a vysokým kapitálovým výdajům lze předpovídat, že dojde v průběhu roku ke změnám.

7 ANALÝZA MONITORINGU HOSPODAŘENÍ OBCÍ V MIKROREGIONU DOLNÍ POOLŠAVÍ

Jak již bylo zmíněno v teoretické části, tak monitoring hospodaření obcí vychází přímo z legislativy. Obce poskytují Ministerstvu financí své účetní výkazy a ostatní informace pro zpracování tohoto monitoringu.

Výsledky monitoringu hospodaření obcí v předcházejících třech letech slouží jako podklad pro návrhovou část této práce. A to především dva monitorující ukazatele – podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům a celková likvidita. Údaje z let 2011 a 2012 jsou převzaty z výsledků monitoringu, provedeném Ministerstvem financí. Údaje za rok 2013 jsem vypočítala dle metodiky roku 2012, protože zatím nebyla změněna. Metodiky výpočtu pro roky 2011 a 2012 jsou součástí této práce v přílohách P II a P III.

7.1 Dostupnost informací

Ministerstvo financí v průběhu let začalo provozovat tři portály, kde se dají informace k hospodaření obcí, ale nejen obcí, nalézt. Nejstarším z nich je ARISweb, kde jsou dostupné informace za účetní období v letech 2001 až 2009. Databáze obsahuje zejména údaje účetních a finančních výkazů a jejich sumářů za:

- organizační složky státu, kapitoly státního rozpočtu a státní příspěvkové organizace,
- státní fondy,
- obce, krajské úřady, dobrovolné svazky obcí a regionální rady regionů soudržnosti a
- příspěvkové organizace, jejichž zřizovateli jsou územní samosprávné celky. (Česko. Ministerstvo financí, [b.r.]

Informace za účetní období let 2010 až 2012 se dají naleznout v obdobné aplikaci, nazvané UFIS.

Novinkou v této oblasti je aplikace Monitor, která byla spuštěna na konci roku 2013, kdy byla zpřístupněna analytická část portálu, která umožňuje dynamickou analýzu dat pomocí pokročilého nástroje na reporting. Tento portál bere informace ze systému Státní pokladny a z Centrálního systému účetních informací státu, a je oproti dvěma předešlým daleko vyspělejší, jak graficky, tak i informačně. (Česko. Ministerstvo financí, 2013h)

7.2 Drslavice

Největší změna nastala na položce Příjem celkem (po konsolidaci), která se v roce 2012, oproti předcházejícímu roku, ztrojnásobila. Toto zvýšení bylo způsobeno přijetím dotace na opravu Obecního domu, ze kterého vznikl tzv. Polyfunkční dům. Výrazná změna je i u položky Aktiva celkem, zde je však změna způsobena změnou metodiky, jelikož se nejprve u této položky používala netto hodnota, a od roku 2012 se již používá brutto hodnota. Tato změna je patrná také u všech následujících obcí. V roce 2013 se také výrazně zvýšila položka cizích zdrojů, a to z důvodu přijetí úvěru ve výši 5,3 milionu. Tato změna ovlivnila i s tím související položky týkající se zadluženosti.

Tabulka 10 – Ukazatele monitoringu hospodaření obcí pro obec Drslavice (v tis. Kč)

Číslo	Název ukazatele	Hodnota ukazatele		
		Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
Informativní ukazatele				
1	Počet obyvatel obce	529	529	529
2	Příjem celkem (po konsolidaci)	5 299,59	15 630,45	7 785,00
3	Úroky	0,00	0,00	0,00
4	Uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků	76,50	0,00	235,46
5	Dluhová služba celkem [3 + 4]	76,50	0,00	235,46
6	Ukazatel dluhové služby (v %) [5 : 2]	1,44	0,00	1,51
7	Aktiva celkem	52 641,32	80 805,32	90 825,83
8	Cizí zdroje	386,38	381,16	6 365,51
9	Stav na bankovních účtech celkem	6 700,54	5 807,24	1 930,05
10	Úvěry a komunální dluhopisy	0,00	0,00	5 270,81
11	Přijaté návratné finanční výpomoci	0,00	0,00	0,00
12	Zadluženost celkem [10 + 11]	0,00	0,00	5 270,81
14	Podíl zadluženosti na cizích zdrojích (v %) [12 : 8]	0,00	0,00	82,80
15	Cizí zdroje na 1 obyvatele [8 : 1]/8-leté saldo	0,73	2 082,36	- 5 523,69
16	Oběžná aktiva	6 905,23	6 028,28	2 316,45
17	Krátkodobé závazky	386,38	384,16	1 094,71
Monitorující ukazatele				
13	Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %) [8 : 7]	0,73	0,48	7,01
18	Celková likvidita [16 : 17]	17,87	15,69	2,11

Zdroj: Česko. Ministerstvo financí 2012h, 2013i a 2013j

7.3 Hradčovice

U obce Hradčovice lze vidět výraznější pohyb na položce Aktiva celkem, stejně jako u předchozí obce, tak i zde je rozdíl v položce Aktiva celkem způsoben změnou metodiky. Jiné výraznější změny zde nejsou patrné. Zvýšení celkových aktiv mezi léty 2012 a 2013 je způsobeno především vyššími zůstatky na bankovních účtech.

Tabulka 11 - Ukazatele monitoringu hospodaření obcí pro obec Hradčovice (v tis. Kč)

Číslo	Název ukazatele	Hodnota ukazatele		
		Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
Informativní ukazatele				
1	Počet obyvatel obce	1 026	1 011	1 011
2	Příjem celkem (po konsolidaci)	11 626,50	11 155,93	12 393,96
3	Úroky	0,00	0,00	0,00
4	Uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků	0,00	0,00	0,00
5	Dluhová služba celkem [3 + 4]	0,00	0,00	0,00
6	Ukazatel dluhové služby (v %) [5 : 2]	0,00	0,00	0,00
7	Aktiva celkem	75 647,93	98 151,18	104 194,99
8	Cizí zdroje	1 226,21	1 168,16	933,80
9	Stav na bankovních účtech celkem	10 460,12	11 729,77	15 257,90
10	Úvěry a komunální dluhopisy	0,00	0,00	0,00
11	Přijaté návratné finanční výpomoci	0,00	0,00	0,00
12	Zadluženost celkem [10 + 11]	0,00	0,00	0,00
14	Podíl zadluženosti na cizích zdrojích (v %) [12 : 8]	0,00	0,00	0,00
15	Cizí zdroje na 1 obyvatele [8 : 1]/8-leté saldo	1,2	2 493,63	5 609,89
16	Oběžná aktiva	11 231,34	12 377,87	15 476,87
17	Krátkodobé závazky	1 226,21	1 168,16	933,80
Monitorující ukazatele				
13	Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %) [8 : 7]	1,62	1,19	0,90
18	Celková likvidita [16 : 17]	9,16	10,60	16,57

Zdroj: Česko. Ministerstvo financí, 2012i, 2013k a 2013l

7.4 Veletiny

Výraznější změna je zde u položky Oběžných aktiv, tyto změny jsou způsobeny rozdílným stavem na bankovních účtech, což lze vidět na položce Stav na bankovních účtech celkem.

Tabulka 12 - Ukazatele monitoringu hospodaření obcí pro obec Veletiny (v tis. Kč)

Číslo	Název ukazatele	Hodnota ukazatele		
		Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
Informativní ukazatele				
1	Počet obyvatel obce	549	553	553
2	Příjem celkem (po konsolidaci)	5 889,78	5 952,92	7 027,66
3	Úroky	0,00	0,00	0,00
4	Uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků	0,00	0,00	0,00
5	Dluhová služba celkem [3 + 4]	0,00	0,00	0,00
6	Ukazatel dluhové služby (v %) [5 : 2]	0,00	0,00	0,00
7	Aktiva celkem	31 938,88	42 048,52	45 494,57
8	Cizí zdroje	448,16	321,85	360,10
9	Stav na bankovních účtech celkem	2 546,22	2 880,39	3 921,56
10	Úvěry a komunální dluhopisy	0,00	0,00	0,00
11	Přijaté návratné finanční výpomoci	0,00	0,00	0,00
12	Zadluženost celkem [10 + 11]	0,00	0,00	0,00
14	Podíl zadluženosti na cizích zdrojích (v %) [12 : 8]	0,00	0,00	0,00
15	Cizí zdroje na 1 obyvatele [8 : 1]/8-leté saldo	0,82	1 464,60	2 202,10
16	Oběžná aktiva	2 938,90	3 267,62	4 462,44
17	Krátkodobé závazky	448,16	321,85	360,10
Monitorující ukazatele				
13	Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %) [8 : 7]	1,40	0,77	0,79
18	Celková likvidita [16 : 17]	6,56	10,15	12,39

Zdroj: Česko. Ministerstvo financí, 2012j, 2013m a 2013n

7.5 Podolí

Zde rovněž nemůžeme pozorovat výraznější změny, pouze u hodnot položky Aktiva celkem a zvyšování stavu na bankovních účtech. V roce 2013 jsou vyšší i oběžná aktiva, jedná se hlavně o oběžná aktiva příspěvkové organizace.

Tabulka 13 - Ukazatele monitoringu hospodaření obcí pro obec Podolí (v tis. Kč)

Číslo	Název ukazatele	Hodnota ukazatele		
		Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
Informativní ukazatele				
1	Počet obyvatel obce	881	860	860
2	Příjem celkem (po konsolidaci)	8 223,95	7 569,25	79 361,07
3	Úroky	0,00	0,00	0,00
4	Uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků	0,00	0,00	0,00
5	Dluhová služba celkem [3 + 4]	0,00	0,00	0,00
6	Ukazatel dluhové služby (v %) [5 : 2]	0,00	0,00	0,00
7	Aktiva celkem	59 168,67	77 622,46	81 831,49
8	Cizí zdroje	1 292,84	1 221,93	1 128,37
9	Stav na bankovních účtech celkem	5 857,53	7 569,93	9 322,54
10	Úvěry a komunální dluhopisy	0,00	0,00	0,00
11	Přijaté návratné finanční výpomoci	0,00	0,00	0,00
12	Zadluženost celkem [10 + 11]	0,00	0,00	0,00
14	Podíl zadluženosti na cizích zdrojích (v %) [12 : 8]	0,00	0,00	0,00
15	Cizí zdroje na 1 obyvatele [8 : 1]/8-leté saldo	1,47	5 716,27	3 880,16
16	Oběžná aktiva	6 833,04	8 374,62	10 999,40
17	Krátkodobé závazky	1 292,84	1 221,93	1 128,40
Monitorující ukazatele				
13	Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %) [8 : 7]	2,19	1,57	1,38
18	Celková likvidita [16 : 17]	5,29	6,85	9,75

Zdroj: Česko. Ministerstvo financí, 2012k, 2013o a 2013p

7.6 Popovice

V případě obce Popovice je v roce 2013 vyšší položka Příjmy celkem (po konsolidaci) oproti předchozím letům. I v případě obce Popovice je to způsobeno přijetím dotace. Dále je vyšší i položka aktiva celkem, což je způsobenou výstavbou amfiteátru. Zvýšení krátkodobých závazků v roce 2013 je způsobeno především přijetím záloh na transfery.

Tabulka 14 - Ukazatele monitoringu hospodaření obcí pro obec Popovice (v tis. Kč)

Číslo	Název ukazatele	Hodnota ukazatele		
		Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
Informativní ukazatele				
1	Počet obyvatel obce	1 033	1 056	1056
2	Příjem celkem (po konsolidaci)	9 461,42	9 639,63	13 814,67
3	Úroky	0,00	0,00	0,00
4	Uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků	0,00	0,00	0,00
5	Dluhová služba celkem [3 + 4]	0,00	0,00	0,00
6	Ukazatel dluhové služby (v %) [5 : 2]	0,00	0,00	0,00
7	Aktiva celkem	105 277,48	126 203,58	110 284,29
8	Cizí zdroje	12 860,01	13 355,34	12 262,75
9	Stav na bankovních účtech celkem	13 181,30	15 388,47	12 804,21
10	Úvěry a komunální dluhopisy	0,00	0,00	0,00
11	Přijaté návratné finanční výpomoci	0,00	0,00	0,00
12	Zadluženost celkem [10 + 11]	0,00	0,00	0,00
14	Podíl zadluženosti na cizích zdrojích (v %) [12 : 8]	0,00	0,00	0,00
15	Cizí zdroje na 1 obyvatele [8 : 1]/8-leté saldo	12,45	- 13 015,04	-13 074,74
16	Oběžná aktiva	14 111,16	16 583,10	14 555,72
17	Krátkodobé závazky	1 407,01	1 902,34	2 398,77
Monitorující ukazatele				
13	Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %) [8 : 7]	12,22	10,58	11,12
18	Celková likvidita [16 : 17]	10,03	8,72	6,07

Zdroj: Česko. Ministerstvo financí, 2012l, 2013q a 2013r

7.7 Kunovice

Obci se snížil ukazatel dluhové služby, hlavně díky splacení půjčených prostředků. Aktiva celkem se v roce 2013 zvýšily, díky zvýšení aktiv u jedné z příspěvkových organizací, konkrétně Základní školy Červená cesta, která prošla výraznou rekonstrukcí.

Tabulka 15 - Ukazatele monitoringu hospodaření obcí pro obec Kunovice (v tis. Kč)

Číslo	Název ukazatele	Hodnota ukazatele		
		Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
Informativní ukazatele				
1	Počet obyvatel obce	5 504	5 499	5 499
2	Příjem celkem (po konsolidaci)	141 893,41	110 728,13	100 083,60
3	Úroky	3 722,87	3 596,67	2 770,64
4	Uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků	45 493,59	36 521,27	5 249,93
5	Dluhová služba celkem [3 + 4]	49 216,46	40 117,94	8 020,57
6	Ukazatel dluhové služby (v %) [5 : 2]	34,69	36,23	8,01
7	Aktiva celkem	844 132,29	970 041,68	1 002 575,42
8	Cizí zdroje	102 443,71	76 196,32	70 957,03
9	Stav na bankovních účtech celkem	16 088,59	12 724,79	30 708,20
10	Úvěry a komunální dluhopisy	91 097,93	61 057,15	55 807,22
11	Přijaté návratné finanční výpomoci	0,00	0,00	0,00
12	Zadluženost celkem [10 + 11]	91 097,93	61 057,15	55 807,22
14	Podíl zadluženosti na cizích zdrojích (v %) [12 : 8]	88,87	80,13	78,65
15	Cizí zdroje na 1 obyvatele [8 : 1]/8-leté saldo	18,61	- 73 029,49	- 10 776,62
16	Oběžná aktiva	54 571,83	33 782,88	56 937,03
17	Krátkodobé závazky	11 383,28	14 086,80	13 913,90
Monitorující ukazatele				
13	Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %) [8 : 7]	12,14	7,85	7,08
18	Celková likvidita [16 : 17]	4,79	2,40	4,09

Zdroj: Česko. Ministerstvo financí, 2012m, 2013s a 2013t

7.8 Uherské Hradiště

Vzhledem k tomu, že se práce týká mikroregionu Dolní Poolšaví, jehož součástí jsou i městské části Uherského Hradiště, je do analýzy i návrhu zahrnuto město Uherské Hradiště jako celek. Údaje se zvláště za městské části nevyočítávají.

Mezi léty 2011 a 2012 došlo k poklesu příjmů, hlavně díky tomu, že v roce 2011 město obdrželo vyšší objem dotací. V roce 2013 jsou nižší splátky půjček i platba úroků.

*Tabulka 16 – Ukazatele monitoringu hospodaření obcí pro obec Uherské Hradiště
(v tis. Kč)*

Číslo	Název ukazatele	Hodnota ukazatele		
		Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
Informativní ukazatele				
1	Počet obyvatel obce	25 393	25 454	25 454
2	Příjem celkem (po konsolidaci)	819 293,19	566 723,90	601 739,19
3	Úroky	9 443,50	9 475,81	5 794,59
4	Uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků	50 603,69	39 492,59	39 492,59
5	Dluhová služba celkem [3 + 4]	60 047,19	48 968,40	45 287,18
6	Ukazatel dluhové služby (v %) [5 : 2]	7,33	8,64	7,53
7	Aktiva celkem	3 741 253,24	4 879 532,08	4 927 099,53
8	Cizí zdroje	579 643,28	512 545,11	460 732,25
9	Stav na bankovních účtech celkem	182 095,53	155 972,64	206 965,99
10	Úvěry a komunální dluhopisy	388 601,27	342 413,18	302 920,59
11	Přijaté návratné finanční výpomoci	1 625,00	0,00	0,00
12	Zadluženost celkem [10 + 11]	390 226,27	342 413,18	302 920,59
14	Podíl zadluženosti na cizích zdrojích (v %) [12 : 8]	67,32	66,81	65,75
15	Cizí zdroje na 1 obyvatele [8 : 1]/8-leté saldo	22,83	- 341 709,83	- 297 022,72
16	Oběžná aktiva	467 986,99	377 416,22	380 032,51
17	Krátkodobé závazky	137 309,68	113 840,52	108 233,47
Monitorující ukazatele				
13	Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %) [8 : 7]	15,49	10,50	9,35
18	Celková likvidita [16 : 17]	3,41	3,32	3,51

Zdroj: Česko. Ministerstvo financí, 2012n, 2013u a 2013v

7.9 Závěrečné zhodnocení analýzy monitoringu hospodaření obcí

Analýza spočívala ve vyhodnocení ukazatelů monitoringu hospodaření obcí za léta 2011 až 2013, přičemž údaje z let 2011 a 2012 byly převzaty z ministerstva financí, a údaje pro rok 2013 jsem vypočítala dle platné metodiky. Také je třeba poznamenat, že v průběhu let došlo k několika změnám metodiky monitoringu, a z tohoto důvodu nejsou údaje zcela srovnatelné.

Výsledky analýzy monitoringu hospodaření obcí dopadly velmi dobře. Důležité jsou dva monitorující ukazatele, konkrétně celková likvidita a podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům. Můžeme říci, že žádná z obcí v průběhu posledních tří let nepřekročila limity stanovené Ministerstvem financí pro tyto ukazatele.

Prvním monitorujícím ukazatelem je podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům. Vypočítává se v procentech a dle ministerstva financí by neměl přesáhnout 25 %. Nejvyšší hodnoty dosáhlo město Uherské Hradiště v roce 2011, a to 15,49%. Hodnoty přes 10% lze spatřit také u obcí Kunovice a Popovice. Ostatní obce mají tento ukazatel ve velmi nízkých hodnotách. Jedná se o malé obce, které se zadlužování bojí.

Ukazatel celkové likvidity se vypočte jako podíl oběžných aktiv a krátkodobých závazků. Pro tento ukazatel byla ministerstvem financí stanovena kritická hodnota na interval $<0;1>$. Do těchto hodnot se naštěstí žádná z obcí nedostala. Nejnižší hodnoty dosáhla obec Kunovice, a to 2,4. V nižších hodnotách se ocitlo i Uherské Hradiště, zde však byla hodnota ve všech sledovaných letech vyšší než 3. Jinak lze usuzovat, že hlavně u menších obcí je tento ukazatel ve vyšších hodnotách, tudíž mají oběžná aktiva výrazně vyšší než krátkodobé závazky.

8 ANALÝZA VÝDAJŮ A VÝSLEDKU HOSPODAŘENÍ

Z údajů monitoringu hospodaření obcí vyplývá, že hospodaření sledovaných obcí je v pořádku. Žádná z nich nepřekročila stanovené hodnoty u monitorujících ukazatelů. Tyto výsledky jsou zajisté pro obce dobré, ale je třeba se na jejich hospodaření podívat i z druhé strany. Konkrétně z oblasti rozvoje. Sledovaným ukazatelem je podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích dané obce. Kapitálové výdaje v sobě zahrnují především výdaje investice do dlouhodobého majetku, cenných papírů. Dále sem patří také poskytované investiční transfery. Vzhledem k tomu, že hospodaření obcí dopadlo dobře, bude součástí následující analýzy také rozbor výsledku hospodaření za předchozí tři roky, jelikož tento ukazatel rovněž svědčí o dobrém hospodaření obcí a kladný výsledek hospodaření je předpokladem pro úspěšný rozvoj obcí. (Česko, 2002)

8.1 Drslavice

Obec Drslavice se výrazně zlepšila v oblasti kapitálových výdajů a ve sledovaných letech také dosahuje kladného výsledku hospodaření.

8.1.1 Analýza výdajů

V roce 2011 byly kapitálové výdaje obce téměř nulové. V následujících letech se výrazně zvýšily. Většinu těchto kapitálových výdajů spolkla výstavba polyfunkčního domu, což je za poslední dobu největší projekt realizovaný touto obcí. Kapitálové výdaje v roce 2011 obsahovaly pouze jedinou položku, a to Pozemky. V dalších letech se výrazně zvýšily díky položce Budovy, haly a stavby, na níž se objevil právě polyfunkční dům, který je jediným velkým projektem obce za posledních několik let.

Tabulka 17 – Vývoj výdajů obce Drslavice

Výdaje/rok	2011	2012	2013	Plán pro rok 2014
Kapitálové výdaje	7 200 Kč	11 499 670 Kč	11 182 344 Kč	847 800 Kč
Celkové výdaje	3 545 240 Kč	16 478 660 Kč	16 978 820 Kč	7 060 000 Kč
Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích	0,20 %	43,30 %	51,84 %	12,01 %

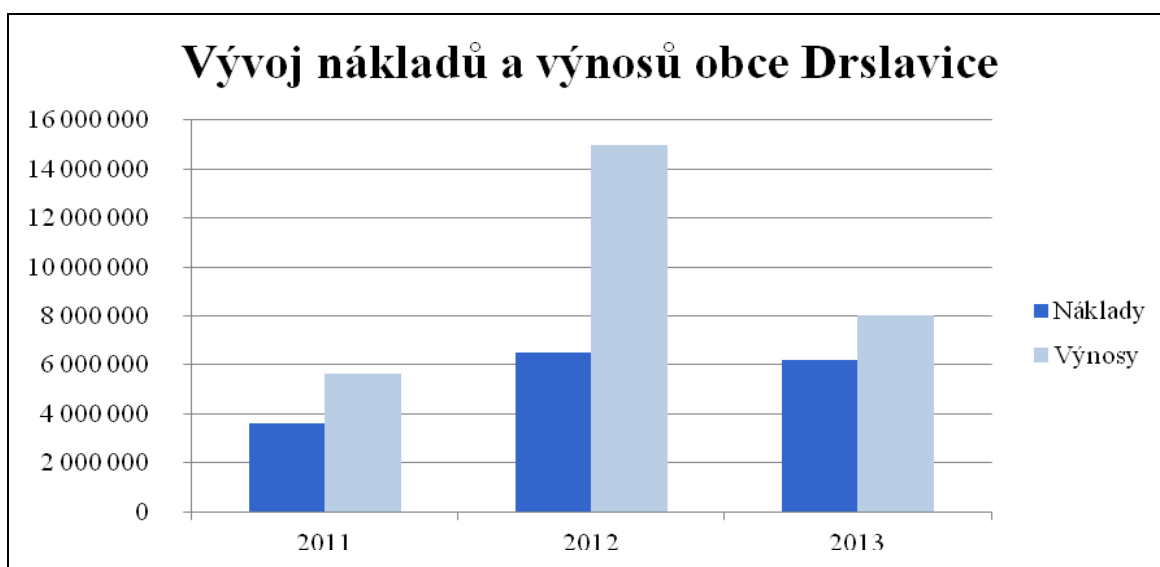
Zdroj: Vlastní zpracování dle předchozích analýz

Celkové výdaje v roce 2014 jsou plánovány nižší než v předchozích letech, a to hlavně kvůli nízkým kapitálovým výdajům, protože obec momentálně neplánuje žádné větší investice, pouze dokončení Polyfunkčního domu.

8.1.2 Analýza výsledku hospodaření

Obec dlouhodobě dosahuje kladného výsledku hospodaření. V roce 2012 a 2013 byly výnosy výrazněji vyšší, a to kvůli přijetí dotace, která činila v roce 2012 více než 9 milionů korun.

Graf 1 – Vývoj nákladů a výnosů obce Drslavice v letech 2011 – 2013 (v Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování dle Česko. Ministerstvo financí, 2011a, 2012a a 2013a

8.2 Hradčovice

Obec si za poslední tři roky udržovala podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích přibližně ve stejné výši, v roce 2014 však plánuje několik investičních akcí a tak se tento podíl radikálně zvýší. Výsledek hospodaření byl v letech 2011 až 2013 kladný.

8.2.1 Analýza výdajů

Obec si nevede nejhůř v oblasti kapitálových výdajů, v uplynulých letech se tyto výdaje pohybují nad 20 % a v plánovaných výdajích pro rok 2014 dokonce dosahují kapitálové výdaje více než 90 % výdajů celkových.

Tabulka 18 – Vývoj výdajů obce Hradčovice

Výdaje/rok	2011	2012	2013	2014 (schválený)
Kapitálové výdaje	2 553 290 Kč	2 436 340 Kč	2 246 336 Kč	6 919 000 Kč
Celkové výdaje	12 284 250 Kč	8 864 690 Kč	8 862 691 Kč	7 486 000 Kč
Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích	20,79 %	27,48 %	25,35 %	92,43 %

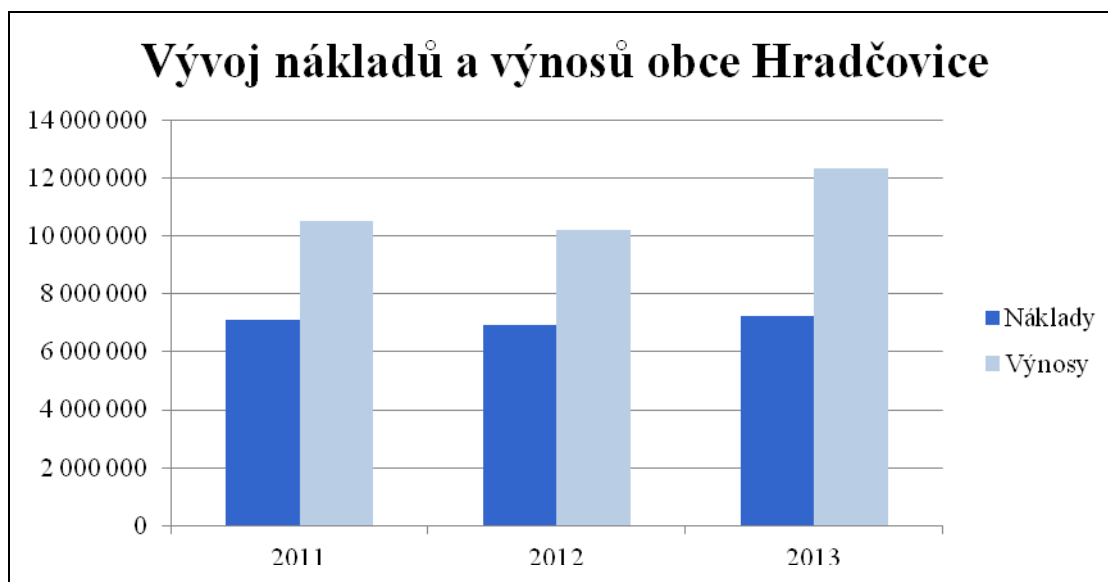
Zdroj: Vlastní zpracování dle předchozích analýz

V oblasti kapitálových výdajů pro rok 2014 nastalo výrazné zvýšení, ve srovnání s předchozími léty, a to z důvodu plánovaných investičních akcí. Největší z nich jsou výstavba parkoviště u hřbitova v částce 835 000 Kč, rekonstrukce komunikace v částce 3 026 000 Kč a oprava prostranství a zdi u kostela za 1 711 000 Kč. (Hradčovice, 2013)

8.2.2 Analýza výsledku hospodaření

Náklady se pohybují ve všech letech přibližně ve stejné výši, výnosy jsou vyšší v roce 2013. Důvodem byly vyšší výnosy z daní z příjmů fyzických i právnických osob.

Graf 2 – Vývoj nákladů a výnosů obce Hradčovice v letech 2011 – 2013 (v Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování dle Česko. Ministerstvo financí, 2011b, 2012 b a 2013b

8.3 Veletiny

Kapitálové výdaje v případě této obce jsou proměnlivé, oproti tomu výsledek hospodaření obce udržuje ve všech sledovaných letech kladný.

8.3.1 Analýza výdajů

Kapitálové výdaje v roce 2011 se týkali oblasti komunálních služeb a územního rozvoje. V následujících letech byly kapitálové výdaje nižší, ale vzhledem k celkovým výdajům, je to pochopitelné.

Tabulka 19 – Vývoj výdajů obce Veletiny

Výdaje/rok	2011	2012	2013	2014 (schválený)
Kapitálové výdaje	6 331 320 Kč	1 993 560 Kč	1 795 459 Kč	3 150 000 Kč
Celkové výdaje	10 128 490 Kč	5 976 730 Kč	5 664 219 Kč	8 101 000 Kč
Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích	62,51 %	33,36 %	31,70 %	38,88 %

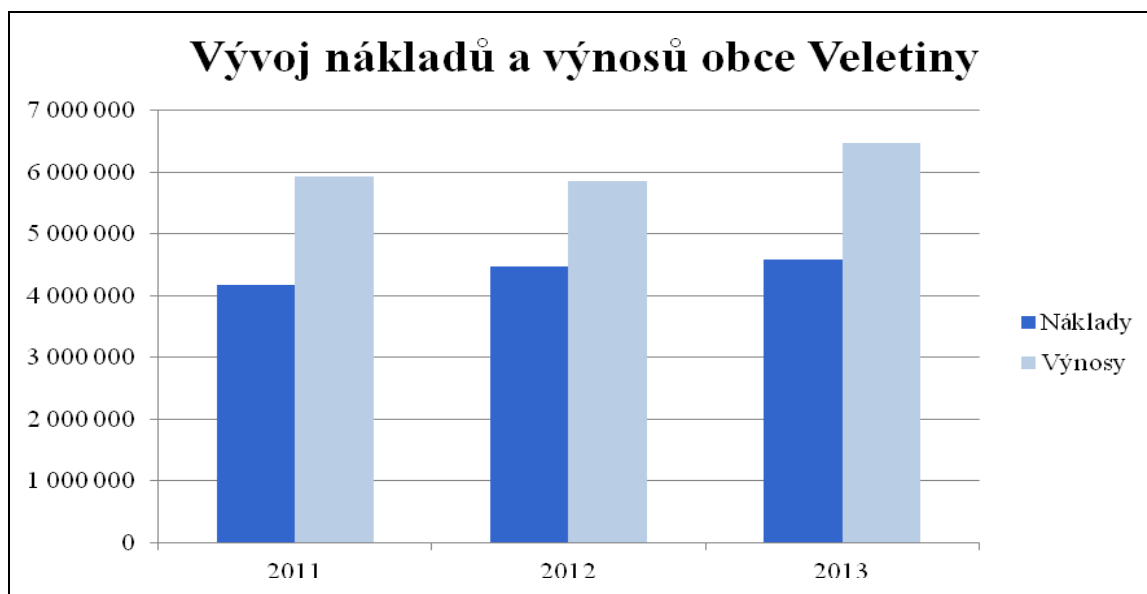
Zdroj: Vlastní zpracování dle předchozích analýz

V roce 2014 je opět plánováno zvýšení kapitálových výdajů. Obec plánuje rekonstrukci chodníků, opravu střechy knihovny i opravu komunikací.

8.3.2 Analýza výsledku hospodaření

Výsledek hospodaření obce je ve sledovaných letech konstantní, jak náklady, tak i výnosy jsou téměř ve stejné výši. Mírné zvýšení lze pozorovat v oblasti výnosů v roce 2013, konkrétně se jedná o zvýšení daňových výnosů díky změně rozpočtového určení daní.

Graf 3 – Vývoj nákladů a výnosů obce Veletiny v letech 2011 – 2013 (v Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování dle Česko. Ministerstvo financí, 2011c, 2012c a 2013c

8.4 Podolí

Výše kapitálových výdajů v obci Podolí je velmi proměnlivá, stejně tak i jejich podíl na celkových výdajích. Výsledek hospodaření je ve sledovaných letech kladný.

8.4.1 Analýza výdajů

Za poslední tři roky dosáhla obec nejvyšších kapitálových výdajů v roce 2013, kdy byla uskutečněna rekonstrukce dvou dětských hřišť na území obce. Zbylá část kapitálových výdajů byla vynaložena na péči o vzhled obce. Naopak nejnižší kapitálové výdaje byly v roce 2012.

Tabulka 20 – Vývoj výdajů obce Podolí

Výdaje/rok	2011	2012	2013	2014 (schválený)
Kapitálové výdaje	851 850 Kč	143 140 Kč	1 537 183 Kč	4 348 000 Kč
Celkové výdaje	6 831 160 Kč	5 817 780 Kč	7 277 631 Kč	11 614 000 Kč
Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích	12,47 %	2,46 %	21,12 %	37,44%

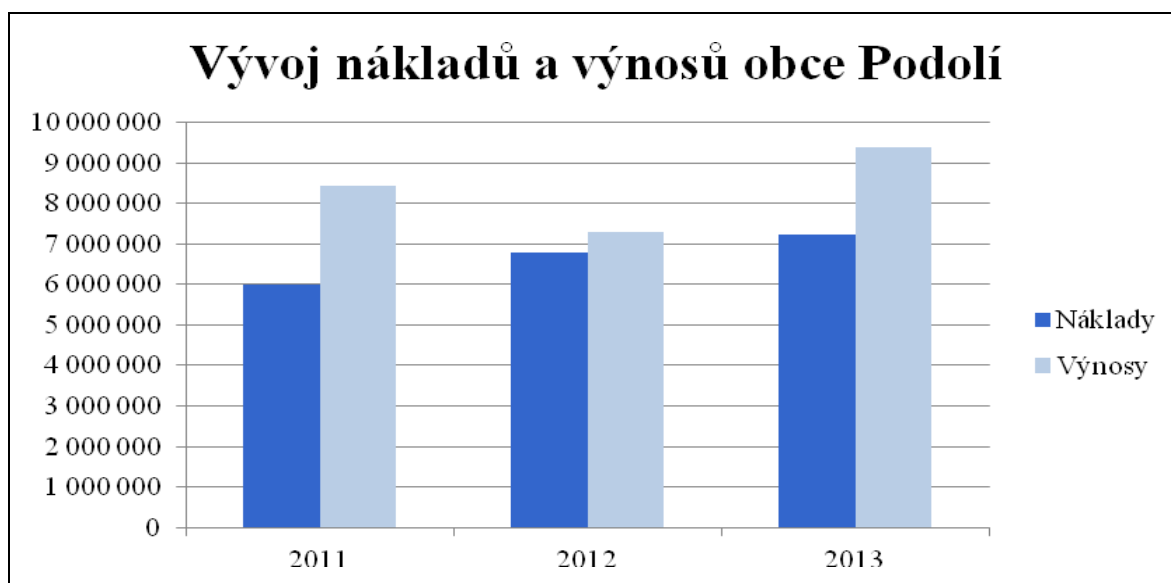
Zdroj: Vlastní zpracování dle předchozích analýz

V roce 2014 můžeme oproti předcházejícím létům vidět velkou změnu právě v oblasti kapitálových výdajů, které jsou plánovány podstatně vyšší než v předchozích letech. Obec plánuje několik investic, například opravu stropu kulturního domu, vybudování inženýrských sítí či opravu zdravotního střediska. Velkým projektem obce je také vybudování mokřadu. (Podolí, 2013)

8.4.2 Analýza výsledku hospodaření

Náklady obce se neustále zvyšují. Výnosy byly nejvyšší v roce 2013, a to hlavně výnosy z daně z přidané hodnoty, ale i ostatní daňové výnosy zaznamenaly zvýšení. Důvodem je změna rozpočtového určení daní nově platná od roku 2013.

Graf 4 – Vývoj nákladů a výnosů obce Podolí v letech 2011 – 2013 (v Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování dle Česko. Ministerstvo financí, 2011d, 2012 d a 2013d

8.5 Popovice

Jak podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích, tak i jejich samotná výše, jsou velmi proměnlivé. Obec Popovice je první ze sledovaných obcí, která dosáhla záporného výsledku hospodaření, došlo k tomu však pouze v roce 2013, a tato ztráta není nijak výrazná.

8.5.1 Analýza výdajů

Nejvyšší podíl kapitálových výdajů v uplynulých letech nastal v roce 2011, kdy došlo k vybudování amfiteátru na území obce. V následujícím roce byly kapitálové výdaje velmi

nízké a v roce 2013 došlo opět ke zvýšení z důvodu opravy školy a také z důvodu investic do oblasti dopravy, konkrétně snižování imisní zátěže.

Tabulka 21 – Vývoj výdajů obce Popovice

Výdaje/rok	2011	2012	2013	2014 (schválený)
Kapitálové výdaje	5 478 490 Kč	351 310 Kč	2 364 992 Kč	23 364 000 Kč
Celkové výdaje	13 520 060 Kč	7 641 660 Kč	13 116 607 Kč	31 735 800 Kč
Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích	40,52 %	4,60 %	18,03 %	73,62 %

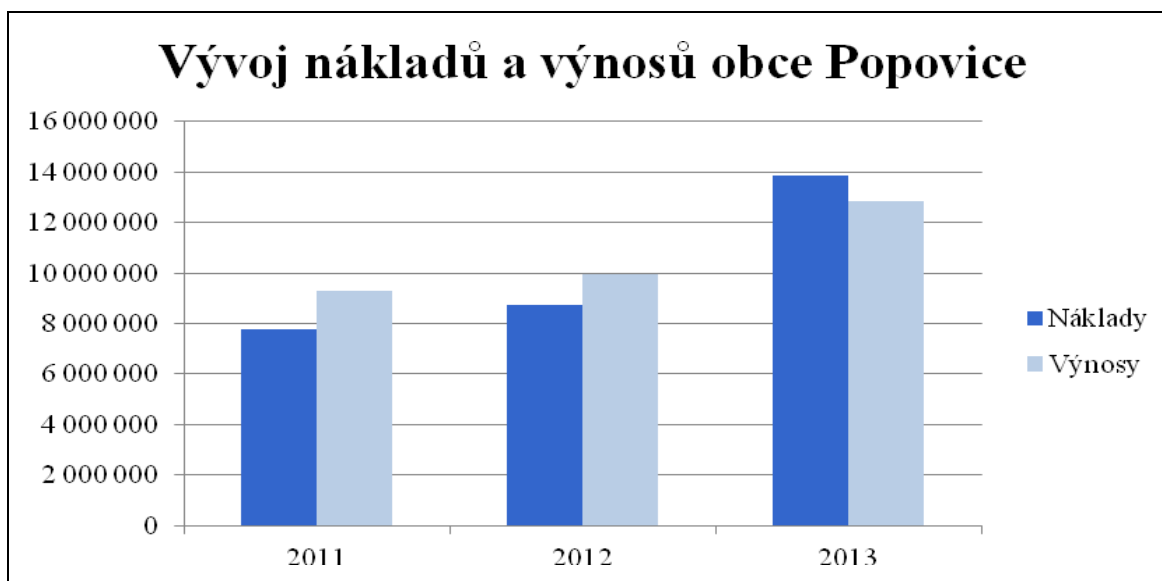
Zdroj: Vlastní zpracování dle předchozích analýz

Plánované výdaje pro rok 2014 jsou vysoce nad průměrem předchozích let. Důvodem je plánovaná výstavba kanalizačního přívaděče Popovice – Vésky. (Popovice, 2013)

8.5.2 Analýza výsledku hospodaření

Oproti předchozím letům se náklady i příjmy obce v roce 2013 výrazněji zvýšily. V oblasti nákladů došlo ke zvýšení u položek nákladů na transfery, nákladových úroků a také na položce opravy a udržování. V oblasti výnosů došlo ke zvýšení opět v oblasti daňových výnosů, ale podstatnější část zvýšení tvořily výnosy z transferů.

Graf 5 – Vývoj nákladů a výnosů obce Popovice v letech 2011 – 2013 (v Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování dle Česko. Ministerstvo financí, 2011e, 2012 e a 2013e

8.6 Kunovice

Výše kapitálových výdajů je ve sledovaných letech velmi rozdílná a má klesající tendenci. Výsledek hospodaření v letech 2011 až 2013 byl kladný.

8.6.1 Analýza výdajů

Nejvyšší kapitálové výdaje byly zaznamenány v roce 2011, kdy došlo k realizaci největšího projektu obce za poslední dobu. Jedná se o rekonstrukci Panského dvora, kde vznikl podnikatelský inkubátor, ale také zde bylo vybudováno velké nádvoří s pódiem, restaurace či obřadní síň.

Tabulka 22 – Vývoj výdajů obce Kunovice

Výdaje/rok	2011	2012	2013	2014 (schválený)
Kapitálové výdaje	107 808 240 Kč	20 265 250 Kč	15 396 611 Kč	10 011 000 Kč
Celkové výdaje	178 288 010 Kč	129 167 510 Kč	75 817 172 Kč	66 921 000 Kč
Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích	60,47 %	15,70 %	20,31 %	14,96 %

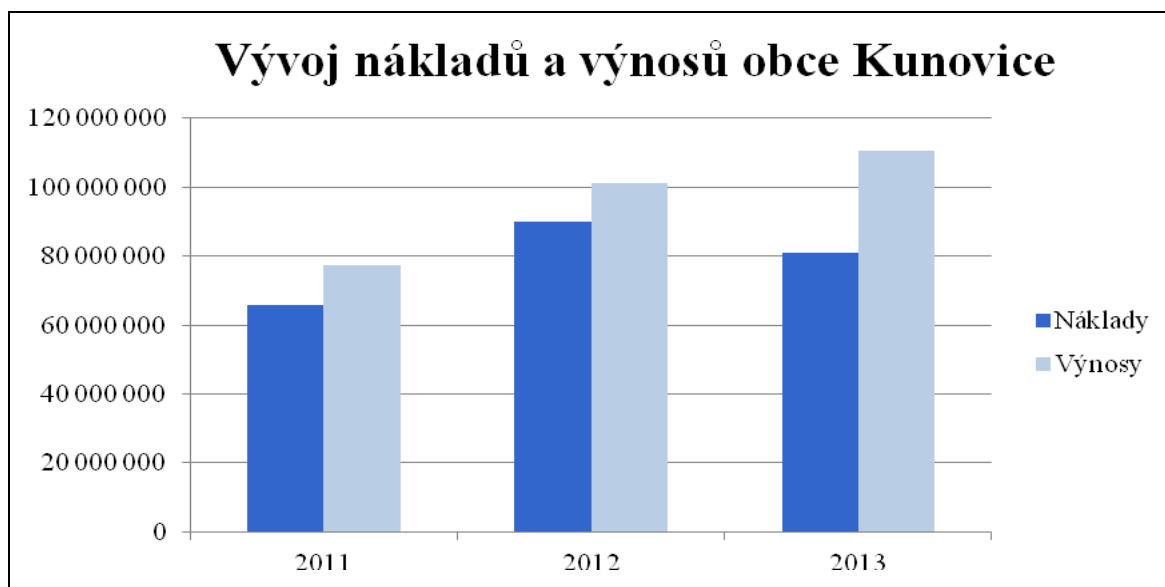
Zdroj: Vlastní zpracování dle předchozích analýz

Pro rok 2014 jsou kapitálové výdaje plánovány zatím na velmi nízké úrovni oproti předchozím letům. Největší část těchto výdajů je plánována na započítání rekonstrukce Sokolského hřiště, kde vznikne víceúčelový areál pro kulturní i sportovní akce pojmenovaný Areál jízdy králů. (Kunovice)

8.6.2 Analýza výsledku hospodaření

Obec Kunovice je jediná ze sledovaných obcí, která ve svém Výkazu zisku a ztráty vykazuje i položky v oblasti hospodářské činnosti. V této činnosti jsou zahrnuty akce pořádané městem, proto zde můžeme vidět například mzdové náklady, či prodané zboží, na straně výnosů pak tržby z prodej jak zboží, tak i služeb. Vyšší náklady v roce 2012 jsou způsobeny vyřazováním dlouhodobého majetku včetně pozemků z důvodu prodeje. Prodej pozemků je také důvodem vysokých výnosů v roce 2013.

Graf 6 – Vývoj nákladů a výnosů obce Kunovice v letech 2011 – 2013 (v Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování dle Česko. Ministerstvo financí, 2011f, 2012f a 2013f

8.7 Uherské Hradiště

Město Uherské Hradiště má podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích ve sledovaných letech spíše nižší. Ke zvýšení tohoto podílu by mělo dojít v roce 2014. Výsledek hospodaření obce byl ve sledovaných letech kladný.

8.7.1 Analýza výdajů

Nejvyšší kapitálové výdaje realizovala obec v roce 2012, ale i v roce 2011 byly tyto výdaje v dost vysoké částce. Obec v těchto letech realizovala spoustu investičních akcí, z nichž největší je oprava kina Hvězda a revitalizace bývalé jezuitské koleje, kde vzniklo Slovácké centrum kultury a tradic. Přestože jsou kapitálové výdaje v celkové sumě dost vysoké, jejich poměr k celkovým výdajům je nízký.

Když se ale na kapitálové výdaje podíváme z pohledu městských částí spadajících do mikroregionu Dolní Poolšaví, tak jsou tyto výdaje velmi nízké. Větším projektem na území mikroregionu bylo pouze vybudování cyklostezky Sady – Vésky v celkové hodnotě 3,8 milionu korun. (Uherské Hradiště, 2010 – 2013)

Tabulka 23 – Vývoj výdajů obce Uherské Hradiště

Výdaje/rok	2011	2012	2013	2014 (schválený)
Kapitálové výdaje	161 317 210 Kč	197 318 180 Kč	63 228 747 Kč	298 823 000 Kč
Celkové výdaje	2 489 247 910 Kč	1 947 136 360 Kč	508 377 788 Kč	759 410 200 Kč
Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích	6,48 %	10,13 %	12,44 %	39,35 %

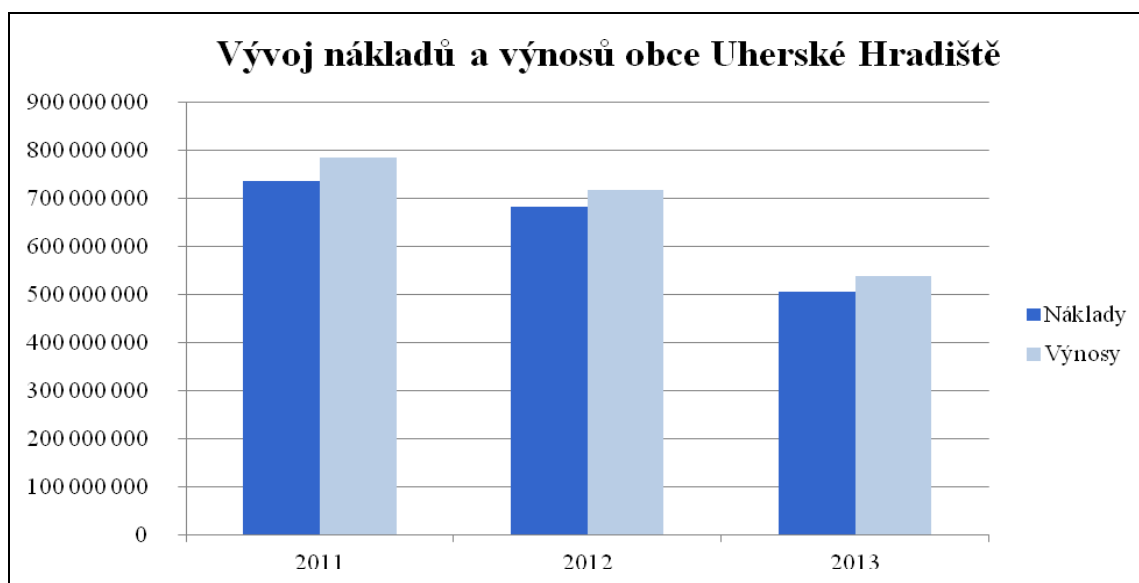
Zdroj: Vlastní zpracování dle předchozích analýz

Výše kapitálových výdajů pro rok 2014 je plánována jako nejvyšší vzhledem ke sledovaným letům. Jednou z největších plánovaných investičních akcí je plánovaná dostavba fotbalového stadionu. V plánu je také pokračování v projektu revitalizací mateřských a základních škol, investice do odvádění odpadních vod i rekonstrukce cyklostezek.

8.7.2 Analýza výsledku hospodaření

Náklady i výnosy ve sledovaných letech klesají, ale výsledkem je stále zisk, i když ne nijak výrazný. Jak náklady, tak i výnosy byly nejvyšší v roce 2011. Nejvýraznější rozdíly byly zaznamenány u položek prodeje cenných papírů a podílů a prodeje dlouhodobého majetku. V letech 2011 a 2012 město také získalo větší objem dotací.

Graf 7 - Vývoj nákladů a výnosů obce Uherské Hradiště v letech 2011 – 2013 (v Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování dle Česko. Ministerstvo financí, 2011g, 2012g a 2013g

8.8 Závěrečné zhodnocení analýzy kapitálových výdajů

Tabulka 24 – Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích ve sledovaných obcích

Obec	Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích (v %)			
	2011	2012	2013	Plán pro rok 2014
Drslavice	0,20	43,30	51,84	12
Hradčovice	20,79	22,35	27,48	92,43
Veletiny	62,51	31,70	33,35	38,88
Podolí	12,47	2,46	21,12	37,44
Popovice	40,52	4,60	18,03	73,62
Kunovice	60,47	15,69	20,31	14,96
Uherské Hradiště	6,48	10,13	12,44	39,35

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výsledků analýz

Obce mikroregionu Dolní Poolšaví mají kapitálové výdaje spíše nižší. Ze sledovaných sedmi obcí v posledních třech letech byly zaznamenány kapitálové výdaje nad 30 % pouze v sedmi případech, nad 50 % pak jen ve třech. Z toho vyplývá, že obce příliš neinvestují, a když, tak jen jednou za čas, několik let šetří a pak uskuteční větší investici. Nejhorších hodnot dosáhla obec Drslavice v roce 2011, kdy kapitálové výdaje tvořily pouze 0,2 % celkových výdajů, což činí částku 7 200 Kč. Další případ nízkých kapitálových výdajů lze vidět i u obce Podolí v roce 2012 – pouze 2,46 %. Ani v ostatních letech si tato obec nevede příliš dobře. Hodnoty poměru kapitálových výdajů na celkových výdajích pod 10 % dosáhlo ještě město Uherské Hradiště v roce 2011.

V roce 2014 obce plánují změnu v této oblasti, jelikož většina z nich plánuje kapitálové výdaje spíše vyšší. Spoléhají se však v realizaci svých investic především na dotace, tak je možné, že k některým z těchto projektů ani nedojde. Nejnižší kapitálové výdaje má v plánu obec Drslavice, kdy mají činit pouze 12% celkových výdajů. Nízké kapitálové výdaje zatím plánuje i obec Kunovice.

9 NÁVRH ZLEPŠENÍ HOSPODAŘENÍ OBCÍ MIKROREGIONU DOLNÍ POOLŠAVÍ

V souvislosti s tím, že výsledky monitoringu hospodaření obcí dopadly velmi dobře, lze se na hospodaření vybraných obcí dívat také z pohledu jejich rozvoje, jelikož je jejich povinností snažit se o tento svůj rozvoj. Z tohoto důvodu byla následně provedena také analýza výdajů se zaměřením na kapitálové výdaje a jejich poměr na celkových výdajích. Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích obce lze vnímat jako jeden z ukazatelů hospodaření. Jedná se o ukazatel toho, zda obce investují, což je nezbytné pro jejich rozvoj. Ukázalo se, že sledované obce mají právě kapitálové výdaje mnohdy nižší ve srovnání s výdaji celkovými. Z toho vyplývá, že málo investují, případně uskuteční jednu větší investici a v dalších letech jsou opět kapitálové výdaje nízké.

Podkladem pro návrh je analýza hospodaření dle ukazatelů monitoringu hospodaření obcí. V této oblasti si obce nevedou špatně, spíše naopak. Jako problém lze však vnímat to, že jejich kapitálové výdaje jsou velmi nízké. Možnou příčinou tohoto nedostatku může být i to, že nemají téměř žádné cizí zdroje, a to hlavně v případě malých obcí. Tyto obce mají hospodaření v pořádku, ale bojí se zadlužit, což se odráží v jejich rozvoji. V oblasti investic obce spoléhají na dotace, a pokud je neobdrží, většinou se investice neuskuteční. Tímto návrhem se budu snažit dokázat, že i přes využití cizích zdrojů v obecním hospodaření nemusí být ohrožena platební schopnost a likvidita obcí.

9.1 Návrh řešení dle výsledků monitoringu hospodaření obcí, analýzy výdajů a výsledku hospodaření

Pro rozvoj obcí v oblasti kapitálových výdajů navrhuji obcím, aby si při plánování rozpočtu stanovily, že poměr kapitálových výdajů k celkovým výdajům bude minimálně 30 %. To samozřejmě s ohledem na to, že rozpočet se snaží plánovat jako přebytkový nebo vyrovnaný.

Nejvýhodnějším zdrojem pro financování investic jsou dotace, ať už od státu, kraje či Evropské unie. I v případě dotací však obce musí určitou část projektu financovat ze svých zdrojů, tedy mít finanční spoluúčast. V oblasti dotací však nastává také několik dalších problémů. Jednak je to složitá administrativa a povinná publicita daných projektů, ale také to, že ne vždy je na konkrétní potřebný projekt vypsána vhodná výzva. Z tohoto důvodu

jsou pak projekty upravovány tak, aby splnily náležitosti dané výzvy, bez ohledu na to, zda je toto provedení to nejvhodnější. Obce také musí počítat s tím, že jejich žádosti nemusí být vyhověno a dotaci nemusí obdržet.

Když tedy pomineme dotace jako zdroj financování, tak pak je nejlepší financovat své projekty z vlastních zdrojů. Přestože primárním cílem obcí není dosažení zisku, tak sledované obce ho dosahují. Proto navrhuji, aby bylo pomýšleno na to, že se z těchto prostředků bude financovat právě investiční činnost obce.

Po provedení monitoringu hospodaření obcí je zjevné, že sledované obce nemají problémy se zadlužeností ani likviditou. Pokud tedy na financování projektů nepostačí zdroje vlastní, je zde i možnost využít cizích zdrojů a zvážit i možnost mírného zadlužení. Dle monitoringu by podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům neměl překročit 25 %. Můžeme říci, že sledované obce se k této hodnotě ani zdaleka neblíží. Pokud si vezmeme malé obce, tak jejich poměr cizích zdrojů k celkovým aktivům je velmi nízký. V některých případech nedosahují cizí zdroje ani 1 % z celkových aktiv. Když vezmeme v potaz, že cizí zdroje (pokud jsou v únosné míře), mohou být levnější než vlastní, tak by se obce mohly zamyslet, nad jejich využíváním. Teď je pro to nejvhodnější doba, jelikož úrokové sazby jsou na nízké úrovni.

Dalším z monitorujících ukazatelů je celková likvidita, která se vypočte jako podíl oběžných aktiv a krátkodobých závazků. V tomto případě jde o sledování tzv. zlatého pravidla. Jedná se o takové pravidlo, kdy dlouhodobý majetek má být kryt z dlouhodobých zdrojů a naopak krátkodobý majetek z těch krátkodobých. Tato struktura aktiv a pasiv se sleduje spíše u podnikatelů, ale jelikož se stát již dlouhodobě snaží přiblížit hospodaření obcí právě podnikatelům, bylo jistě i toto důvodem pro zařazení ukazatele celkové likvidity pro sledování hospodaření obcí.

Zlaté pravidlo financování obce mikroregionu Dolní Poolšaví příliš nedodrží spíše naopak. U většiny z nich se totiž dlouhodobé závazky ani nenachází. A hodnota těch krátkodobých je rovněž velmi nízká. Z toho vyplývá, že obce s likviditou nemají žádný problém.

Když vezmeme v potaz dobré výsledky hospodaření sledovaných obcí, jejich vysokou likviditu a nízkou hodnotu cizích zdrojů, lze sledovaným obcím navrhnout využívání právě cizích zdrojů při financování svých projektů. V obci je vždy co zlepšovat, a tak vidíme, že není třeba se spoléhat pouze na dotace, jejichž proces je zdoluhavý a ne vždy úspěšný. Při využívání cizích zdrojů by obce mohly vycházet přímo z monitoringu. Jestliže stanovený

podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům nemá překročit 25%, mohly by obce postupovat následovně:

- pokud je to obec, která má méně než 1 000 obyvatel, stanoví si, že její podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům nepřekročí 10 %,
- pokud je to větší obec, tak 15 %.

Tímto by obce mohly sledovat svou zadluženost a využít cizí zdroje, aniž by se dostaly do problémů s hospodařením.

V případě použití cizích zdrojů, zde je myšleno úvěrů, se musí počítat však i s dalšími náklady a s dopady do budoucna. V současné době jsou úrokové sazby nízké, a proto se jeví jako vhodný nástroj financování v této době právě úvěry. Dle dostupných informací se úrokové sazby u úvěrů pro nefinanční podniky pohybují v rozmezí 2,16 až 2,25 %. Vše závisí na spoustě podmínek, jako je například výše úvěru, fixace sazby či velikosti rozpočtu obce. Pro obdržení půjčky musí obce dokládat spoustu výkazů a informací, ať už účetních (rozvahy za několik let zpětně, také výkazy zisku a ztráty), ale i rozpočty a rozpočtové výhledy, pokud jsou zpracovány. I z tohoto důvodu jsou úvěry a úrokové sazby individuální. Pro nastínění návrhu, budeme počítat s úrokovou sazbou 2,2 %. (Komerční banka, 2014)

Také počítejme s tím, že obce o velikosti do tisíce obyvatel by umořovaly svou půjčku splátkou 500 000 Kč ročně, obce nad 1 000 obyvatel pak až splátkou ve výši 1 000 000 Kč. Pro názornější přiblížení průběhu splácení je pro každou obec vypočítán umořovací plán. Jednotlivé výpočty let splácení a posledních splátek jsou součástí přílohy P IV.

Z návrhu na zlepšení hospodaření pro obce vyplývá:

- snaha o přiblížení hodnoty poměru kapitálových výdajů na celkových výdajích k 30 %, v souladu se snahou o vlastní rozvoj,
- snažit se financovat projekty a investice z vlastních zdrojů,
- pokud vlastní zdroje nestačí, tak zvážit zvýšení podílu cizích zdrojů k celkovým aktivům, s tím, že tyto obce využijí cizí zdroje pro svůj rozvoj, za předpokladu, že tento podíl nepřesáhne 10 %, u větších obcí 15 %,
- to vše s ohledem na přebytkový (popřípadě vyrovnaný) rozpočet a kladný výsledek hospodaření.

10 APLIKACE NÁVRHU V OBCÍCH MIKROREGIONU DOLNÍ POOLŠAVÍ

Z analýzy kapitálových výdajů, které obce mikroregionu Dolní Poolšaví mají schváleny pro rok 2014, vyplývá, že podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích ve výši 30 % nebude dodržen u dvou obcí. Těmito obcemi jsou Drslavice a Kunovice.

Jak je výše uvedeno v analýze výsledku hospodaření, obce mikroregionu Dolní Poolšaví, si v oblasti nákladů a výnosů nevedou špatně. Kromě Popovic, dosáhly všechny obce v předchozím roce zisku. Stejně tak si sledované obce nevedou špatně v oblasti příjmů a výdajů rozpočtu.

10.1 Drslavice

Jedná se o obec s nejnižšími plánovanými výdaji pro rok 2014, ještě nižší kapitálové výdaje byly realizovány v roce 2011. V letech 2012 a 2013 byly vyšší díky rekonstrukci Obecního domu na Polyfunkční dům. Většina nákladů na tuto akci byla hrazena z dotací. Navrhují, aby se obec pokusila zhodnotit i možnost využití cizích zdrojů pro některé své menší investice. Neobdržení dotace ještě není důvodem k tomu, aby se zamýšlená investice neuskutečnila.

10.1.1 Výchozí údaje

Celková aktiva v roce 2013: 90 825 835 Kč

Cizí zdroje v roce 2013: 6 365 509 Kč

Plánované celkové výdaje pro rok 2014: 7 060 000 Kč

Plánované kapitálové výdaje pro rok 2014: 847 800 Kč

Plánovaná výše kapitálových výdajů na rok 2014 v obci Drslavice je 847 000 Kč, což činí pouhých 12 % celkových výdajů. Z těchto plánovaných výdajů je nejvyšší částka 720 000 Kč určena na dokončení stavby polyfunkčního domu. Přestože má obec ve svém programu rozvoje (Drslavice, © 2008 – 2014c) stanoveno několik dalších nutných investic, jako je oprava komunikací, oprava chodníků, rekonstrukci veřejného osvětlení či vybudování nového parkoviště, tak se s investicemi tohoto typu v rozpočtu vůbec nepočítá.

Dle dostupných informací (Drslavice, © 2008 – 2014d) obec v současné době taktéž žádá o 400 000 Kč z programu Podpory obnovy a rozvoje venkova řízeným Ministerstvem pro místní rozvoj na opravu zahrady mateřské školy. Pokud by obec tuto dotaci neobdržela, nemusí to nutně znamenat, že se tato oprava nemůže uskutečnit.

10.1.2 Použití vlastních zdrojů

Výsledek hospodaření v roce 2014 byl ve výši 1 813 755 Kč. Obec tedy může počítat s použitím vlastních zdrojů pro uskutečnění svých investic. Jestliže plánovaná výše nákladů na opravu zahrady mateřské školy je ve výši 580 000 Kč (Drslavice, © 2008 – 2014a), nemusí se obec bát, že by tuto oprava nebyla schopna provést i z vlastních zdrojů.

10.1.3 Použití cizích zdrojů

Pokud by obec uvažovala o použití cizích zdrojů, tedy o úvěru, mohla by se dostat až na částku 3 000 000 Kč. Půjčenou částku by mohla použít právě na výše zmiňovanou rekonstrukci zahrady a dětského hřiště u mateřské školy a zbylou část úvěru pak použít na nějakou menší investici. Jako nejvhodnější se jeví oprava chodníků. Po těchto úpravách by se celkové výdaje zvýšily na částku 10 060 000 Kč a kapitálové výdaje by činily 3 847 800 Kč. Jejich poměr na celkových výdajích by rázem činil 38,25 %.

Nyní se na tuto změnu zaměřím z hlediska podílu cizích zdrojů k celkovým aktivům. Hodnota aktiv v roce 2013 činila 90 825 835 Kč. Z toho hodnota dlouhodobého majetku byla 88 509 390 Kč. Počítejme, že se hodnota dlouhodobého majetku zvýší o plánované kapitálové výdaje, tedy o 3 847 800 Kč. U oběžných aktiv počítejme, že zůstanou přibližně ve stejné výši, vzhledem k celkovým aktivům činí jen zlomek, proto se jimi nemusíme tolik zabývat a můžeme počítat s hodnotou roku 2013, a to 2 316 445 Kč. Celková aktiva by pak byly v přibližné výši 94 673 635 Kč.

Tabulka 25 – Výpočet celkových aktiv pro rok 2014 v obci Drslavice

Aktiva celkem	94 673 635 Kč
Dlouhodobý majetek v roce 2013	88 509 390 Kč
Navýšení o kapitálové výdaje	847 800 Kč
Navýšení o kapitálové výdaje ve výši úvěru	3 000 000 Kč
Oběžná aktiva ve výši roku 2013	2 316 445 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Hodnota cizích zdrojů v roce 2013 činila více než 6 milionů, z toho podstatná část je úvěr. V roce 2014 je plánovaná splátka ve výši 1 000 000 Kč. Tato splátka by se navýšila o splátku dalšího úvěru na 1 500 000 Kč. Hodnota zbylých závazků by zůstala přibližně ve stejné výši, konkrétně 1 094 701 Kč. Po odečtení splátek a navýšení o přijatý úvěr by cizí zdroje činily 7 865 509 Kč.

Tabulka 26 – Výpočet cizích zdrojů pro rok 2014 v obci Drslavice

Cizí zdroje v roce 2014	7 865 509 Kč
Úvěr v roce 2013	5 270 808 Kč
Plánovaná výše splátky	- 1 000 000 Kč
Přijetí úvěru v roce 2014	3 000 000 Kč
Výše splátky	- 500 000 Kč
Ostatní závazky ve výši roku 2013	1 094 701 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Poměr cizích zdrojů k celkovým aktivům by v roce 2014 činil 8,3 %. Z toho vyplývá, že stanovená podmínka, aby se tento podíl nedostal za hranici deseti procent, by byla splněna.

Obec dosahuje dlouhodobě kladného výsledku hospodaření a její rozpočet je plánován jako vyrovnaný. V předchozích letech byl rozpočet schodkový, ale to z důvodu zvýšených výdajů na výstavbu Polyfunkčního domu, která již byla téměř dokončena, takže se žádné další výdaje v takové výši nepředpokládají. Z tohoto důvodu by obec mohla o tomto menším zadlužení uvažovat.

10.1.4 Dopady do budoucna

Kromě pozitivního vlivu v podobě opraveného dětského hřiště a opravených chodníků je třeba zhodnotit, zda má tato varianta i negativní dopad. Určitě je třeba pomýšlet na to, že přijetí úvěru na pět let ovlivní rozpočet obce v tomto období. Při plánování bude obec muset myslet jak na splátky, tak i na platbu úroků. Vzhledem k tomu, že obec dosahovala v posledních třech letech kladného výsledku hospodaření, disponuje poměrně vysokou částkou peněžních prostředků na svém účtu a rozpočet byl schodkový pouze kvůli realizaci velkého projektu, v ostatních letech byl vždy přebytkový, neměly by tyto negativní dopady ohrozit její dobré hospodaření ani schopnost platit své závazky.

Tabulka 27 – Umořovací plán splácení úvěru pro obec Drslavice (v Kč)

Období	Anuita	Úrok	Úmor	Stav dluhu
0	-	-	-	3 000 000
1	500 000	66 000	434 000	2 566 000
2	500 000	56 452	443 548	2 122 452
3	500 000	46 694	453 306	1 669 146
4	500 000	36 721	463 279	1 205 867
5	500 000	26 529	473 471	732 396
6	500 000	16 113	483 887	248 509
7	253 976	5 467	248 509	0

Zdroj: Vlastní zpracování

Pokud by obec splácela úrok konstantní anuitou ve výši 500 000 Kč, bylo by její hospodaření tímto úvěrem ovlivněno 7 let. Po dobu sedmi let by obec musela do svého rozpočtu tyto výdaje zahrnout. Stejně tak by byl úvěrem ovlivněn i výsledek hospodaření, jelikož částky úroků by vstupovaly do nákladů, avšak tento vliv by nebyl nijak výrazný.

10.1.5 Navrhované změny

Zvážit možnost cizích zdrojů pro využití v oblasti kapitálových výdajů a přijmout rozpočtové opatření ohledně úvěru ve výši 3 000 000 Kč.

10.2 Hradčovice

V případě obce Hradčovice dojde v roce 2014 k velkému pokroku v oblasti kapitálových výdajů. Z tohoto důvodu nelze návrh pro rok 2014 aplikovat, ale bude se jednat spíše o doporučení pro následující roky, protože platí, že obec uskutečňuje velké investice, ale je pravděpodobné, že po jejím dokončení se výdaje opět vrátí do nižších hodnot a nebudou dosahovat ani 30 % celkových výdajů.

U obce Hradčovice je také třeba ocenit to, že příliš nespolehá na dotace a převážnou část plánovaných výdajů bude hradit ze svých zdrojů.

10.2.1 Výchozí údaje

Celková aktiva v roce 2013: 104 194 989 Kč

Cizí zdroje v roce 2013: 933 802 Kč

Plánované celkové výdaje pro rok 2014: 7 846 000 Kč

Plánované kapitálové výdaje pro rok 2014: 6 919 000 Kč

Oproti předchozím letům obec plánuje uskutečnit řadu investic a kapitálové výdaje dosáhnou více než 90 % celkových výdajů.

10.2.2 Použití vlastních zdrojů

Výsledek hospodaření obce v roce 2013 dosáhl výše 3 238 802 Kč. Tato částka, stejně jako předchozí zisky obce, bude investována do plánovaných projektů. Vzhledem k tomu, že obec pravidelně dosahuje kladného výsledku hospodaření, lze obci navrhnout, aby i nadále pokračovala ve svém dosavadním hospodaření, a aby i po dokončení plánovaných investic pro rok 2014, začala plánovat další takové projekty, a aby se její kapitálové výdaje vždy dostaly alespoň na 30 % celkových výdajů, jelikož je obec schopná takové investice ufinancovat.

10.2.3 Použití cizích zdrojů

Obec Hradčovice má více než 1 000 obyvatel, proto pro ni platí hranice návrhu 15 % cizích zdrojů. Když vezmeme do úvahy i to, že obec již několik let nevlastní žádné dlouhodobé cizí zdroje, je možné uvažovat i o tomto způsobu financování. Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům je dlouhodobě nízký a v roce 2013 dokonce klesl pod 1 %.

Kdyby obec uvažovala o přijetí úvěru pro své investice, mohla by se dostat až na částku 15 milionů korun, které by mohla v budoucnosti použít pro svůj další rozvoj. Hodnota aktiv činila v roce 2013 v brutto hodnotě 104 194 989 Kč. Z této částky činila hodnota dlouhodobého majetku 88 194 989 Kč. Když počítáme, že se hodnota aktiv zvýší o plánované kapitálové výdaje pro rok 2014, bude dlouhodobý majetek ve výši 95 113 989 Kč. Oběžná aktiva se příliš nemění, proto počítejme, že budou přibližně ve výši roku 2013, tedy 15 476 873 Kč.

Tabulka 28 – Výpočet celkových aktiv pro rok 2014 v obci Hradčovice

Aktiva celkem	125 590 062 Kč
Dlouhodobý majetek v roce 2013	88 194 989 Kč
Navýšení o plánované kapitálové výdaje	6 919 000 Kč
Navýšení o kapitálové výdaje ve výši úvěru	15 000 000 Kč
Oběžná aktiva ve výši roku 2013	15 476 873 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Cizí zdroje v roce 2013 byly ve výši 933 802 Kč. Dlouhodobé cizí zdroje neměla obec vůbec žádné, a to již několik let. Z tohoto důvodu lze uvažovat o mírném zadlužení obce a přijetí úvěru. Krátkodobé cizí zdroje se příliš nemění a v roce 2013 činily 933 802 Kč. Po přijetí úvěru by se tak rázem cizí zdroje zvýšily na 15 933 802 Kč. Splátka by pak byla ve výši 1 000 000 Kč ročně.

Tabulka 29 – Výpočet cizích zdrojů pro rok 2014 v obci Hradčovice

Cizí zdroje	14 933 802 Kč
Přijetí úvěru v roce 2014	15 000 000 Kč
Výše splátky	- 1 000 000 Kč
Ostatní závazky ve výši roku 2013	933 802 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Poměr cizích zdrojů k celkovým aktivům by se pak zvýšil na 12,6 %. Jako horní hranice podílu cizích zdrojů k celkovým aktivům pro obce nad 1 000 obyvatel bylo stanoveno 15 %, tato hranice by po přijetí úvěru překročena nebyla.

Obec v posledních třech letech dosáhla kladného výsledku hospodaření a rozpočet byl v těchto letech přebytkový. Stejně tak obec nemá problémy s likviditou. Z těchto údajů je pak možné usuzovat, že i úvěr v takové výši by obec zvládla financovat.

10.2.4 Dopady do budoucna

Dopady do budoucna jsou jak kladné, tak i záporné. Mezi ty kladné jistě patří rozvoj obce a zlepšení jejího vzhledu v důsledku investovaných finančních prostředků. Záporným důsledkem je pak ovlivnění rozpočtu. Výše uvažovaného úvěru není nijak malá. Za stanovených podmínek, tedy při výši splátky 1 000 000 Kč a úroku 2,2 %, by obec musela splácet úvěr 19 let. Částka 15 milionů je však jen demonstrativní a ukazuje, jak velký úvěr by si obec mohla vzít, kdyby si stanovila 15 % hranici podílu cizích zdrojů k celkovým akti-

vům. Aby hospodaření obce nebylo tak výrazně ovlivněno, doporučuji vzít úvěr nižší s kratší dobou splácení a až po jeho celkovém splacení uvažovat o dalším úvěru. Při úvěru 10 000 000 Kč by obec splácela 12 let.

Tabulka 30 – Umořovací plán splácení úvěru pro obec Hradčovice (v Kč)

Období	Anuita	Úrok	Úmor	Stav dluhu
0	-	-	-	10 000 000
1	1 000 000	220 000	780 000	9 220 000
2	1 000 000	202 840	797 160	8 422 840
3	1 000 000	185 302	814 698	7 608 232
4	1 000 000	167 381	832 619	6 775 613
5	1 000 000	149 063	850 937	5 924 676
6	1 000 000	130 343	869 657	5 055 019
7	1 000 000	111 210	888 790	4 166 229
8	1 000 000	91 657	908 343	3 257 886
9	1 000 000	71 673	928 327	2 329 559
10	1 000 000	51 250	948 750	1 380 809
11	1 000 000	30 378	969 622	411 187
12	420 126	9 046	411 080	0

Zdroj: Vlastní zpracování

Obec Hradčovice je větší, než předchozí obec a má vyšší jak rozpočtové příjmy, tak i výdaje. U této obce je možnost splácet úvěr až ve výši 1 000 000 Kč každý rok. S touto konstantní splátkou a s výší úroku 2,2 % by hospodaření obce, především výdaje, bylo ovlivněno na dobu 12 let. Stejně tak by výše úroků ovlivnila náklady a tím i výsledek hospodaření dané obce. Tento vliv by byl největší v prvních letech splácení.

10.2.5 Navrhované změny

Zamyslet se nad používáním cizích zdrojů pro financování projektů obce Hradčovice a přijmout rozpočtové opatření ohledně úvěru. U této obce je specifické to, že v roce 2014 plánuje velké kapitálové výdaje financované z vlastních zdrojů. Po těchto výdajích budou vlastní zdroje vyčerpány. Proto zde navrhuji uvažovat o úvěru až v roce 2015, či později po ukončení a celkovém uhrazení plánovaných investic.

10.3 Veletiny

Obec Veletiny je jednou z těch, jejíž kapitálové výdaje ve všech sledovaných letech dosahují více než 30 % celkových výdajů. I pro následující rok jsou tyto výdaje plánovány ve výši téměř 40 %. Je třeba obec pochválit, za to, že se snaží pečovat o svůj majetek. Pro rok 2014 plánuje investice v podobě revitalizace žlebu, dokončení zahrady u mateřské školy či dokončení myslivecké chaty.

10.3.1 Výchozí údaje

Celková aktiva v roce 2013: 45 494 565 Kč

Cizí zdroje v roce 2013: 41 032 131 Kč

Plánované celkové výdaje pro rok 2014: 3 150 000 Kč

Plánované kapitálové výdaje pro rok 2014: 8 101 000 Kč

Z celkového pohledu obec nemá v oblasti kapitálových výdajů špatné výsledky. Ze sledovaných let byly nejvyšší v roce 2011, ale v následujících dvou letech byly spíše nižší, a v roce 2014 je plánováno opět jejich zvýšení. Výše kapitálových výdajů v obci je kolísavá, proto by se obec mohla řídit návrhem a snažit se, aby tyto výdaje byly alespoň 30%.

10.3.2 Použití vlastních zdrojů

Stejně jako předchozí obce, tak i obec Veletiny dosáhla v letech 2011 až 2013 zisku ze svého hospodaření. V loňském roce činil zisk 1 624 892 Kč. Pro obec jako jsou Veletiny, s počtem obyvatel okolo 550, je to významná částka. Vzhledem k tomu, že obec plánuje rekonstrukce chodníků a informuje o tom, že je to pro ni nákladné, a proto se tato výměna chodníků bude provádět postupně. S realizací výměny chodníkové dlažby se začalo již v roce 2009 a impulsem k tomu bylo přijetí dotace, která pokryla 90 % nákladů. Je třeba zvážit i tu možnost, že právě částka výsledku hospodaření, by měla být na tyto chodníky použita, alespoň z větší části.

Nutno podotknout, že rozpočet obce je plánován jako schodkový a jeho schodek bude financován právě z výsledku hospodaření minulých let. Tento schodek má činit částku 1 891 000 Kč.

10.3.3 Použití cizích zdrojů

Obec Veletiny rovněž může uvažovat o použití cizích zdrojů. V předchozích třech letech obec neměla žádné dlouhodobé cizí zdroje a její dluhová služba je nulová. I z tohoto důvodu může obec o menším zadlužení uvažovat. Její rozpočet je plánován jako schodkový, vlastní zdroje budou použity na krytí tohoto schodku. I když kapitálové výdaje této obce dosahují nad 30 % celkových výdajů, tak pokud by obec uvažovala o jejich zvýšení a urychlení rekonstrukcí chodníků, mohla by pro to použít cizí zdroje.

Jelikož se jedná o obec s počtem obyvatel pod 1 000, tak její poměr cizích zdrojů k celkovým aktivům by dle návrhu neměl překročit 10 %. Obec se však pohybuje v hodnotách okolo 1 %. V současné době činí 10 % celkových aktiv částka přibližně 4 500 000 Kč. Uvažujme tedy s touto výší úvěru.

Hodnota aktiv v roce 2013 činila 45 494 565 Kč, z toho dlouhodobý majetek byl ve výši 41 032 131 Kč. Pokud budeme počítat, že se hodnota majetku zvýší o plánované kapitálové výdaje plus další investice ve výši úvěru, tak se dostaneme na částku 48 682 131 Kč. Po přičtení oběžných aktiv, by pak hodnota celkových aktiv činila 53 144 565 Kč.

Tabulka 31 – Výpočet celkových aktiv pro rok 2014 v obci Veletiny

Aktiva celkem	53 144 565 Kč
Dlouhodobý majetek v roce 2013	41 032 131 Kč
Navýšení o plánované kapitálové výdaje	3 150 000 Kč
Navýšení o kapitálové výdaje ve výši úvěru	4 500 000 Kč
Oběžná aktiva ve výši roku 2013	4 462 434 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

V roce 2013 činily cizí zdroje 360 103 Kč. Všechny tyto cizí zdroje jsou krátkodobé. Dlouhodobé cizí zdroje obec ve sledovaných letech vůbec nevyužila. I toto může být důvodem pro to, aby obec uvažovala o možnosti použití cizích zdrojů v budoucnu. Po přijetí úvěru by se cizí zdroje výrazně zvýšily, až na částku 4 860 103 Kč. Po částečném splacení již v roce 2014 by částečně klesly.

Tabulka 32 – Výpočet cizích zdrojů pro rok 2014 v obci Veletiny

Cizí zdroje v roce 2014	4 360 103 Kč
Přijetí úvěru v roce 2014	4 500 000 Kč
Výše splátky	- 500 000 Kč
Ostatní závazky ve výši roku 2013	360 103 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Poměr cizích zdrojů k celkovým aktivům by se zvýšil na 8,2 %, což je v souladu se stanovenou podmínkou, aby obce s počtem obyvatel pod 1 000 udržovaly tento poměr ve výši do 10 %.

10.3.4 Dopady do budoucna

Obec dosahuje dlouhodobě kladného výsledku hospodaření, problém by se dal spatřovat v tom, že rozpočet pro rok 2014 je plánován jako schodkový, proto se v současné době nejeví jako nejlepší možnost ještě navyšovat výdaje o případnou splátku. Není však nutností využívat cizí zdroje teď, když jsou kapitálové výdaje obce na dobré úrovni a její rozpočet plánován jako deficitní. Ale vzhledem k tomu, že obec dlouhodobě nevyužívá cizí zdroje a její hospodářská situace je v pořádku, je možné počítat s cizími zdroji do budoucna, například pokud by se kapitálové výdaje měly snížit, tak jejich zvýšení a udržování na hranici 30 % celkových výdajů, by mohlo být financováno právě třeba z dlouhodobého úvěru. Obec by mohla přijmout úvěr až ve výši 4 500 000 Kč. Pro tak malou obec je to podstatná částka, která by při jejím efektivním využití, mohla výrazně přispět k rozvoji obce.

Hospodaření obce je v pořádku a obec rovněž nemá problémy s likviditou, je tedy možné využít cizí zdroje. Hospodaření by bylo ovlivněno o plánované splátky a úroky na několik let dopředu, avšak obec by tyto splátky zvládla v pořádku financovat.

Tabulka 33 – Umořovací plán splácení úvěru pro obec Veletiny (v Kč)

Období	Anuita	Úrok	Úmor	Stav dluhu
0	-	-	-	4 500 000
1	500 000	99 000	401 000	4 099 000
2	500 000	90 178	409 822	3 689 178
3	500 000	81 162	418 838	3 270 340
4	500 000	71 947	428 053	2 842 287
5	500 000	62 530	437 470	2 404 817
6	500 000	52 906	447 094	1 957 723
7	500 000	43 070	456 930	1 500 793
8	500 000	33 017	466 983	1 033 810
9	500 000	22 744	477 256	556 554
10	500 000	12 244	487 756	68 798
11	70 313	1 514	68 799	0

Zdroj: Vlastní zpracování

Hospodaření obce by při daných podmínkách bylo ovlivněno po dobu dalších 11 let, a to jak výsledek hospodaření placením úroků, tak i výdaje výší splátek.

10.3.5 Navrhované změny

Navrhuji projednat využití cizích zdrojů v budoucnu a zahrnout tuto myšlenku do rozpočtového výhledu obce.

10.4 Podolí

Obec Podolí patří k těm, jejichž kapitálové výdaje jsou nízké. V uplynulých třech letech její kapitálové výdaje hranici 30 % celkových výdajů ani jednou nepřesáhly. V roce 2014 se však v této oblasti chystá změna a výdaje by se měly zvýšit, a to z důvodu vybudování mokřadu na území obce, tento projekt však obec nebude financovat výhradně z vlastních zdrojů, ale z dotací.

10.4.1 Výchozí údaje

Celková aktiva v roce 2013: 81 831 487 Kč

Cizí zdroje v roce 2013: 1 128 367 Kč

Plánované celkové výdaje pro rok 2014: 11 614 000 Kč

Plánované kapitálové výdaje pro rok 2014: 4 348 000 Kč

Obec udržuje kapitálové výdaje dlouhodobě na nízké úrovni, až v roce 2014 plánuje překročení hranice 30 %. Kromě vybudování mokřadu je pro obec důležitým projektem také rekonstrukce zdravotního střediska.

10.4.2 Použití vlastních zdrojů

Rozpočet obce byl v uplynulých třech letech přebytkový. Kvůli navýšení výdajů v roce 2014 je však plánován jako schodkový. Obec také v uplynulých třech letech dosáhla kladného výsledku hospodaření, proto si může dovolit z tohoto výsledku hospodaření financovat právě schodek rozpočtu. V současné době se tedy použití vlastních zdrojů pro zvýšení kapitálových výdajů nejeví jako nejvhodnější řešení.

10.4.3 Použití cizích zdrojů

Obec Podolí patří k obcím, jejichž počet obyvatel je nižší než tisíc. Platí tedy pro ni návrh, aby podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům nepřesáhl 10 %. Těchto 10 % by v současné době činilo částku něco málo přes 8 milionů korun. Počítejme tedy s výší úvěru 8 000 000 Kč.

Hodnota aktiv v roce 2013 činila 81 831 487 Kč. Z této částky byla stálá aktiva ve výši 70 769 893 Kč. Proto počítejme, že se hodnota stálých aktiv zvýší o kapitálové výdaje v roce 2014, ale také o kapitálové výdaje, které by bylo možno uskutečnit v důsledku přijetí úvěru. Dále musíme vzít v úvahu i výši oběžných aktiv. Částka aktiv by po změnách činila

Tabulka 34 – Výpočet celkových aktiv pro rok 2014 v obci Podolí

Aktiva celkem	94 179 487 Kč
Dlouhodobý majetek v roce 2013	70 769 893 Kč
Navýšení o plánované kapitálové výdaje	4 348 000 Kč
Navýšení o kapitálové výdaje ve výši úvěru	8 000 000 Kč
Oběžná aktiva ve výši roku 2013	11 061 594 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Cizí zdroje obce Podolí, včetně cizích zdrojů příspěvkové organizace, činí 1 128 367 Kč. Jedná se pouze o zdroje krátkodobé. Dlouhodobé cizí zdroje obec v uplynulých třech letech vůbec nevyužívá, a dle rozpočtového výhledu se až do roku 2018 ani využívat nechystá. (Podolí, 2013b)

Obec má však obvykle kapitálové výdaje velmi nízké, proto by měla uvažovat o jejich zvýšení. Možným zdrojem financování kapitálových výdajů je právě přijetí úvěru. Po jejich přijetí by se cizí zdroje zvýšily na částku 9 128 367 Kč. Když počítáme, že by jedna splátka proběhla již v roce přijetí úvěru, mohly by se cizí zdroje o tuto splátku snížit.

Tabulka 35 – Výpočet cizích zdrojů pro rok 2014 v obci Podolí

Cizí zdroje v roce 2014	8 628 367 Kč
Přijetí úvěru v roce 2014	8 000 000 Kč
Výše splátky	- 500 000 Kč
Ostatní závazky ve výši roku 2013	1 128 367 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Po zvýšení cizích zdrojů by se poměr cizích zdrojů k celkovým aktivům zvýšil na 9,2 %. Obec Podolí by tedy po přijetí úvěru ve výši 8 milionů korun splnila podmínku návrhové části a tento poměr by nepřesáhl 10 %.

10.4.4 Dopady do budoucna

Pro obec Podolí by toto zadlužení mělo především pozitivní efekt v oblasti péče o její rozvoj. 8 milionů je podstatná částka, pro obec jako je tahle. Když vezmeme v potaz, že obec má obvykle kapitálové výdaje velmi nízké, jeví se použití cizích zdrojů jako vhodné řešení.

Obec má schválen rozpočtový výhled na léta 2013 – 2018. Přímou v tomto výhledu je stanoveno, že obec nebude čerpat žádný úvěr. Obec Podolí by se však využití úvěru nemusel

obávat, jelikož výsledek hospodaření byl v uplynulých třech letech kladný a rozpočet přebytkový. V roce 2014 je sice plánován jako deficitní, ale kapitálové výdaje jsou vyšší než 30 %. Pokud by však v následujících letech měly klesnout, je lepší řešení využít úvěr.

Úvěr jako takový přináší pro každou obec určitý zásah do jejího hospodaření, proto je třeba jeho vliv zahrnout do rozpočtu. Toto může určitým způsobem negativně zasáhnout do obecního hospodaření. Obec Podolí však s likviditou nemá problémy, dosahuje zisku a disponuje i finančními prostředky na běžném účtu, proto by splácení úvěru měla bez větších problémů zvládnout.

Větší problém je v tom, že úvěr v takové výši by obec musela splácet 20 let, což je příliš velký horizont, proto je lepší vzít úvěr menší, klidně v poloviční částce, který by pak obec splácela 9 let.

Tabulka 36 – Umořovací plán splácení úvěru pro obec Podolí (v Kč)

Období	Anuita	Úrok	Úmor	Stav dluhu
0	-	-	-	4 000 000
1	500 000	88 000	412 000	3 588 000
2	500 000	78 936	421 064	3 166 936
3	500 000	69 673	430 327	2 736 609
4	500 000	60 205	439 795	2 296 814
5	500 000	50 530	449 470	1 847 344
6	500 000	40 642	459 358	1 387 986
7	500 000	30 536	469 464	918 522
8	500 000	20 207	479 793	438 729
9	448 381	9 652	438 729	0

Zdroj: Vlastní zpracování

Přijetí úvěru by ovlivnilo hospodaření obce po dobu 9 let, rovněž by byla ovlivněna výše výdajů a výše výsledku hospodaření.

10.4.5 Navrhované změny

Zvážit možnost využití cizích zdrojů pro zvýšení kapitálových výdajů v budoucnosti a následně přijmout úvěr.

10.5 Popovice

Obec Popovice je další z obcí mikroregionu Dolní Poolšaví, která plánuje velké kapitálové výdaje v roce 2014. Veškeré tyto náklady jsou spojeny s výstavbou kanalizačního přivaděče, který bude částečně hrazen i z dotace poskytnuté Zlínským krajem, a to ve výši 2 336 000 Kč. Vyšší kapitálové výdaje obec realizovala také v roce 2011 při výstavbě amfiteátru. V ostatních letech měla obec kapitálové výdaje nízké.

10.5.1 Výchozí údaje

Celková aktiva v roce 2013: 110 248 294 Kč

Cizí zdroje v roce 2013: 12 262 749 Kč

Plánované celkové výdaje pro rok 2014: 23 364 000 Kč

Plánované kapitálové výdaje pro rok 2014: 31 735 800 Kč

U obce Popovice se projevuje vysoká kolísavost poměru kapitálových výdajů na celkových výdajích. Souvisí to s tím, že se v jednom roce uskuteční velký projekt a v dalších letech jsou tyto kapitálové výdaje nízké. V roce 2011 to byla přestavba vojenského areálu na amfiteátr, v letech 2012 a 2013 byly tyto výdaje opět nízké a v roce 2014 se plánuje jejich výrazné zvýšení z důvodu výstavby již výše zmiňovaného kanalizačního přivaděče.

10.5.2 Použití vlastních zdrojů

V současné době obec nemůže uvažovat o použití vlastních zdrojů, jelikož v roce 2013 dosáhla ztráty při svém hospodaření. Vlastní zdroje obce, které uspořila v předchozích letech, budou využity na spolufinancování projektu výstavby kanalizačního přivaděče.

10.5.3 Použití cizích zdrojů

V současné době vlastní obec Popovice i dlouhodobé cizí zdroje, ale nejedná se o úvěr. Vzhledem k výši kapitálových výdajů, plánovaných pro rok 2014, není nutno využít cizí zdroje v následujícím roce. Avšak pokud obec nemá v plánu nějaký větší projekt, tak jsou její kapitálové výdaje dost nízké. Proto může o cizích zdrojích pro své financování uvažovat v budoucnu, aby předešla poklesu kapitálových výdajů. Díky těmto cizím zdrojům by obec v budoucnu mohla více pečovat o svůj rozvoj a majetek.

Přestože v současné době není vhodné obec zadlužovat, tak je možno demonstrovat, že v budoucnu by obec o financování prostřednictvím úvěru mohla uvažovat. Obec má více než 1 000 obyvatel, tak je možno uvažovat o podílu cizích zdrojů k celkovým aktivům, který nepřekročí 15 %. Vzhledem v současné výši celkových aktiv by tato částka mohla být až 15 000 000 Kč.

Hodnota celkových aktiv obce v roce 2013 činila 110 248 294 Kč, z toho stálá aktiva byla ve výši 95 728 579 Kč. Kdyby se hodnota stálých aktiv zvýšila o plánované kapitálové výdaje a přidala se hodnota úvěru, jež by byl taky použit na investice do dlouhodobého majetku, a dále by se přičetla aktiva v hodnotě roku 2013, částka celkových aktiv by činila 148 612 294 Kč, což je výrazné navýšení.

Tabulka 37 – Výpočet celkových aktiv pro následující roky v obci Popovice

Aktiva celkem	148 612 294 Kč
Dlouhodobý majetek v roce 2013	95 728 579 Kč
Navýšení o kapitálové výdaje	23 364 000 Kč
Navýšení o kapitálové výdaje ve výši úvěru	15 000 000 Kč
Oběžná aktiva ve výši roku 2013	14 519 715 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Hodnota cizích zdrojů obce činila 12 262 749 Kč. Obec vlastní i dlouhodobé cizí zdroje, ale nejedná se o úvěr, tudíž je její dluhová služba za poslední tři roky nulová. I to je důvode pro možnost využití cizích zdrojů v budoucnu.

Pokud budeme uvažovat o úvěru v částce výše zmiňovaných 15 000 000 Kč, tak by cizí zdroje mohly vypadat následovně.

Tabulka 38 – Výpočet cizích zdrojů pro rok 2014 v obci Popovice

Cizí zdroje v roce 2014	26 262 749 Kč
Přijetí úvěru v roce 2014	15 000 000 Kč
Výše splátky	- 1 000 000 Kč
Ostatní závazky ve výši roku 2013	12 262 749 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Po předchozích změnách, jak v celkových aktivech, tak v cizích zdrojích, by došlo k výrazným změnám v ukazateli poměru cizích zdrojů k celkovým aktivům. Poměr cizích zdrojů k celkovým aktivům by pak činil 17,7 %. Tento podíl však překračuje 15 %, jelikož obec

má už v současné době poměrně vysoké cizí zdroje, úvěr by tak musel být v částce nižší. Pokud by se částka úvěru snížila na 10 milionů, činily by cizí zdroje 21 262 749 Kč. Jejich poměr k celkovým aktivům by pak klesl na 14,3 %. Tato částka již stanovenou hranici splňuje.

10.5.4 Dopady do budoucna

Tabulka 39 – Umořovací plán pro obec Popovice (v Kč)

Období	Anuita	Úrok	Úmor	Stav dluhu
0	-	-	-	10 000 000
1	1 000 000	220 000	780 000	9 220 000
2	1 000 000	202 840	797 160	8 422 840
3	1 000 000	185 302	814 698	7 608 232
4	1 000 000	167 381	832 619	6 775 613
5	1 000 000	149 063	850 937	5 924 676
6	1 000 000	130 343	869 657	5 055 019
7	1 000 000	111 210	888 790	4 166 229
8	1 000 000	91 657	908 343	3 257 886
9	1 000 000	71 673	928 327	2 329 559
10	1 000 000	51 250	948 750	1 380 809
11	1 000 000	30 378	969 622	411 187
12	420 126	9 046	411 080	0

Zdroj: Vlastní zpracování

Přijetím úvěru by obec musela počítat s výdaji na splácení úvěru po dobu 12 let. Platba úroků by pak měla vliv na její výsledek hospodaření.

10.5.5 Navrhované změny

Projednat možnost využití cizích zdrojů pro hospodaření obce. Není nutné, aby to bylo přímo ve výši 10 milionů, jelikož 12 let splácení je dlouhá doba.

10.6 Kunovice

Plánovaná výše kapitálových výdajů na rok 2014 v obci Kunovice je 10 011 000 Kč, což činí necelých 15 % celkových výdajů. Z těchto plánovaných výdajů jsou nejvyšší částky určeny na investice do budov, hal a staveb, jedná se o silnice a o mateřskou školku. Město

Kunovice ve svém programu rozvoje na roky 2010 až 2014 (Kunovice, 2010) mimo jiné i oprava chodníků, v závislosti na dostupnosti finančních prostředků. Program rozvoje již bude v tomto roce končit, ale k opravě některých chodníků stále nedošlo.

Obec Kunovice už nějaké úvěry přijala, ale i přesto se její podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům neblíží kritickým hodnotám stanoveným Ministerstvem financí. V případě této obce nelze uvažovat o velké částce cizích zdrojů, ale například na opravu části chodníků ano.

10.6.1 Výchozí údaje

Celková aktiva v roce 2013: 1 002 575 422 Kč

Cizí zdroje v roce 2013: 70 957 030 Kč

Plánované celkové výdaje pro rok 2014: 66 921 000 Kč

Plánované kapitálové výdaje pro rok 2014: 10 011 000 Kč

I pro obec Kunovice platí, že realizují velký projekt a v následujících letech jsou kapitálové výdaje nízké. V případě této obce se jedná o projekt Panský dvůr v roce 2011. V následujících letech byly pak kapitálové výdaje nízké a jejich výrazné zvýšení se neplánuje ani pro rok 2014.

10.6.2 Použití vlastních zdrojů

Ani obec Kunovice nemá problém se svými příjmy a výdaji. Od roku 2012 je rozpočet přebytkový. Rovněž jsou příjmy v roce 2014 plánovány vyšší než výdaje, tudíž by pro obec neměl být problém financovat alespoň část kapitálových výdajů z vlastních zdrojů. Obec v uplynulých třech letech dosahovala zisku, takže použití vlastních zdrojů připadá do úvahy.

10.6.3 Použití cizích zdrojů

Hodnota aktiv v roce 2013 činila 1 002 575 422 Kč. Z toho hodnota dlouhodobého majetku byla 944 742 159 Kč. Počítejme, že se hodnota dlouhodobého majetku zvýší o plánované kapitálové výdaje, tedy o 13 011 000 Kč. U oběžných aktiv počítejme, že zůstanou přibližně ve stejné výši, vzhledem k celkovým aktivům činí jen zlomek a příliš se nemění, proto

se jimi nemusíme tolik zabývat a můžeme počítat s hodnotou roku 2013, a to 56 937 029 Kč. Celková aktiva by pak byly v přibližné výši 1 014 690 188 Kč.

Tabulka 40 – Výpočet celkových aktiv pro rok 2014 v obci Kunovice

Aktiva celkem	1 014 690 188 Kč
Dlouhodobý majetek v roce 2013	944 742 159 Kč
Navýšení o kapitálové výdaje	10 011 000 Kč
Navýšení o částku úvěru	3 000 000 Kč
Oběžná aktiva ve výši roku 2013	56 937 029 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Pokud by obec uvažovala o použití cizích zdrojů, tedy o úvěru ve výši 3 000 000 Kč na opravu chodníku, tak by se její výdaje zvýšily na částku 69 921 000 Kč a kapitálové výdaje by činily 13 011 000 Kč. Poměr kapitálových výdajů na celkových výdajích by se příliš nezvýšil, činil by 18,61%.

Hodnota cizích zdrojů v roce 2013 činila více než 70 milionů, ale od roku 2011 se snížila téměř o 30 milionů. Podstatnou část cizích zdrojů tvoří právě dlouhodobý úvěr. V roce 2014 je plánovaná splátka ve výši 4 863 000 Kč. Tato splátka by se navýšila o splátku dalšího úvěru na 5 863 000 Kč. Hodnota zbylých závazků (krátkodobých) by zůstala přibližně ve stejné výši, konkrétně 13 913 898 Kč. Po odečtení splátek a navýšení o přijatý úvěr by cizí zdroje činily 52 327 770 Kč.

Tabulka 41 – Výpočet cizích zdrojů pro rok 2014 v obci Kunovice

Cizí zdroje v roce 2014	67 041 670 Kč
Úvěr v roce 2013	55 990 770 Kč
Plánovaná výše splátky	- 4 863 000 Kč
Přijetí úvěru v roce 2014	3 000 000 Kč
Výše splátky	- 1 000 000 Kč
Ostatní závazky ve výši roku 2013	13 913 900 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Poměr cizích zdrojů k celkovým aktivům v roce 2014 by se oproti roku 2013 snížil na 6,61 %. Z toho vyplývá, že stanovená podmínka, aby se tento podíl nedostal za hranici patnácti procent, by byla splněna. Naopak i přes přijetí úvěru a po započtení plánovaných splátek by se tento podíl oproti předchozímu roku snížil.

Obec dosahuje dlouhodobě kladného výsledku hospodaření a její rozpočet je plánován jako přebytkový a byl přebytkový i v předchozích dvou letech, obec by tak klidně mohla o tomto, na její poměry, velmi nízkém dluhu uvažovat.

10.6.4 Dopady do budoucna

Oprava některých chodníků je opravdu v dané obci potřebná. Proto pokud k dané opravě dojde, tak to bude mít pozitivní vliv pro obec. Je třeba ale počítat i s negativními dopady v podobě splátek a úroků v budoucím hospodaření obce. Rozpočet obce je obvykle přebytkový a výsledek hospodaření kladný, proto by pro obec neměl být problém splácet daný úvěr.

Tabulka 42 – Umořovací plán pro obec Kunovice (v Kč)

Období	Anuita	Úrok	Úmor	Stav dluhu
0	-	-	-	3 000 000
1	1 000 000	66 000	934 000	2 066 000
2	1 000 000	45 452	954 548	1 111 452
3	1 000 000	24 452	975 548	135 904
4	138 894	2 990	135 904	0

Zdroj: Vlastní zpracování

Po zpracování umořovacího plánu by za daných podmínek bylo hospodaření obce ovlivněno tímto úvěrem po dobu 4 let. Výše úroků, jež by ovlivnila náklady, a jednotlivé splátky, které by vstupovaly do výdajů, jsou uvedeny v tabulce.

10.6.5 Navrhované změny

Zde připadají v úvahu dvě varianty, jelikož částka potřebná na výměnu chodníků není nijak vysoká, může obec uvažovat o použití vlastních zdrojů ke zvýšení těchto kapitálových výdajů. Možnost financování těchto výdajů je však i prostřednictvím úvěru, jehož splátky by obec Kunovice zvládala bez problémů platit. Je už na obci, zda si vybere vlastní zdroje a zvýší se výdaje jednorázově, nebo raději bude splácet úvěr postupně a obětuje náklady v podobě úroků.

10.7 Uherské Hradiště

Město Uherské Hradiště se od ostatních obcí z mikroregionu Dolní Poolšaví dost výrazně liší. Hlavně velikostí a svým rozpočtem, ale také rozsahem činností, které musí vykonávat a počtem objektů, které musí spravovat. I z těchto důvodů by pro návrh zlepšení hospodaření této obce musela být provedena daleko detailnější analýza. Samozřejmě i pro Uherské Hradiště platí návrh, aby byla snaha o to, že kapitálové výdaje tvoří minimálně 30 % celkových výdajů. Což se Uherskému Hradišti ve sledovaných letech nepovedlo. Pro rok 2014 je však v plánu podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích ve výši 39,35 %.

Do mikroregionu Dolní Poolšaví však patří pouze tři městské části Uherského Hradiště, konkrétně Sady, Vésky a Míkovice. Je třeba se tedy podívat na celou situaci z jejich pohledu. Nejen, že byly kapitálové výdaje obce nízké, ale také jen velmi malá část z nich byla investována do těchto městských částí. Proto kromě sledování výše kapitálových výdajů navrhuji Uherskému Hradišti také to, aby byly investice plánovány rovnoměrněji. Je pochopitelné, že centrum města, kde je každodenně větší koncentrace lidí potřebuje více investic, avšak i v městských částech je třeba rekonstruovat minimálně chodníky.

10.8 Závěrečné zhodnocení návrhu a rizik

Pro obce mikroregionu Dolní Poolšaví platí, že nemají problémy s hospodařením. V žádném ze sledovaných let se nedostaly do finančních problémů. Z tohoto důvodu byl návrh zlepšení hospodaření pojat spíše z pohledu jejich rozvoje. Návrh spočívá v tom, aby se obce snažily zvýšit své kapitálové výdaje, konkrétně jejich poměr na celkových výdajích, protože investice do majetku jsou důležité pro rozvoj a celkový vzhled obce.

Jako jedna z možností financování těchto kapitálových výdajů je využití vlastních zdrojů. Nabízí se však také využití cizích zdrojů, tedy mírné zadlužení. Především malé obce, jimiž jsou myšleny Drslavice, Hradčovice, Veletiny, Podolí a Popovice, cizí zdroje nevyužívají, až Drslavice v minulém roce přijaly úvěr. Tyto obce mají po sledované roky dluhovou službu nulovou a poměr cizích zdrojů k celkovým aktivům nízký, proto se nabízí i možnost úvěru, jako zdroje financování. Vzhledem k dobrým výsledkům v rozpočtech a ve výsledcích hospodaření se obce nemusí obávat, že by úvěry nezvládaly splácet. To, že by obce mohly zvýšit své cizí zdroje, bylo dokázáno i tím, že i po přijetí úvěru by se jejich poměr cizích zdrojů k celkovým aktivům zvýšil, ale nedostal by se za hranici 25 %. Aby se obce

nedostaly do hledáčku Ministerstva financí, bylo doporučeno udržovat tento poměru u obcí s počtem obyvatel menším než 1 000 na úrovni do 10 %, u větších obcí pak do 15 %. I po dodržení těchto poměrů by obce mohly přijat poměrně vysoké částky cizích zdrojů, které by v následujících letech splácely.

Právě splácení úvěru a úroků z úvěru bylo třeba blíže prozkoumat, aby bylo vidět, jak tyto splátky ovlivní hospodaření. Na základě dostupných informací byla zvolena úroková sazba ve výši 2,2 % a splátky (anuity) byly stanoveny jako konstantní, a to u obcí s počtem obyvatel pod 1 000 ve výši 500 000 Kč, u větších obcí pak 1 000 000 Kč. Následně bylo vypočteno, jak dlouho by své úvěry obce splácely, a prostřednictvím umořovacího plánu bylo uvedeno, jak vysoké by byly náklady v podobě úroků v jednotlivých letech, jimiž by byl ovlivněn výsledek hospodaření.

Bylo prokázáno, že výše úvěru, kterou by si jednotlivé obce mohly vzít je velmi individuální, avšak hlavně v případě malých obcí se jedná o podstatné částky, díky kterým by mohly zlepšit svůj vzhled. V případě obce Uherské Hradiště bylo hospodaření řešeno z pohledu městských částí mikroregionu a bylo navrženo, aby se kromě výše kapitálových výdajů na úrovni 30 % celkových výdajů, obec snažila lépe rozvrhnout své investice a věnovat se více i vzhledu a rozvoji svých městských částí.

Schválení úvěru je v pravomoci zastupitelstva, což může být jedno z rizik návrhu, kdy zastupitelstvo nemusí tento návrh přijat. Obecně se malé obce zadlužování bojí a nejinak je tomu i v obcích mikroregionu Dolní Poolšaví. Nutno však podotknout, že obec Drslavice již v předchozím roce takový úvěr přijala. Právě Drslavice jsou nejmenší obcí mikroregionu, co do počtu obyvatel. Proto, když se okolní obce přesvědčí, že i tak malá obec je schopna bez problémů přijat a splácet úvěr, tak by jejich averze k tomuto riziku mohla opadnout.

Dalším rizikem lze spatřit také v bankách, ne vždy mohou souhlasit s poskytnutím úvěru. Pro poskytnutí municipálních úvěrů je třeba doložit spoustu informací, z nichž nejdůležitější jsou účetní výkazy. Vzhledem k tomu, že sledované obce mají hospodaření v pořádku, dosahují zisku a ve většině případů mají přebytkové rozpočty, neměl by být ani v tomto riziku příliš velký problém.

ZÁVĚR

Hospodaření obcí je velmi široké téma, které lze řešit z mnoha úhlů pohledu. Obce jsou velmi specifickou samostatně hospodařící jednotkou a jejich hospodaření je ovlivněno spoustou faktorů. Obce vykonávají úkoly jak v samostatné, tak i v přenesené působnosti, což jsou povinnosti, které na ně přenáší stát. K vykonávání těchto úkolů dochází prostřednictvím jednotlivých orgánů obcí, jejichž složení mohou ovlivnit i sami občané.

Existuje několik nástrojů, jak se hospodaření obcí kontroluje. Obce mají povinnost nechat své hospodaření přezkoumat, také zveřejňují rozpočty na svých stránkách. Ostatní výkazy lze nalézt na stránkách provozovaných Ministerstvem financí. Určitou formu kontroly hospodaření mohou provádět i sami občané, jelikož mají právo do výkazů obcí nahlížet. Další formu kontroly provádí i Ministerstvo financí prostřednictvím monitoringu hospodaření obcí. Výsledky tohoto monitoringu slouží jako výchozí podklad pro zpracování práce. Monitoring hospodaření obcí je tvořen soustavou informativních a monitorujících ukazatelů. Důležitější jsou právě ty monitorující, jimiž jsou celková likvidita a podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům.

Z analýzy monitoringu hospodaření obcí mikroregionu Dolní Poolšaví vyplývá, že tyto sledované obce nemají s likviditou problémy a výše cizích zdrojů je nízká. Právě nízký podíl cizích zdrojů vedl k tomu, že bylo navrženo, aby obce začaly uvažovat i o cizích zdrojích jako možnosti získání finančních prostředků na realizaci svých projektů, konkrétně na úhradu kapitálových výdajů. Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích byl dalším sledovaným ukazatelem. Přestože v roce 2014 mají obce v plánu své kapitálové výdaje v poměru k celkovým výdajům zvýšit, bylo prokázáno, že v uplynulých třech letech byly kapitálové výdaje mnohdy velmi nízké. Dalším problémem, který se zde ukázal, je vysoká kolísavost výše kapitálových výdajů. Pokud obec realizovala nějaký větší projekt, tak byly vysoké, pokud ne, tak nízké. I toto bylo důvodem k navržení, aby se obce snažily o to, že podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích bude činit alespoň 30 %. Vzhledem k tomuto návrhu byly následně hledány zdroje k financování těchto výdajů. Zdrojů existuje spousta buď vlastní zdroje, dotace, či využití cizích zdrojů. Vlastní zdroje sledované obce mají, jelikož jejich rozpočty končí obvykle přebytkem a výsledek hospodaření ziskem. Na financování větších investic by však tyto zdroje nestačily. U dotací je to složitější, celý proces je velmi administrativně náročný a ne vždy musí být žádost o dotaci úspěšná. Z monitoringu hospodaření obcí vyplývá, že obce mají cizí zdroje nízké, proto bylo ná-

sledně zkoumáno také to, zda by obce nemohly pro své hospodaření právě tyto zdroje využít, konkrétně přijmout úvěr.

Výše úvěru je pro každou obec individuální v závislosti na poměru cizích zdrojů k celkovým aktivům. Avšak bylo prokázáno, že i pokud se vzhledem k rozpočtu dané obce jedná o dost výraznou částku v podobě úvěru, tak by se obce neměly dostat do finančních problémů při splácení těchto úvěrů a mohou klidně uvažovat nad financováním svých investic prostřednictvím mírného zadlužení.

Po navržení zvýšení poměru kapitálových výdajů na celkových výdajích a následném nalezení možnosti financování těchto výdajů prostřednictvím cizích zdrojů, lze konstatovat, že se podařilo splnit cíl práce, a to navrhnout zlepšení hospodaření sledovaných obcí. K tomuto zlepšení má dojít hlavně v důsledku zvýšení kapitálových výdajů, tedy investic do majetku obce, které mají pozitivní vliv na rozvoj sledovaných obcí. Obce si tak díky cizím zdrojům mohou naplánovat více projektů, které by mohly realizovat, bez obav z toho, že by se dostaly do finančních problémů.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografické publikace

DVOULETÝ, M. a kol., 2010. *Slovácké slavnosti vína a otevřených památek Uherské Hradiště: Na paletě krojů*. Uherské Hradiště: Nadace Děti-kultura-sport. ISBN 978-80-254-7930-8.

GRUBER, J., 2011. *Public finance and public policy*. 3rd ed. New York: Worth Publishers. ISBN 978-1-4292-1949-5.

HAVLAN, P. a J. JANEČEK, 2013. *Majetek územních samosprávných celků v teorii a praxi*. 1. vyd. Praha: Linde Praha. ISBN 978-80-7201-899-4.

HORZINKOVÁ, E. a V. NOVOTNÝ, 2013. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 3. upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-459-6.

OTRUSINOVÁ, M. a D. KUBÍČKOVÁ, 2011. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck. ISBN 978-80-7400-342-4.

PEKOVÁ, J., 2004. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Vyd. 1. Praha: Management Press. ISBN 8072610864.

PEKOVÁ, J., 2011. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-80-7357-614-1.

POMAHAČ, R. a kol., 2013. *Veřejná správa*. 1. vyd. V Praze: C. H. Beck. ISBN 978-80-7400-447-6.

PROVAZNÍKOVÁ, R., 2009. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2., aktual. a rozš. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-2789-9.

ROSEN, H. S. a T. GAYER, 2010. *Public finance*. 9th ed. New York: McGraw-Hill Higher Education. ISBN 978-0-07-351135-1.

SLÁDEČEK, V., 2013. *Obecné správní právo*. 3., aktualit. a upr. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-80-7478-002-8.

VODÁKOVÁ, J., 2013. *Nástroje ekonomického řízení ve veřejném sektoru*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-80-7478-324-1.

Ostatní zdroje

ČESKO, 1993. Zákon č. 1/1993 ze dne 16. prosince 1992 Ústava České republiky. In: *Sbírka zákonů České republiky* [online]. Částka 1, s. 3 – 16 [cit. 2014-03-15]. Po zadání čísla předpisu dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>

ČESKO, 2000. Zákon č. 128/2000 ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení). In: *Sbírka zákonů České republiky* [online]. Částka 38, s. 1738 – 1764 [cit. 2014-03-15]. Po zadání čísla předpisu dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>

ČESKO, 2002. Vyhláška č. 323/2002 ze dne 2. července 2002 o rozpočtové skladbě. In: *Sbírka zákonů České republiky* [online]. Částka 118, s. 6909 – 6966 [cit. 2014-03-23]. Po zadání čísla předpisu dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>

ČESKO, 2004. Usnesení vlády České republiky č. 346 ze dne 14. dubna 2004 o Regulaci zadluženosti obcí a krajů pomocí ukazatele dluhové služby. *Kormoran.vlada.cz* [online]. [cit. 2014-03-16]. Dostupné z: <https://kormoran.vlada.cz/usneseni/usnweb.nsf/0/84EA0EFABD1A7899C12571B60070C161>

ČESKO, 2008. Usnesení vlády č. 1395 ze dne 12. listopadu 2008 o monitoringu hospodaření obcí a o zrušení usnesení vlády ze dne 14. dubna 2004 č. 346, o Regulaci zadluženosti obcí a krajů pomocí ukazatele dluhové služby. *Www.mfcr.cz* [online]. [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2008/usneseni-vlady-cr-c-13952008-9338>

ČESKO, 2009. Vyhláška č. 410/2009 ze dne 11. listopadu 2009, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky. In: *Sbírka zákonů České republiky* [online]. Částka 133, s. 6854 – 6930 [cit. 2014-03-12]. Po zadání čísla předpisu dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>

ČESKO, 2010. Usnesení vlády č. 695 ze dne 29. září 2010 o změně usnesení vlády ze dne 12. listopadu 2008 č. 1395, o monitoringu hospodaření obcí a o zrušení usnesení vlády ze dne 14. dubna 2004 č. 346, o Regulaci zadluženosti obcí a krajů pomocí ukazatele dluhové služby. *Www.mfcr.cz* [online]. [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2010/usneseni-vlady-cr-c-6952010-9356>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANČÍ, [b. r.]. ARISweb – informace o systému. *Wwwinfo.mfcr.cz* [online]. Praha [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iaris/info.pl>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANČÍ, © 2005 – 2013a. Monitoring hospodaření obcí. *Www.mfcr.cz* [online]. Praha [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/regulace/hospodareni-kraju-a-obci/monitoring-hospodareni-obci>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANČÍ, © 2005 – 2013b. Monitoring hospodaření obcí za rok 2010. *Www.mfcr.cz* [online]. Praha [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2011/2011-10-11-tiskova-zprava-5180-5180>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANČÍ, © 2005 – 2013c. Ministerstvo financí zveřejňuje výsledky monitoringu hospodaření obcí za rok 2011. *Www.mfcr.cz* [online]. Praha [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2012/2012-10-10-mf-zverejnuje-vysledky-7090>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANČÍ, © 2005 – 2013d. Zadluženost územních rozpočtů v roce 2012. *Www.mfcr.cz* [online]. Praha [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/monitoring/zadluzenost-uzemnichrozpocetu/2013/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu-v-2012-11641>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANČÍ, © 2005 – 2013e. Monitoring hospodaření obcí – SIMU pro rok 2011. *Mfcr.cz* [online]. Praha [cit. 2014-01-27]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/metodiky/2010/monitoring-hospodareni-obci-simu-2011-13782>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANČÍ, 2008. Monitoring hospodaření obcí. *Mfcr.cz* [online]. Praha [cit. 2014-01-27]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/regulace/hospodareni-kraju-a-obci/monitoring-hospodareni-obci>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANČÍ, 2011a. Obec Drslavice. *Monitor.statnipokladna.cz* [online]. Praha [cit. 2014-01-27]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2011/obce/detail/00360597>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANCÍ, 2011b. Obec Hradčovice. *Monitor.statnipokladna.cz* [online]. Praha [cit. 2014-01-27]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2011/obce/detail/00290963>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANCÍ, 2011c. Obec Veletiny. *Monitor.statnipokladna.cz* [online]. Praha [cit. 2014-01-27]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2011/obce/detail/00542385>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANCÍ, 2011d. Obec Podolí. *Monitor.statnipokladna.cz* [online]. Praha [cit. 2014-01-27]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2011/obce/detail/00291242>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANCÍ, 2011e. Obec Popovice. *Monitor.statnipokladna.cz* [online]. Praha [cit. 2014-01-27]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2011/obce/detail/00291269>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANCÍ, 2011f. Obec Kunovice. *Monitor.statnipokladna.cz* [online]. Praha [cit. 2014-01-27]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2011/obce/detail/00567892>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANCÍ, 2011g. Obec Uherské Hradiště. *Monitor.statnipokladna.cz* [online]. Praha [cit. 2014-01-27]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2011/obce/detail/00291471>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANCÍ, 2012a. Obec Drslavice. *Monitor.statnipokladna.cz* [online]. Praha [cit. 2014-01-27]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2012/obce/detail/00360597>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANCÍ, 2012b. Obec Hradčovice. *Monitor.statnipokladna.cz* [online]. Praha [cit. 2014-01-27]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2012/obce/detail/00290963>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANCÍ, 2012c. Obec Veletiny. *Monitor.statnipokladna.cz* [online]. Praha [cit. 2014-01-27]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2012/obce/detail/00542385>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANCÍ, 2012d. Obec Podolí. *Monitor.statnipokladna.cz* [online]. Praha [cit. 2014-01-27]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2012/obce/detail/00291242>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANČÍ, 2012e. Obec Popovice. *Monitor.statnipokladna.cz* [online]. Praha [cit. 2014-01-27]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2012/obce/detail/00291269>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANČÍ, 2012f. Obec Kunovice. *Monitor.statnipokladna.cz* [online]. Praha [cit. 2014-01-27]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2012/obce/detail/00567892>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANČÍ, 2012g. Obec Uherské Hradiště. *Monitor.statnipokladna.cz* [online]. Praha [cit. 2014-01-27]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2011/obce/detail/00291471>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANČÍ, 2012h. Soustava informativních a monitorujících ukazatelů hospodaření obce k 31. 12. 2011: OÚ Drslavice. *Wwwinfo.mfcr.cz* [online]. Praha [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufismon/readDotaz.pl?obdobi=20111200&ico=360597>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANČÍ, 2012i. Soustava informativních a monitorujících ukazatelů hospodaření obce k 31. 12. 2011: OÚ Hradčovice. *Wwwinfo.mfcr.cz* [online]. Praha [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufismon/readDotaz.pl?obdobi=20111200&ico=290963>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANČÍ, 2012j. Soustava informativních a monitorujících ukazatelů hospodaření obce k 31. 12. 2011: OÚ Veletiny. *Wwwinfo.mfcr.cz* [online]. Praha [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufismon/readDotaz.pl?obdobi=20111200&ico=542385>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANČÍ, 2012k. Soustava informativních a monitorujících ukazatelů hospodaření obce k 31. 12. 2011: OÚ Podolí. *Wwwinfo.mfcr.cz* [online]. Praha [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufismon/readDotaz.pl?obdobi=20111200&ico=291242>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANČÍ, 2012l. Soustava informativních a monitorujících ukazatelů hospodaření obce k 31. 12. 2011: OÚ Popovice. *Wwwinfo.mfcr.cz* [online]. Praha [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufismon/readDotaz.pl?obdobi=20111200&ico=291269>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANCÍ, 2012m. Soustava informativních a monitorujících ukazatelů hospodaření obce k 31. 12. 2011: OÚ Kunovice. *Wwwinfo.mfcr.cz* [online]. Praha [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufismon/readDotaz.pl?obdobi=20111200&ico=567892>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANCÍ, 2012n. Soustava informativních a monitorujících ukazatelů hospodaření obce k 31. 12. 2011: OÚ Uherské Hradiště. *Wwwinfo.mfcr.cz* [online]. Praha [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufismon/readDotaz.pl?obdobi=20111200&ico=291471>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANCÍ, 2013a. Obec Drslavice. *Monitor.statnipokladna.cz* [online]. Praha [cit. 2014-03-14]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2013/obce/detail/00360597>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANCÍ, 2013b. Obec Hradčovice. *Monitor.statnipokladna.cz* [online]. Praha [cit. 2014-03-14]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2013/obce/detail/00290963>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANCÍ, 2013c. Obec Veletiny. *Monitor.statnipokladna.cz* [online]. Praha [cit. 2014-03-14]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2013/obce/detail/00542385>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANCÍ, 2013d. Obec Podolí. *Monitor.statnipokladna.cz* [online]. Praha [cit. 2014-03-14]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2013/obce/detail/00291242>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANCÍ, 2013e. Obec Popovice. *Monitor.statnipokladna.cz* [online]. Praha [cit. 2014-03-14]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2013/obce/detail/00291269>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANCÍ, 2013f. Obec Kunovice. *Monitor.statnipokladna.cz* [online]. Praha [cit. 2014-03-14]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2013/obce/detail/00567892>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANCÍ, 2013g. Obec Uherské Hradiště. *Monitor.statnipokladna.cz* [online]. Praha [cit. 2014-03-14]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2013/obce/detail/00291471>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANCÍ, 2013h. O aplikaci. *Monitor.statnipokladna.cz* [online]. Praha [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2013/o-aplikaci/>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANCÍ, 2013i. Soustava informativních a monitorujících ukazatelů hospodaření obce k 31. 12. 2012: OÚ Drslavice. *Wwwinfo.mfcr.cz* [online]. Praha [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufismon/readDotaz.pl?obdobi=20121200&ico=360597>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANCÍ, 2013j. Obec Drslavice. *Monitor.statnipokladna.cz* [online]. Praha [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2013/obce/detail/00360597>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANCÍ, 2013k. Soustava informativních a monitorujících ukazatelů hospodaření obce k 31. 12. 2012: OÚ Hradčovice. *Wwwinfo.mfcr.cz* [online]. Praha [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufismon/readDotaz.pl?obdobi=20121200&ico=290963>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANCÍ, 2013l. Obec Hradčovice. *Monitor.statnipokladna.cz* [online]. Praha [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2013/obce/detail/00290963>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANCÍ, 2013m. Soustava informativních a monitorujících ukazatelů hospodaření obce k 31. 12. 2012: OÚ Veletiny. *Wwwinfo.mfcr.cz* [online]. Praha [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufismon/readDotaz.pl?obdobi=20121200&ico=542385>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANCÍ, 2013n. Obec Veletiny. *Monitor.statnipokladna.cz* [online]. Praha [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2013/obce/detail/00542385>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANCÍ, 2013o. Soustava informativních a monitorujících ukazatelů hospodaření obce k 31. 12. 2012: OÚ Podolí. *Wwwinfo.mfcr.cz* [online]. Praha [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufismon/readDotaz.pl?obdobi=20121200&ico=291242>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANČÍ, 2013p. Obec Podolí. *Monitor.statnipokladna.cz* [online]. Praha [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2013/obce/detail/00291242>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANČÍ, 2013q. Soustava informativních a monitorujících ukazatelů hospodaření obce k 31. 12. 2012: OÚ Popovice. *Wwwinfo.mfcr.cz* [online]. Praha [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufismon/readDotaz.pl?obdobi=20121200&ico=291269>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANČÍ, 2013r. Obec Popovice. *Monitor.statnipokladna.cz* [online]. Praha [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2013/obce/detail/00291269>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANČÍ, 2013s. Soustava informativních a monitorujících ukazatelů hospodaření obce k 31. 12. 2012: OÚ Kunovice. *Wwwinfo.mfcr.cz* [online]. Praha [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufismon/readDotaz.pl?obdobi=20121200&ico=567892>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANČÍ, 2013t. Obec Kunovice. *Monitor.statnipokladna.cz* [online]. Praha [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2013/obce/detail/00567892>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANČÍ, 2013u. Soustava informativních a monitorujících ukazatelů hospodaření obce k 31. 12. 2012: OÚ Uherské Hradiště. *Wwwinfo.mfcr.cz* [online]. Praha [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufismon/readDotaz.pl?obdobi=20121200&ico=291471>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANČÍ, 2013v. Obec Uherské Hradiště. *Monitor.statnipokladna.cz* [online]. Praha [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2013/obce/detail/00291471>

ČESKO. MINISTERSTVO FINANČÍ, 2013w. Nový model sdílených daní pro obce. *Mfcr.cz* [online]. Praha [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/prognozy/prijmy-kraju-a-obci/2013/novy-model-sdilenych-dani-pro-obce-10890>

DRSLAVICE, © 2008 – 2014a. Rozpočet obce 2014. *Drslavice.cz* [online]. Drslavice [cit. 2014-01-27]. Dostupné z: <http://www.drslavice.cz/stranka/58/>

DRSLAVICE, © 2008 – 2014b. Program rozvoje obce: Analytická část. *Drslavice.cz* [online]. Drslavice [cit. 2014-01-27]. Dostupné z: <http://www.drslavice.cz/stranka/53/>

DRSLAVICE, © 2008 – 2014c. Program rozvoje obce: Návrhová část. *Drslavice.cz* [online]. Drslavice [cit. 2014-01-27]. Dostupné z: <http://www.drslavice.cz/stranka/55/>

DRSLAVICE, © 2008 – 2014d. Rekapitulace činnosti OÚ od 18. 12. 2013. *Drslavice.cz* [online]. Drslavice [cit. 2014-01-27]. Dostupné z: <http://www.drslavice.cz/novinky/zobraz/499/>

HRADČOVICE, © 2008 – 2014. Historie obce. *Hradcovice.cz*. [online]. Hradčovice [cit. 2014-01-27]. Dostupné z: <http://www.hradcovice.cz/historie-obce>

HRADČOVICE, 2013. *Rozpočet na rok 2014*

KOMERČNÍ BANKA, 2014. *Informace ohledně úrokových sazeb úvěrů pro municipality*

KUNOVICE. Kunovice. *Mesto-kunovice.cz* [online]. Kunovice [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: <http://www.mesto-kunovice.cz/a/kunovice>

KUNOVICE, 2010. Program rozvoje města Kunovice 2010 – 2014. *Mesto-kunovice.cz* [online]. Kunovice [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: <http://www.mesto-kunovice.cz/e/rozvoj-m%C4%9Bsta>

KUNOVICE, 2013. Rozpočet města Kunovice na rok 2014. *Mesto-kunovice.cz* [online]. Kunovice [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: http://www.mesto-kunovice.cz/sites/mesto-kunovice.cz/files/Rozpocet_Kunovice_2014_uplne_zneni.pdf

KUNOVICE, 2014. *Informace poskytnuté zástupci města ohledně vybudování Areálu jízdy králů*

PODOLÍ, © 2011. Historie obce. *Obecpodoli.cz* [online]. Podolí [cit. 2014-01-27]. Dostupné z: <http://www.obecpodoli.cz/clanek/zobraz/historie-obce>

PODOLÍ, 2013a. Rozpočet na rok 2014. *Obecpodoli.cz* [online]. Podolí [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://obecpodoli.cz/dokumenty/povinne-udaje/rozpocet-2014.pdf>

PODOLÍ, 2013b. Život v Podolí. *Obecpodoli.cz* [online]. Podolí [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: http://www.obecpodoli.cz/dokumenty/zpravodaj/2013_01.pdf

POLÁCH, J., 2013. PFTB seminář 6: *Prezentace pro výuku předmětu finanční trhy a bankovníctví*

POPOVICE, 2013. Rozpočet obce Popovice pro rok 2014. *Popovice.cz* [online]. Popovice [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: http://www.popovice.cz/e_download.php?file=data/uredni_deska/obsah108_1.pdf&original=rozpo%C4%8Det+2014.pdf

POPOVICE, © 2014. Současnost. *Popovice.cz* [online]. Popovice [cit. 2014-01-27]. Dostupné z: <http://www.popovice.cz/informace-o-obci/soucasnost/>

VELETINY, © 2008. Historie Veletin. *Veletiny.cz* [online]. Veletiny [cit. 2014-01-27]. Dostupné z: http://veletiny.cz/rubriky/default?page=Historie%2C_pam%C3%A1tky

VELETINY, 2014. Schválený rozpočet roku 2014. Docs.google.com [online]. Veletiny [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: https://docs.google.com/viewer?url=http://veletiny.cz/uredni_deska/rozpocet_2014.pdf

UHERSKÉ HRADIŠTĚ, 2010 – 2013. Investiční projekty města. *Město-uh.cz* [online]. Uherské Hradiště [cit 2014-03-12] Dostupné z: <http://www.mesto-uh.cz/Folders/66106-1-Projekty+investicni.aspx>

UHERSKÉ HRADIŠTĚ, 2011. Územní plán Uherské Hradiště: odůvodnění územního plánu. *Město-uh.cz* [online]. Uherské Hradiště [cit 2014-03-12] Dostupné z: <http://www.mesto-uh.cz/Folders/57520-1-UH.aspx>

UHERSKÉ HRADIŠTĚ, 2013. Rozpočet města Uherské Hradiště pro rok 2014. *Město-uh.cz* [online]. Uherské Hradiště [cit 2014-03-12] Dostupné z: <http://www.mesto-uh.cz/Articles/108217-2-Rozpocet+2014.aspx>

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 – Schéma orgánů obce.....	19
Obrázek 2 – Rozpočtový proces	25

SEZNAM TABULEK

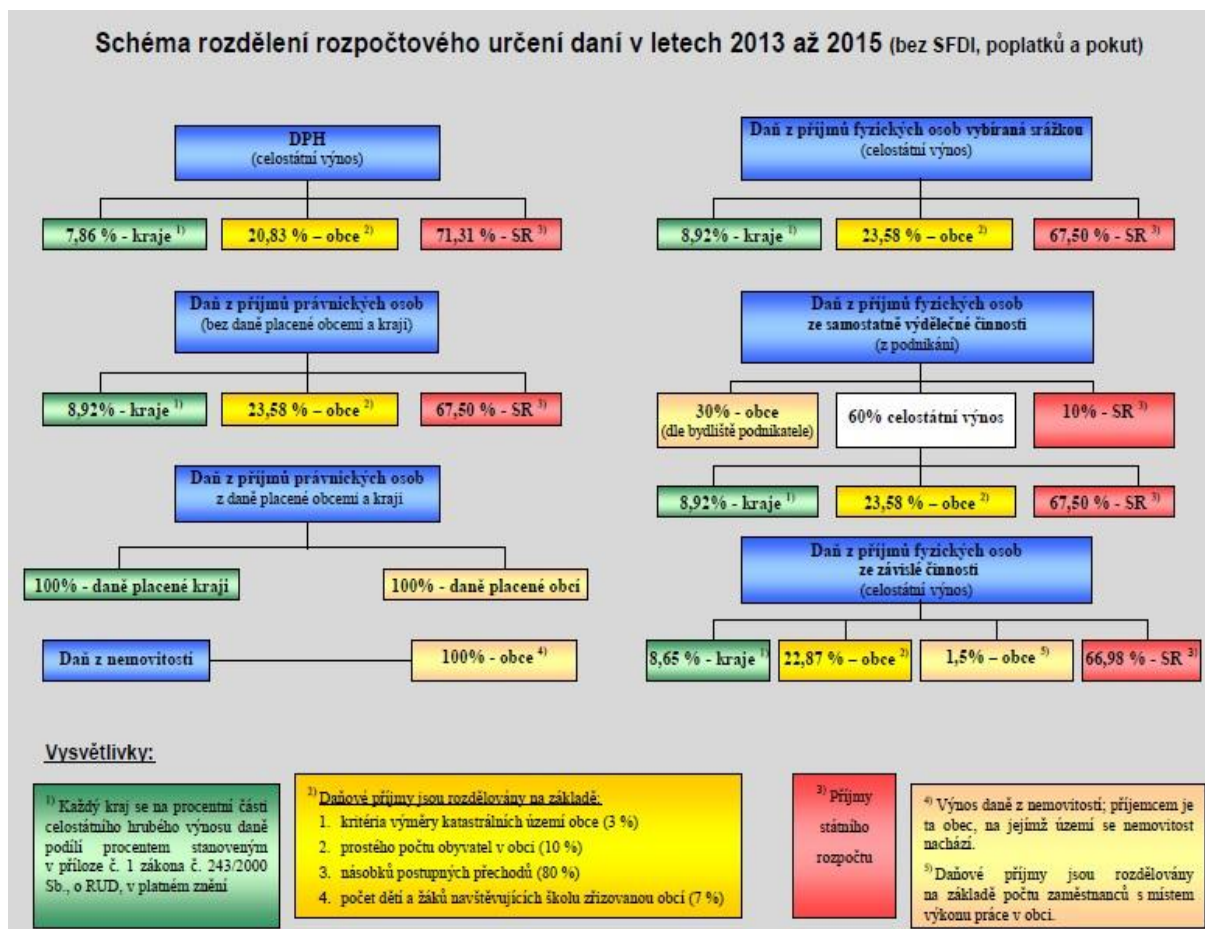
Tabulka 1 – Struktura rozvahy územních samosprávných celků	32
Tabulka 2 – Struktura položek výkazu zisku a ztráty územních samosprávných celků	32
Tabulka 3 – Přehled příjmů a výdajů obce Drslavice (v tis. Kč)	40
Tabulka 4 – Přehled příjmů a výdajů obce Hradčovice (v tis. Kč)	41
Tabulka 5 – Přehled příjmů a výdajů obce Veletiny (v tis. Kč)	42
Tabulka 6 – Přehled příjmů a výdajů obce Podolí (v tis. Kč)	42
Tabulka 7 – Přehled příjmů a výdajů obce Popovice (v tis. Kč)	43
Tabulka 8 – Přehled příjmů a výdajů obce Kunovice (v tis. Kč)	44
Tabulka 9 – Přehled příjmů a výdajů obce Uherské Hradiště (v tis. Kč)	45
Tabulka 10 – Ukazatele monitoringu hospodaření obcí pro obec Drslavice (v tis. Kč)	47
Tabulka 11 - Ukazatele monitoringu hospodaření obcí pro obec Hradčovice (v tis. Kč)	48
Tabulka 12 - Ukazatele monitoringu hospodaření obcí pro obec Veletiny (v tis. Kč)	49
Tabulka 13 - Ukazatele monitoringu hospodaření obcí pro obec Podolí (v tis. Kč)	50
Tabulka 14 - Ukazatele monitoringu hospodaření obcí pro obec Popovice (v tis. Kč)	51
Tabulka 15 - Ukazatele monitoringu hospodaření obcí pro obec Kunovice (v tis. Kč)	52
Tabulka 16 – Ukazatele monitoringu hospodaření obcí pro obec Uherské Hradiště (v tis. Kč)	53
Tabulka 17 – Vývoj výdajů obce Drslavice	55
Tabulka 18 – Vývoj výdajů obce Hradčovice	57
Tabulka 19 – Vývoj výdajů obce Veletiny	58
Tabulka 20 – Vývoj výdajů obce Podolí	59
Tabulka 21 – Vývoj výdajů obce Popovice	61
Tabulka 22 – Vývoj výdajů obce Kunovice	62
Tabulka 23 – Vývoj výdajů obce Uherské Hradiště	64
Tabulka 24 – Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích ve sledovaných obcích	65
Tabulka 25 – Výpočet celkových aktiv pro rok 2014 v obci Drslavice	70
Tabulka 26 – Výpočet cizích zdrojů pro rok 2014 v obci Drslavice	71
Tabulka 27 – Umořovací plán splácení úvěru pro obec Drslavice (v Kč)	72
Tabulka 28 – Výpočet celkových aktiv pro rok 2014 v obci Hradčovice	74

Tabulka 29 – Výpočet cizích zdrojů pro rok 2014 v obci Hradčovice	74
Tabulka 30 – Umořovací plán splácení úvěru pro obec Hradčovice (v Kč).....	75
Tabulka 31 – Výpočet celkových aktiv pro rok 2014 v obci Veletiny.....	77
Tabulka 32 – Výpočet cizích zdrojů pro rok 2014 v obci Veletiny	78
Tabulka 33 – Umořovací plán splácení úvěru pro obec Veletiny (v Kč).....	79
Tabulka 34 – Výpočet celkových aktiv pro rok 2014 v obci Podolí.....	81
Tabulka 35 – Výpočet cizích zdrojů pro rok 2014 v obci Podolí	81
Tabulka 36 – Umořovací plán splácení úvěru pro obec Podolí (v Kč).....	82
Tabulka 37 – Výpočet celkových aktiv pro následující roky v obci Popovice	84
Tabulka 38 – Výpočet cizích zdrojů pro rok 2014 v obci Popovice.....	84
Tabulka 39 – Umořovací plán pro obec Popovice (v Kč).....	85
Tabulka 40 – Výpočet celkových aktiv pro rok 2014 v obci Kunovice.....	87
Tabulka 41 – Výpočet cizích zdrojů pro rok 2014 v obci Kunovice	87
Tabulka 42 – Umořovací plán pro obec Kunovice (v Kč).....	88

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Schéma rozdělení rozpočtového určení daní	107
Příloha P II: Algoritmy Simu 2011	108
Příloha P III: Algoritmy SIMU 2012	109
Příloha P IV: Výpočty doby splácení a posledních splátek u úvěrů	110

PŘÍLOHA P I: SCHÉMA ROZDĚLENÍ ROZPOČTOVÉHO URČENÍ DANÍ

Zdroj: Česko. Ministerstvo financí, 2013w

PŘÍLOHA P II: ALGORITMY SIMU 2011

Algoritmy SIMU - údaje v tisících Kč			
Císlo sloupce (viz Příloha č. 2)	Ukazatel	Zdroj údajů	Poznámka
1	Počet obyvatel obce	CSU	
2	Příjem celkem (po konsolidaci)	Finanční výkaz FIN 2-12 M	Konsolidace provedena dle vyhlášky Ministerstva financí č. 449/2009 Sb. RS - rozpočtové skladba
3	Úroky	Finanční výkaz FIN 2-12 M	
4	Uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků	Finanční výkaz FIN 2-12 M	
5	Dluhová služba celkem	Součet sloupců 3 a 4	
6	Ukazatel Dluhové služby (v %)	Podíl sloupce 5 a 2	
7	Aktiva celkem	Účetní výkaz - Rozvaha sloupec "BÉZNE OBDOBÍ - NETTO" Účetní výkaz - Rozvaha sloupec "BÉZNE OBDOBÍ"	PO - příspěvková organizace
8	Cizí zdroje	D. SU 068, 231, 236, 241, 244 (u obcí) + SU 068, 241, 243, 244 (u PO)	Součet výkazů za vlastní obec a jí zřízené PO
9	Stav na bankovních účtech celkem	Účetní výkaz - Rozvaha sloupec "BÉZNE OBDOBÍ - NETTO" SU 281, 282, 283, 451, 453 (u obcí) + SU 281, 451 (u PO)	Součet výkazů za vlastní obec a jí zřízené PO
10	Uvěř a komunální dluhopisy	Účetní výkaz - Rozvaha sloupec "BÉZNE OBDOBÍ" SU 289, 322, 326, 362, 452, 456, 457 (u obcí) + SU 289, 326, 452 (u PO)	Součet výkazů za vlastní obec a jí zřízené PO
11	PNFV a ostatní dluhy	Účetní výkaz - Rozvaha sloupec "BÉZNE OBDOBÍ"	PNFV - přijatá návratná finanční výpomoc
12	Zadluženost celkem	Součet sloupců 10 a 11	
13	Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %)	Podíl sloupce 8 a 7	
14	Podíl zadluženosti na cizích zdrojích (v %)	Podíl sloupce 12 a 8	
15	Cizí zdroje na 1 obyvatel	Podíl sloupce 8 a 1	
16	Obeztná aktiva	Účetní výkaz - Rozvaha sloupec "BÉZNE OBDOBÍ - NETTO" Účetní výkaz - Rozvaha sloupec "BÉZNE OBDOBÍ"	Součet výkazů za vlastní obec a jí zřízené PO Součet výkazů za vlastní obec a jí zřízené PO
17	Krátkodobé závazky	D. IV.	
18	Celková likvidita	Podíl sloupce 16 a 17	

PŘÍLOHA P III: ALGORITMY SIMU 2012

Číslo sloupce (viz Příloha č. 2)	Ukazatel	Zdroj údajů			Poznámka
		CSU			
1	Počet obyvatel obce	CSU			
2	Příjem celkem (po konsolidaci)	Finanční výkaz FIN-2-12 M		RS - Třída 1+2+3+4 (po konsolidaci)	Konsolidace provedena dle výkazy Ministerstva financí č. 449/2009 Sb. RS - rozpočtová skladba
3	Uroky	Finanční výkaz FIN-2-12 M		RS - položka 5141	
4	Uhrazené splátky dluhopisu a pučených prostředků	Finanční výkaz FIN-2-12 M		RS - položky 8112, 8122, 8212, 8222, 8114, 8124, 8214, 8224	
5	Dluhová služba celkem	Součet sloupců 3 a 4			
6	Ukazatel Dluhové služby (v %)	Podíl sloupce 5 a 2			
7	Aktiva celkem	Účetní výkaz - Rozvaha, sloupec "BEZNE OBDOBI - BRUTTO" Účetní výkaz - Rozvaha, sloupec "BEZNE OBDOBI"	Aktiva	Součet výkazů za vlastní obec a jí zřízené PO Součet výkazů za vlastní obec a jí zřízené PO	PO - příspěvková organizace
8	Cizí zdroje	Účetní výkaz - Rozvaha, sloupec "BEZNE OBDOBI"	D.	Součet výkazů za vlastní obec a jí zřízené PO	
9	Stav na bankovních účtech celkem	Účetní výkaz - Rozvaha, sloupec "BEZNE OBDOBI - BRUTTO" SU 281, 243, 244 (u PO)	244 (u obcí) + SU 068 241, 243, 244 (u PO)	Součet výkazů za vlastní obec a jí zřízené PO	SU - syntetický účet
10	Úvěry a komunální dluhopisy	Účetní výkaz - Rozvaha, sloupec "BEZNE OBDOBI"	SU 281, 282, 283, 451, 453 (u obcí) + SU 281, 451 (u PO)	Součet výkazů za vlastní obec a jí zřízené PO	
11	PNFV a ostatní dluhy	Účetní výkaz - Rozvaha, sloupec "BEZNE OBDOBI"	SU 289, 322, 326, 362, 452, 456, 457 (u obcí) + SU 289, 326, 482 (u PO)	Součet výkazů za vlastní obec a jí zřízené PO	PNFV - přijatá návratná finanční výpomoc
12	Zadluženost celkem	Součet sloupců 10 a 11			
13	Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %)	Podíl sloupce 8 a 7			
14	Podíl zadluženosti na cizích zdrojích (v %)	Podíl sloupce 12 a 8			
15	8-leté saldo	Finanční výkaz FIN-2-12 M	7, 4440 (část IV výkazu)	součet výsledků od počátku roku za posledních 8 let	
16	Oběžná aktiva	Účetní výkaz - Rozvaha, sloupec "BEZNE OBDOBI - NETTO"	B.	Součet výkazů za vlastní obec a jí zřízené PO	
17	Kátkodobé závazky	Účetní výkaz - Rozvaha, sloupec "BEZNE OBDOBI"	D. III.	Součet výkazů za vlastní obec a jí zřízené PO	
18	Celková likvidita	Podíl sloupce 16 a 17			

Algoritmy SIMU
- údaje v tisících Kč

Zdroj: Česko. Ministerstvo financí, © 2005 – 2013a

PŘÍLOHA P IV: VÝPOČTY DOBY SPLÁCENÍ A POSLEDNÍCH SPLÁTEK U ÚVĚRŮ

Výpočet doby splácení (n) a poslední splátky (b)

$$n = \frac{\ln(1 - \frac{D \cdot i}{a})}{\ln[(1+i)^{-1}]}$$

$$b = (D - a * \frac{1 - (1+i)^{-n_0}}{i}) * (1+i)^{n_0+1}$$

a.....anuita

D.....výše úvěru

i.....roční úroková sazba

n.....doba splatnosti úvěru v letech

Zdroj: Polách, 2013

Drslavice:

Počet let splácení

$$n = \frac{\ln(1 - \frac{3\,000\,000 \cdot 0,022}{500\,000})}{\ln[(1+0,022)^{-1}]}$$

n = 6,5 let

Výše poslední splátky

$$b = (3\,000\,000 - 500\,000 * \frac{1 - (1 + 0,022)^{-6}}{0,022}) * (1 + 0,022)^7$$

b = 253 976,-

Hradčovice:

Počet let splácení

$$n = \frac{\ln\left(1 - \frac{10\,000\,000 \cdot 0,022}{1\,000\,000}\right)}{\ln[(1+0,022)^{-1}]}$$

$$n = 11,4 \text{ let}$$

Výše poslední splátky

$$b = (10\,000\,000 - 1\,000\,000) \cdot \frac{1 - (1 + 0,022)^{-11}}{0,022} \cdot (1 + 0,022)^{12}$$

$$b = 420\,126,-$$

Veletiny:

Počet let splácení

$$n = \frac{\ln\left(1 - \frac{4\,500\,000 \cdot 0,022}{500\,000}\right)}{\ln[(1+0,022)^{-1}]}$$

$$n = 10,1 \text{ let}$$

Výše poslední splátky

$$b = (4\,500\,000 - 500\,000) \cdot \frac{1 - (1 + 0,022)^{-10}}{0,022} \cdot (1 + 0,022)^{11}$$

$$b = 70\,313,-$$

Podolí:

Počet let splácení

$$n = \frac{\ln\left(1 - \frac{4\,000\,000 \cdot 0,022}{500\,000}\right)}{\ln[(1+0,022)^{-1}]}$$

n = 8,9 let

Výše poslední splátky

$$b = (4\,000\,000 - 500\,000) \cdot \frac{1 - (1 + 0,022)^{-8}}{0,022} \cdot (1 + 0,022)^9$$

b = 448 381,-

Popovice:

Počet let splácení

$$n = \frac{\ln\left(1 - \frac{10\,000\,000 \cdot 0,022}{1\,000\,000}\right)}{\ln[(1+0,022)^{-1}]}$$

n = 11,4 let

Výše poslední splátky

$$b = (10\,000\,000 - 1\,000\,000) \cdot \frac{1 - (1 + 0,022)^{-11}}{0,022} \cdot (1 + 0,022)^{12}$$

b = 420 126,-

Kunovice:

Počet let splácení

$$n = \frac{\ln\left(1 - \frac{3\,000\,000 \cdot 0,022}{1\,000\,000}\right)}{\ln[(1+0,022)^{-1}]}$$

n = 3,1 let

Výše poslední splátky

$$b = (3\,000\,000 - 1\,000\,000) \cdot \frac{1 - (1 + 0,022)^{-3}}{0,022} \cdot (1 + 0,022)^4$$

b = 138 894,-